לציונות—לסוציאליזם—לאחות עמים

יום ג', ה' באב תשמ"ח, 19 ביולי 1988 / שנת מ"ה מס' 13703 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

16 סוחרי סמים נורו למוות בברזיל

רויטר

ריו דה ז'אניירו. — המשטרה הברזילית מסרה אמש כי חיסלה את רשת הסמים העיקרית של סוחרי סמים בריו, הרגה 16 איש ועצרה 32. מבצע המשטרה החל ביום ראשון לפנות בוקר, כאשר ל־249 שוטרים חמושים היטב נמסרו מעטפות חתומות ובהן שמות של 128 איש המבוקשים על סחר בסמים.

במבצע שנמשך יום שלם, הרג אחד השוטרים בתת־מקלע ובאקדח 9 חשודים בסחר סמים, בחילופי ירי בשכונת עוני בלב ריו דה ז'אניירו.

עורך דין המייצג מספר סוחרי סמים, נורה למוות כאשר התנגד למעצר, מסרה המשטרה, 12 חשודים אחרים נעצרו.

איראן מסכימה להפסקת־אש ללא תנאי במלחמתה עם עירק

המפקד העליון של צבא איראן: ההסכמה — החלטה אישית של חומייני ● מזכ"ל האו"ם: ייתכן שהפסקת האש תיכנס לתוקף בתוך 10 ימים ● עירק: זו התפתחות חשובה, אך ייתכן שההסכמה היא טקטית בלבד ● מאז פרצה המלחמה, לפני שמונה שנים, היו לשני הצדדים יותר ממיליון נפגעים ● פרס: מפנה במערך הכוחות במזרח התיכון — לעירק צבא ענק של 50 דיוויזיות והשאלה לאן תפנה עתה מאמציה ● מערכת הבטחון עוקבת אחר המשמעות של הפסקת המלחמה

אורי הורוביץ, אבי בניהו, מוטי בסוק, סוכנויות הידיעות

איראן קיבלה אתמול — ללא תנאי — את החלטת מועצת הביטחון של האו"ם 598, הקוראת להפסקת־אש במלחמתה בת שמונה השנים עם עירק.

מזכ"ל האו"ם הודיע אתמול, כי יפתח לאלתר בשיחות עם נציגי שתי המדינות, כדי להסדיר הפסקת־אש ביניהן, העשויה להיכנס לתוקפה בתוך שבוע או עשרה ימים. כן הודיע, כי יפתח בהתייעצויות עם חברות המועצה על מינוי משקיפים של האו"ם, ממדינות שונות, שיפקחו על הפסקת־האש.

תנאים חדשים — עמדה חדשה

בהודעתו למזכ"ל האו"ם, כתב נשיא איראן, עלי חאמינאי, כי ארצו שואפת לחסוך בחיי־אדם ולכונן צדק, שלום וביטחון. בהודעה של הכוחות המזויינים האיראניים נאמר, כי איראן הסכימה להפסקת־אש כדי „ליטול את היוזמה מבגדאד ומתומכיה הזרים," וכי נוצרו תנאים חדשים, המחייבים נקיטת עמדה חדשה בהגנה המקודשת על האיסלם ועל המהפכה האיסלמית."

עיראק מסויגת

עיראק, שהסכימה לפני שנה להפסקת־אש על־פי החלטת מועצת הביטחון, קיבלה את הודעת איראן בהסתייגות מסוימת. מקור עיראקי רשמי אמר, כי זו התפתחות חשובה, אך שר ההסברה של עיראק, לטיף ג'אסם, טען, כי הסכמת איראן להפסקת־אש היא טאקטית בלבד ואינה נובעת מרצון כן בשלום אמיתי וצודק. עוד אמר, כי ההודעה של הפיקוד הצבאי האיראני מגדירה את עיראק כתוקפנית וקוראת להמשך הגיוס ולהזרמת חיילים נוספים לקווי החזית. „ארם הרוצה בשלום אמת איננו זקוק לגיוס כללי או לריכוז כוחות" — אמר ג'אסם.

רדיו בגדאד הודיע, כי ממשלת עיראק בוחנת עתה את הודעת הנשיא חאמינאי למזכ"ל האו"ם.

חומייני החליט אישית

המפקד העליון של צבא איראן, האשמי רפסנג'ני, הכריז אמש, כי האיאטוללה חומייני קיבל אישית את ההחלטה להסכים להפסקת־האש, והחלטה זו תפתח פרק חדש בתולדות איראן. עוד אמר, כי רוב הנתונים שהובילו להחלטה הם סורות צבאיים ופוליטיים, שאין הוא (המשך בעמוד 16)

הקץ לנשק

עייפים מהמלחמה – יו"ר הפרלמנט האיראני, רפסנג'אני, מודיע על נכונות איראן להפסקת־האש (צילום: אי.פי)

פירושו של דבר

משמעויות רבות לישראל

מבחינתה של ישראל, המשמעויות של הפסקת הלחימה בין עירק לאיראן רבות. נראה כי ההודעה על הפסקת־האש התקבלה בהפתעה גמורה בישראל ובצה"ל. הבעיה הצבאית העיקרית הינה כמובן הצבא העיראקי, שהתעצם באיכות ובכמות בשמונת השנים האחרונות והגיע בהיקפו למספר חיילים גדול מזה של הצבא האמריקני. ברשות העיראקים גם חיל־האוויר הטוב אולי ביותר בזירה, בעיקר בתחום טיסות העומק. העיראקים צברו ניסיון מבצעי שלא יסולא בפז, ובכל הקשור לעליונות אווירית במלחמה עם איראן, היתה ידם על העליונה. העיראקים התנסו בהפעלת זרוע אווירית ארוכה, בתקיפות בעורף האוייב. לכך יש להוסיף צבא גדול, בעל כושר ספיגה, מערכת טילי קרקע־קרקע נושאי ראשי־נפץ כימיים, שאף היא הופעלה במלחמה, וזה איום שלא ניתן להתעלם ממנו.

אם אכן תסתיים המלחמה, תמצא עצמה עירק עם יותר מ־50 מפקדי דיוויזיות „משועממים", וחוסר התעסוקה שלהם עלול לגרום תסיסה פנימית, ולאיים גם על המשטר.

לסיכום, יש להניח כי בישראל ילוו בעניין רב את התהליך שיתרחש בימים הקרובים, תוך מערכת דיונים והיערכות מול מצב חדש בהחלט.

אבי בניהו

מהלומה לחומייניזם

הודעת מזכ"ל האו"ם מאתמול, כי קיבל את הסכמת איראן להחלטת מועצת הבטחון 598, הפתיעה את כולם, כולל העיראקים, שרק שלשום הציעו פעם נוספת להפסיק את המלחמה בין שתי המדינות. מלחמה זו החלה בהפתעה ביוזמת עיראק. התמשכותה ואכזריותה הפתיעו את כל המומחים. הודעת איראן אתמול הפתיעה שוב.

מדוע הסכימה איראן לפתע להחלטה שסירבה לקבלה עד כה. נראה, הסיבות העיקריות הן פנימיות ולאו דווקא צבאיות: מוראל ירוד, כלכלה מידרדרת, מצבו הבריאותי של חומייני וכמובן גם המפולות הצבאיות בעיראק.

באשר לעתיד, ימשיכו שתי המדינות עוד זמן רב להיות עוינות. העולם המערבי יראה בסיום המלחמה הסרת איום אסטראטגי ממדרגה ראשונה, וייתכן שעתה תחזור ישראל, עם האינתיפאדה הנמשכת, למרכז התמונה.

אורי הורוביץ

הרופאים: יש לנו תוכנית לקיצור תורים ● עמוד 2
אומצה החלטה לגייס תלמידי ישיבות ● עמוד 3
צעיר נהרג מאבן בבית־סחור ● עמוד 3
פוטרו מחצית מפועלי „כיתן" ● עמוד 19
דו"ח נציב קבילות חיילים / מטען חלול ● עמוד 9

התנצחות שחל שמיר

ראש־הממשלה יצחק שמיר הואשם על־ידי משה שחל בהאשמה חמורה, על פיה הציע לנשיא רומניה צ'אושסקו הצעה המיועדת לערפאת, למסור את השטחים לניהולו האזרחי של אש"ף ולהשאיר בידי ישראל את השליטה הצבאית בהם. בסאם אבו־שריף, דובר אש"ף, דיווח אף הוא על הצעתו של שמיר. שמיר הכחיש את הדברים בזעם, תוך כינויי גנאי לכיוונו של שחל.

האפשרות ששמיר הציע לערפאת, דרך מתווכים, הצעה בעלת התוכן האמור, אינה מרעישה כל כך. הצעתו של שמיר, אם הוצעה, היא פיתוח של רעיון האוטונומיה שהתקבל בקמפ־דייוויד. רעיון האוטונומיה הוצע אז על־ידי בגין מכמה טעמים. הוא אמצעי טוב להרוויח זמן, מכיוון שהוא מאפשר לליכוד להציע הצעה כלשהי בלי להסתכן בכך שתתקבל על הצד השני; והוא מתאים באופן מהותי לתפיסת הליכוד, שאין לספח את השטחים ולהעניק אזרחות לערבים. בכל סיטואציה בה מתברר שהתהליך המדיני נמצא במבוי סתום, יוצאים ראשי הליכוד בהצעת האוטונומיה, ומשיגים את האפקט המיוחל – מתקיימת תזוזה כלשהי בתהליך, אך הוא אינו מקבל תאוצה של ממש. ההצעות המצוטטות של שמיר הן למעשה אוטונומיה מורחבת, מלאה כמעט, אך נעדרת את הסממן של הריבונות המוחלטת. הפעם, על־פי הצהרות אבו־שריף ועל פי הנעשה מסביב לערפאת, קיימים סימנים שאש"ף מוכן להתייחס להצעה. יתרונה לאש"ף הוא שיש בה סיכוי לקידום היעד האמיתי של אש"ף – מדינה פלסטינית. ואולם, הכחשותיו הנמרצות של שמיר והעובדה שההצעה הוצעה בסתר ומתה מיד לאחר שעלתה על פני השטח, מעידה שקשה לראות בה הצעה ברת מימוש, אפילו אם יש לידיעות על קיומה בסיס במציאות. גם פרשת מיסמך עמירב שנחשפה אמש באופן דרמאטי, מעידה ששמיר היה מתקשה לקיים משא ומתן כלשהו עם אש"ף אפילו על הצעה הנוחה לו.

מה שאינו ברור כלל, הוא ההתלהבות בה יצא שחל כנגד שמיר. המערך טוען כנגד הליכוד ללא הרף, שהליכוד מקפיא את תהליך השלום ואינו מציע הצעה כלשהי. המתקפה של שחל על שמיר היא על כך שהציע הצעה כלשהי. נכון שהצעה כזו אינה מבית מדרשו של המערך, אך גם המערך לא הציע עדיין הצעות שיש להן סיכוי למימוש. זכותו של פרס תעמוד לו על מאבקו לוועידה בינלאומית, אך רצוי היה שהמערך יימנע מלתקוף נסיון לכאורה למהלך של משא ומתן, אפילו אם אינו אלא ביצה שלא נולדה.

האם ניהל רה"מ מו"מ עקיף עם אש"ף?

שמיר: דברי שחל — שקר נאלח
שחל: אפשר לשאול ראש השב"כ

שחל טען בעקבות פרסום דברי בסאם אבו־שריף כי לפני שנה, בביקורו ברומניה, דן שמיר עם צ'אושסקו במיסמך עמירב–חוסייני להעברת השלטון בשטחים לפלשתינים ● לשכת רה"מ זועמת, כינתה את שר־האנרגיה „בסאם אבו־שחל" ● שחל: חשיפת הפרוטוקולים תוכיח צדקתי וראש השב"כ יכול להעיד על כך

מוטי בסוק

„הטענות של שחל כנגדי הן שקר נאלח. אין בדברים האלה של האיש הזה אף מילה של אמת. אבדוק מה ניתן לעשות עם מעמדו של השר הזה בממשלה", אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר לעיתונאים, בתגובה לדברי השר שחל שטען כי בביקורו האחרון של שמיר ברומניה לפני כשנה, ביקש רה"מ מהנשיא צ'אושסקו לתווך למען מו"מ עם אש"ף, כדי שיקבל עליו את תוכנית האוטונומיה בשטחים.

שחל גם טען כי מיסמך זה (מיסמך עמירב־חוסייני) הודפס במשרד רה"מ ערב נסיעתו של שמיר לבוקרשט.

שחל אמר אתמול כי המיסמך נערך על־ידי משה עמירב שגורש מ„חרות", בידיעתם של מנהל לישכת שמיר באותה תקופה, צחי הנגבי והח"כים אהוד אולמרט ודן מרידור.

„בסאם אבו־שחל"

בלישכתו של שמיר התייחסו אתמול לדבריו של שחל בזילזול רב. צחי הנגבי טען כי לדברים שאמר שר האנרגיה „יש שחל אבל אין להם שחר". אחרים טענו כי „שר האנרגיה והתשתית" (סוף בעמוד 4)

עמירב: שמיר נטל עמו לרומניה המיסמך שחיברתי

ערפאת אמר לצ'אושסקו: תוכנית עמירב־חוסייני מקובלת עלי — אם יסכים לה שמיר, עשינו עסק

דורית גבן

דבריו של שחל מבוססים על מסמך עמירב־חוסייני. משה עמירב אמר אמש ל„על המשמר": יומיים לפני שראש הממשלה שמיר נסע באוגוסט 87 לרומניה, קיבלתי טלפון בהול לבוא ללשכת ראש־הממשלה, ולהביא את המסמך שחיברתי עם פייסל חוסייני שבו היתה תוכנית שלמה להסדר. נמסר לי שלראש הממשלה נודע כי הנשיא צ'אושסקו רוצה לדבר אתו על התוכנית הזאת.

הגדילו הצילומים

עמירב גילה כי צחי הנגבי לקח ממנו את שלושים העמודים ואף הגדיל את הצילומים, כדי ששמיר יוכל לקרוא ביתר קלות את החומר. לדבריו צחי הנגבי ביקש בשעתו להשתתף בשיחות שהתקיימו בביתו עם סרי נוסייבה, ואשר בהן השתתף גם ח"כ אהוד אולמרט, אך שמיר אסר זאת עליו. עוד גילה עמירב, כי שיחותיו עם פלשתינאים, אנשי אש"ף בשטחים היו ידועות לראש־הממשלה ולמקורביו.

להערכת עמירב, בביקור שמיר אצל צ'אושסקו אמר לו נשיא רומניה כי ערפאת מסר לו כי ישנה תוכנית (עמירב־חוסייני), והיא מקובלת עליו. אם שמיר יאמר שהיא מקובלת גם עליו, עשינו עסק, אמר ערפאת. (סוף בעמוד 4)

ציורמצב

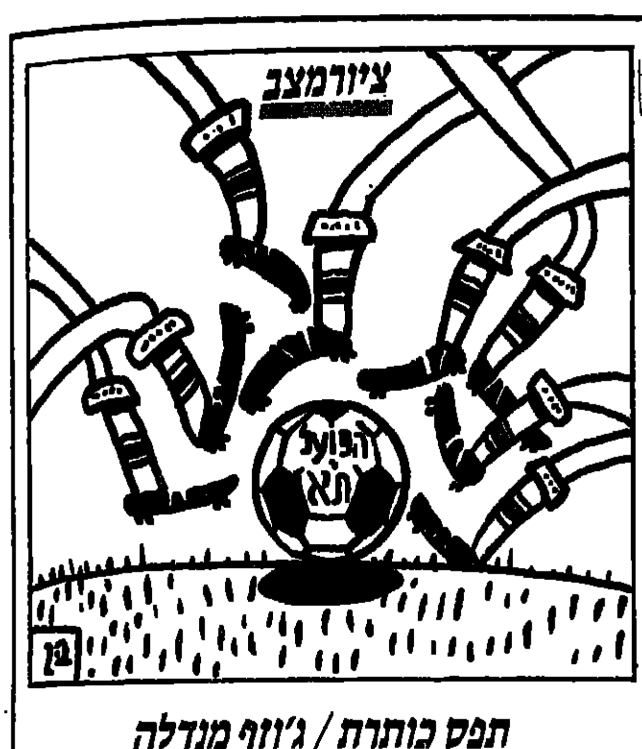

תפס כותרת / ג'וזף מנדלה

והשנים חולפות

נלסון מנדלה בן שבעים... קשה לעכל את המחשבה שלוחם החרות האפריקני כבר זקן. בפעם האחרונה נשמע קולו ברבים בשנות השישים, כאשר עמד למשפט בפני השופטים הלבנים, בני העם השליט, שדנו אותו למאסר עולם על מאבקו למען חרות האדם השחור. אז היה מנדלה איש במלוא אונו, מבריק, מלא חדוות חיים והומור, דמות אידיאלית של מנהיג לאומי. עמידתו הגאה בפני שופטיו היתה שיא מרגש בהיסטוריה הדרמאטית הכאובה של דרום אפריקה. הפושעים האמיתיים היו אלה שהעמידו אותו למשפט, בני הגזע הלבן הרודה בבני הגזע השחור, מתכחש לאנושיותם, לזכויות האדם והאזרח שלהם ומנצל אותם כחוטבי־עצים ושואבי־מים.

במהלך השנים האחרונות, במסגרת מאמציה של ממשלת פרטוריה לשפר את תדמיתה בעולם, הציעו למנדלה את חרותו — אם יביע חרטה על מעשיו ויצהיר שהוא מתנגד למאבק המזוין של בני עמו. מנדלה סירב. קודם כל, אמר, איך אוכל לגנות אנשים הנאבקים למען חרותם כאשר שום אפיק פוליטי ופרלמנטארי אינו פתוח בפניהם? שנית, הוסיף, עמי אינו חופשי, ואין סיבה שאני אתהלך חופשי, רק כדי לייפות את פניכם, השליטים.

אוליבר טמבו, נשיא הקונגרס הלאומי האפריקני, בהפגנה למען שיחרור מנדלה, בגלזגו, ביוני (צילום: א.פ.)

הרבה לוחמים כמוהו היו בהיסטוריה של המאה העשרים, ולא מעט מהם שחורים — ג'ומו קניאטה, שישב במאסר שנים רבות, ולאחר שחרור קניה, הוא היה לנשיאה הראשון; פאטריס לומומבה, המנהיג הקונגולזי, שנלקח מן הכלא, כשצלקות האזיקים עדיין נראות בבירור על פרקי ידיו, הישר לבירת בלגיה, לחתימה על הסכם שחרורה של ארצו — ולימים נרצח ע"י שליחיה של חברות המכרות הבלגית בקאטאנגה; ובארה"ב — מרטין לותר קינג... כל אלה היו פורעי חוק, על פי החוקים השליטים במקומותיהם, כל אלה היו לוחמי חרות מטעם עמם, כל אלה רשומים בספרי ההיסטוריה המודרנית כגיבורים לאומיים.

וכך, בשעה שהעולם כולו חוגג את יום הולדתו של נלסון מנדלה, הוא עצמו עדיין נמק בכלא, ועדיין טחו עיני ממשלת פרטוריה מלראות את פסק דינה של ההיסטוריה. למדכא תמיד סיבות רבות ותירוצים למה הוא ממשיך לדכא. אך המדוכא אינו שוכח דבר — וכדברי הימים קולו של המדוכא הוא שנרשם ואותו ילמדו וישננו בדורות הבאים.

יעל לוטן

עורך „עמוד־אחורי": יצחק בוטון

18.7.88

בשטח / אחיות שובתות רעב

אנחנו מחושלות יותר

שביתת הרעב של חברי הכנסת, שהסתיימה בשבוע שעבר, נמשכה 4 ימים. במהלך השביתה התמוטטו מחולשה חברת הכנסת חייקה גרוסמן (לחץ דם גבוה) וחברת הכנסת גאולה כהן (לחץ דם נמוך). חבר הכנסת מרדכי וירשובסקי סיים את השביתה במצוות רופאיו, ואילו ח"כ צ'רלי ביטון נכנע בצער לקירקורי ביטנו הרעבה. ארבעת האחיות השובתות רעב מול משרד ראש הממשלה זה היום השישי, מחזיקות מעמד. אף אחת מהן לא תפסה כותרת בעטייה של התמוטטות רחמנא ליצלן, והם גם לא מגרות את הצלמים להנציחן בפוזות עייפות — עיין ערך יוסי שריד — המעידות על תשישות נוראה.

האחיות מול משרד רה"מ – ללא פוזות עייפות, מימין, מנכ"ל משרד הבריאות שערך ביקור עידוד (הצלום: „סקופ־80")

ענת פילפול, אחות בבית החולים קפלן מסבירה: קודם כל אנחנו יותר צעירות מחברי הכנסת. אבל אנחנו גם יותר מחושלות כיוון שאנו — בניגוד אולי להן, תמיד עובדות בתנאי לחץ קשים.

האחיות, בניגוד לשובתי הרעב שעשו לילותיהן במשכן הכנסת, ישנות על מיטות שדה במאהל שמול משרד ראש הממשלה. „זה לא כל כך נעים", אומרת אחת האחיות, „אבל אין ברירה. המזל שלנו הוא שבמהלך הלילה מסתובבים באזור אנשי בטחון האחראים לאבטחת משרד ראש הממשלה, ואילו במשך שעות יום דואגים לנו פעילי מפ"ם. תרשום, שהאנשים האלה הם פשוט נפלאים."

שואלים את האחיות עד מתי תימשך השביתה והן משיבות כי יפסיקו את שביתתן רק כאשר יחתם עמן ההסכם. מישהו מזכיר להן את שביתתו הממושכת של אייבי נתן. אילנה כהן יו"ר חטיבת האחיות בהסתדרות קופצת מיד כנשוכת נחש: „אם ימשיכו להתעלם משביתת הרעב שלנו, אף אחות לא תישאר בבתי החולים. אתה שומע — אף אחות לא תישאר בבתי החולים". כעבור שעה במהדורת החדשות של הרדיו מודיעים, כי לעצרת ההזדהות עם האחיות השובתות, שקויימה מטעם ארגון האחיות בחיפה, הגיעו כ־25 אחיות בלבד.

טוביה בסקינד

מדף / תיעוד

בממלכת גולאג

שושנה פישר: ובדרתך בחיים; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 1988; 254 עמודים

אם יש את נפשך לדעת, היכן התגשם רעיון „פועלי כל העולם התאחדו", והיכן הטיבה הגישה הקוסמופוליטית להיקלט, לך לך אל מחנות הכפיה ברוסיה הסטאליניסטית. המחברת, חברת השומר־הצעיר ברובנו שבפולין, השקיעה בהן 15 משנותיה, למן מאסרה בסטלינגראד באמצע שנת 1942. במחנות העבודה השתלבו סוציאליסטיים־אוסטריים, מהפכנים גרמנים ופולנים, פטריוטים רוסים, נזירות ואתאיסטים, פרטיזנים מעממי ברית־המועצות, וכמובן — גם בכירים סוביטיים.

הספר מהווה מעין אנדרטה ל„פסק הזמן" בחייה של נערה־סטודנטית יהודיה. פלישת הנאצים לרוסיה שיבשה את חייה, ומאסרה ללא משפט בעוון „כוונה לבגוד במולדת", ועל „השתייכות לקבוצה ציונית אנטי־סובייטית" העלה אותה על מסלול חיים מן הסוג האחר. למרבה הפרדוקס לא מבטא הכתוב את כובדה של התקופה (ואת אפרוריותה). משהו ממידת האותנטיות של התיעוד ניפגמה. כנראה, אחראים לכך גם השיחזור המאוחר של התקופה (ממורדות הכרמל בחיפה), וההומור העדין המשתרבב לכל אורך הכתיבה. ובכל־זאת מתוודע הקורא לגלריה מרשימה של דמויות מן המחנות, עימם חילקה המחברת את חייה.

אתה ניפגש שוב עם מחנות העבודה והכפיה; עם האדם בשפל ערכו, ותמה האם מדובר במדע בידיוני, בניסוי שעורך אנתרופולוג אכזרי לבחינת כושר ההישרדות של המין האנושי, או שמדובר במציאות חיה (ומקפיאה)?

בעידן ה„פרסטרויקה" אתה רוצה לקוות, שסיפורה של שושנה, המשרטטת כמה מקווי המיתאר של העבר הקומוניסטי, ייראה בעתיד כבלתי מתקבל על הדעת, לנוכח חילופי השילטון החדשים המתרקמים בברית המועצות.

לו יהי.

אבי ידידיה

ספורטק / מצב הספורט בארץ

עסקנים יש בשפע

לשני ענפי הספורט הפופולריים בארץ, כדורגל וכדורסל, לא יהיו נציגים באולימפיאדת סיאול. שני ענפי הספורט הפופולריים בכל אולימפיאדה — האתלטיקה והשחיה, לא יהיו מיוצגים על ידינו בסיאול.

קליעה למטרה, שיט, אגרוף (חובבני), עם כל הכבוד, הם ענפי ספורט, שאינם מעניינים במיוחד את אוהדי הספורט. הדגל הכחול לבן אומנם יתנוסס בסיאול, אבל ישראל לא תהיה שם.

בשנת הארבעים למדינה, הספורט הישראלי ניצב בפני שוקת שבורה. להוציא את מכבי ת"א והטניס אין לנו היום ספורט. היום, כי בעבר כן הגענו להישגים נאים. מקום שני באירופה בכדורסל (1979), אסתר רוט בגמר האולימפי במונטריאול (1976) באתלטיקה, ונבחרת כדורגל בשני גמרים אולימפיים במכסיקו (1968) ומונטריאול. גם השחיה שלנו ידעה ימים יפים, בתקופתו של יוסף טלקי (שנות השישים ותחילת השבעים), עם שורה של מצטיינים, כמו איבונה טובים, שלומית ניר, דורית זלף, אברהם מלמד, גרשון שפע ומשה גרטל (וכן, זה מהטלוויזיה).

הסיבה למצבנו העגום היא בראש ובראשונה הניהול. היום יש מתקנים ויותר כסף, אבל אין ניהול. ובמילה ניהול הכוונה היא לאיסטרטגית־על. לא לעסקנים. אין היום איסטרטגית ספורט למדינת ישראל.

עסקנים ישנם בארץ בשפע — חלקם מצויינים (שמעון מזרחי, שמלוק, ד"ר פרומן), חלקם טובים, רובם בינוניים, ומיעוטם גרועים (אלי מילר, חיים צימר). אבל בארץ אין איסטרטגית־על לספורט. הכל מקרי. בארה"ב יש איסטרטגית ספורט. בניגוד לדימוי הקפיטליסטי, הכלכלה החופשית, בארה"ב הכל מתוכנן. לפני עשור החליטו שם, כי ארה"ב חייבת להתמודד כשווה בין שווים עם בריה"מ בהתעמלות וכדורעף. והם עשו זאת. איסטרטגית־העל בספורט במזרח־גרמניה, ידועה בכל העולם.

רק בישראל אין תכנון לאומי בספורט.

דרך אגב, מישהו יודע משהו על רשות הספורט הממלכתית ועל השימושים שהיא עושה בתקציב משרד החינוך?

מוטי בסוק

שפופרת / חיים סלוצקי, מנכ"ל עיר השעשועים

התאונה היתה ...מאלוהים

מהם אחוזי הסיכון של לונה פארקים בעולם?

מאוד נמוכים, מתקרבים ל־0. מליוני בני אדם מבקרים במאות גני שעשועים בעולם. מתוכם נהרגים בין חמישה לעשרה איש. זהו אחוז אפסי. המתקנים המסוכנים ביותר הם גם הבטוחים ביותר. מתקן מכוניות לילדים שנמצא בגובה של 20 ס"מ ונוסע במהירות של מטר בשעה הוא מהמסוכנים, כי ילד בן שנתיים או שלוש יכול לקבל החלטה לא רציונאלית ולקום פתאום, מפעיל המתקן עומד מוכן עם האצבע על הכפתור, וכל תזוזה חריגה מפעילה את האצבע שלו ומשתקת את המתקן. בדרך כלל המתקנים בטוחים מאוד. חברות ענק שיושבות באמריקה וגרמניה שוקדות על תכנונים מדוקדקים, ממוחשבים ללא התחשבות בעלות. הבטיחות היא ללא מחיר לכן גם מתקנים כאלה עולים הון.

הקרוסלה, אומרים שזה בטוח

רכבת ההרים כאן בלונה פארק בישראל תפוסה ב־32 גלגיליות בטחון ולמרות זאת אנחנו בודקים פעמיים ביום את תפקודיו של המתקן. זה מעבר להגיון הישר אבל מבחינה פסיכולוגית מה שמפחיד נראה מסוכן.

איזה סיפורי תאונות אתה מכיר בעולם?

תאונה אחרונה קרתה לא מזמן בלונג איילנד עם רכבת הרים מהירה ראשונה מסוגה בעולם. בסיבוב שלישי מתוך חמישה יצאה הרכבת מהמסילה. שלושה נהרגו ושישה נפצעו. במקרה נוסף באמריקה עברה רכבת שעשועים על גשר מעל לאגם והגשר התמוטט. גם שם היו הרוגים. ב־1986 נהרגה במדינת ניו ג'רסי ילדה בלונה פארק, כאשר עפה מגלגל ענק אחרי שחגורת בטחון נפתחה.

מה קורה בלונה פארקים ניידים?

שם הסיכון גבוה יותר, לכן אנחנו לא מתעסקים איתם. אבל בעיר השעשועים אפשר להמשיך וליהנות בלי פחד, התאונה במתקן התמנון היתה, כמו שאומרים, מאלוהים.

אלישבע איילון

דוקאקיס וג'קסון התפייסו — התביעה למדינה פלשתינית תועלה היום

אין סיכוי שתתקבל — אך ג'קסון יורשה להשמיע את דעותיו ללא הפרעה מספסלי הרוב

דליה שחורי, אטלנטה (ג'ורג'יה) מיוחד ל„על המשמר"

המשבר בין המועמד לנשיאות מטעם המפלגה הדמוקרטית, מייקל דוקאקיס, לבין הסנטור ג'סי ג'קסון הגיע לקיצו שעות ספורות לפני פתיחתה של ועידת המפלגה הדמוקרטית כאן. לפי אחת ההסכמות שדוקאקיס וג'קסון הגיעו אליהן, בארוחת־בוקר שסערו יחדיו, יוכל מחנה ג'קסון להעלות היום לדיון במליאת הוועידה את נושא המזרח־התיכון, לרבות תביעה למדינה פלשתינית, במסגרת הצעת המיעוט לתיקון המצע של המפלגה הדמוקרטית.

אין סיכוי שהצעת המיעוט תתקבל, אך הסיכום בין דוקאקיס לג'קסון יאפשר למחנה ג'קסון לתבוע מדינה פלשתינית ולהשמיע את דעותיו, ללא הפרעה מספסלי הרוב.

בהופעה לפני תומכיו, בעקבות סעודת־הבוקר, נשמע ג'קסון מפויס ושבע־רצון. הוא לא פירט את ההסכמות שהגיע אליהן עם דוקאקיס ולא ידוע אם הגיע להסכמות כאלה. אך הוא אמר, כי לא יציג את מועמדותו לסגן־נשיא (אף כי הצעה כזו תוגש כנראה מטעם אחד מתומכיו, למען תפארת המליצה).

המועמד מטעם דוקאקיס לסגן הנשיא, לויד בנטסן, אמר אתמול, בעקבות התפתחות זו, כי למן 1964, לא היתה המפלגה הדמוקרטית מאוחדת יותר.

היום דיון במצע

יו"ר ועדת הניסוח של מצע המפלגה הדמוקרטית ביל גריי, העשוי לכהן בקבינט של דוקאקיס, הופיע אתמול במיפגש מטעם איפ"ק — הלובי הישראלי־אמריקני בארצות הברית — והודיע כי אם יהיה ניסיון מצד תומכי ג'קסון לשנות את המצע בסעיף המזרח תיכוני, הוא יפעל כדי לשמור על הניסוח הקיים.

גריי, ידוע כמקורב לג'קסון, אך נראה שהוא חלוק עליו הן בנושא המזרח תיכוני והן בטקטיקת ההתנגחויות עם דוקאקיס.

הסעיף הישראלי

הסעיף המזרח תיכוני, שיבוא היום לאישור מליאת הוועידה של המפלגה הדמוקראטית, קובע שהוועידה „מוטרדת מאוד מכך שהממשל זנח את תהליך השלום במזה"ת וחתר תחת השלום במרכז אמריקה. אנו מאמינים שארץ זו (ארה"ב), המקיימת יחסים מיוחדים עם ישראל, מבוססים על ערכים הדדיים ועל עניין אסטרטגי משותף, צריכה לספק הנהגה חדשה, כדי להביא את הבטחת השלום והבטחון, באמצעות המגעים שיתקיימו בין ישראל ושכנותיה במסגרת הסכמי קימפ־דייוויד, ובמרכז אמריקה במסגרת תוכנית אריאס לשלום".

יצויין, כי סעיף זה במצע, מתייחס לסיכסוך באורח כללי, אך מוריע על ראיית הסכמי קימפ־דיוויד, שהושגו באמצעות נשיא דמוקראטי (ג'ימי קרטר), כדרך המו"מ העדיפה. הסעיף המזרח תיכוני כפי שהוא מוצע מטעם מחנה ג'קסון, קובע גם הוא שהוועידה מוטרדת מזניחת תהליך השלום ע"י ממשל רייגן.

תיקון ג'קסון

בהמשך הסעיף נאמר: „עלינו לשים קץ לקיפאון במזה"ת ע"י אימוץ מדיניות שתכונן שלום, מבוסס על הכרה הדדית, פשרה טריטוריאלית והגדרה עצמית לישראלים ולפלשתינים. רק שלום כזה יערוב לבטחון ישראל, למימוש שאיפות הפלשתינים ולייציבות באזור".

תיקון זה, במצע המפלגה המוגדר כ„הצעת המיעוט", יובא לוועידה — אם לא ייושרו ההדורים בין ג'קסון ודוקאקיס — ע"י מנהל הלובי הערבי־אמריקני ג'ים זוגבי.

נאום ג'ימי קרטר

ועידת המפלגה הדמוקראטית עמדה להיפתח כאן אמש באולם הראשי הענק של מרכז הקונגרסים העולמי בהשתתפות עשרות אלפי נציגים, אורחים ואנשי תקשורת. את הנאום המרכזי עמדה לשאת אן ריצ'ארדס, שרת האוצר של טקסס. כן עמד לנאום הנשיא לשעבר ג'ימי קרטר.

לקראת פתיחת הוועידה גברה צפיפות הארועים סביב הוועידה, לרבות קבלות פנים, מסיבות עיתונאים ותידרוכים מסוגים שונים.

הקו־קלוקס־קלן, קיים כאן שלשום אחר הצהריים הפגנה, שנתקלה בהתנגדות ופוזרה ע"י המשטרה.

יומן אטלנטה — דליה שחורי

המפסידן הלקחן

משבר דוקאקיס־ג'קסון עומד כאן במרכז העניין, ערב פתיחת הוועידה. ג'קסון, כך מעריכים, לא ירצה להרחיק לכת במשבר. אחרי הכל, אם רוצה הוא לרוץ פעם לנשיאות, זקוק הוא למפלגה הדמוקרטית.

הוא ודוקאקיס הופיעו מחייכים אחרי ארוחת־הבוקר שסערו יחד, אבל לא היה הרבה בשר מאחורי הבטחת דוקאקיס לשלב את אנשי ג'קסון במערכת הבחירות.

ג'קסון תובע „שותפות" בכל, עשה מכך אידיאולוגיה וכבר הגיע אתמול את ה„ניו־יורק טיימס" לכתוב בעמודו הראשון, ש„סוג השותפות וההתחלקות באחריות, שמחפש הכומר ג'סי ג'קסון לעצמו ולתומכיו במערכת הבחירות, עולה על כל מה שמפסידן כלשהו במערכת המינויים לנשיאות חיפש או קיבל".

„ניו־יורק טיימס" מפרט את דרישותיו של ג'קסון ונכנס לפירוט קפדני אופייני של כל מה שלא השיגו המועמדים בעבר לסגני נשיא, שלא מונו. „במערכות הבחירות בעבר עשו המועמדים לנשיאות, בדרך־כלל, מחוות כלפי מתחריהם שהובסו, תוך שהם מצרפים אליהם לעיתים אחרים מאנשי המתחרה. אך העירבול הכולל של הארגונים הוא רעיון חדש לגמרי" כותב העיתון.

ג'קסון מזכיר, בתביעותיו למשרות בכל הדרגים ולשותפות באחריות ובערכים, איש מליצי ממקומותינו. גם דוד לוי אוהב להתעטף בתביעות ענייניות ועקרוניות כביכול, כשכל מה שמטריד אותו אינו אלא כמה כוח יקבל בהיערכות המפלגתית הבאה.

כל אחד מנסה לסחוט כמיטב יכולתו, אבל נראה, שדוקאקיס לא נבהל מתביעות ג'קסון ואינו סבור שעליו להיכנע להן. הכדור עכשיו במגרש של ג'קסון, והשאלה היא, איך ישחק. הוא יכול, כמובן, להוביל את המפלגה לפיצוץ. לא חושבים שיעשה זאת.

הפתעה מנקודת־המבט הישראלית היא הופעתה הידידותית ביותר של קיטי דוקאקיס אתמול, במפגש שקיים איפ"ק, הלובי הישראלי־האמריקני בארה"ב. התבטאויותיה של דוקאקיס מופיעות במקום אחר בעיתון זה. מה שאפשר להוסיף הוא, שהקהל קם לכבודה (ואנשי איפ"ק ספרו) ארבע פעמים, ושאם בעבר לא התלהבה לדבר על יהדותה, עתה בראיונות שהיא נותנת בשפע, מתייחסת היא לכך ברצון ובגאווה. אשה נאה, אינטליגנטית, בת 51, נשואה לאמריקני ממוצא יווני ואומרת, שנישואי־תערובת אינם בעיה כלל כאשר דנים בני־הזוג ומחליטים מראש איך רוצים הם לחנך את ילדיהם.

קיטי ומייקל החליטו להעשיר את הרקע של ילדיהם בכך, שיאפשרו להם להכיר את המסורת היהודית והיוונית־האורתודוקסית כאחד. במציאות האמריקנית זה נשמע סביר. במציאות הישראלית — סהרורי.

המתח לקראת הוועידה, שבשעת הופעת הדברים כבר תהיה אחרי מושב הפתיחה, עולה. הפגנות, תדרוכי־רקע, ניירות־עמדה, עיתונים — הכל מכוון לקראת הוועידה. כמויות הנייר, קוביות הקרח, המשקאות הקלים, האשפה, היוצאות ממרכז הקונגרסים העולמי, הן דמיוניות.

ההצגה הגדולה רצה.

קיטי דוקאקיס: מייקל ואני תומכים מאוד בישראל

דליה שחורי, אטלנטה (ג'ורג'יה) מיוחד ל„על המשמר"

רעיית המועמד הדמוקראטי לנשיאות ארצות הברית, קיטי דוקאקיס, הופיעה אתמול במיפגש מיוחד, פתוח לתקשורת, עם איפ"ק, הלובי הישראלי אמריקני בארצות הברית. דוקאקיס התקבלה בתשואות רמות ולא הסתירה את אהדתה ואת הכרותה עם נוכחים רבים בקהל. קיטי דוקאקיס, סיפרה, שמשפחתה הגיעה לארצות הברית מבריה"מ ב־1903. במטרה להדגיש את הידידות שהיא ובעלה רוחשים לישראל, ציטטה קיטי דוקאקיס את דיבורי בעלה בהופעה בויסקונסין לפני שלושה חודשים: „העם האמריקני הבין, שגורל ישראל הוא גורלנו, שאינטרסי הבטחון שלנו קשורים זה בזה, שקשרינו ההיסטוריים והתרבותיים בלתי ניתנים לניתוק ושלעולם לא נזנח את ישראל". דוקאקיס הצהירה כי „מייקל ואני תומכים מאוד במדינת ישראל".

היא הזכירה, שישראל חוגגת עתה 40 שנה להקמתה, ואמרה, כי „כולנו גאים בכך, שארצות הברית, בהנהגתו של הנשיא הרי טרומן, היתה המדינה הראשונה שהכירה בישראל".

קיטי דוקאקיס אמרה עוד, כי לדוקאקיס יש מחוייבות ליחסים עם ישראל והוא יודע שיחסים אלה הם האינטרס הטוב ביותר של אמריקה. הוא יודע, שהשלום צריך להיות מושג במו"מ בין ישראל ושכנותיה: שהשלום צריך להיות בר־קיימא ושעלינו לא לכפות פיתרון. דוקאקיס לעולם לא יתמוך בטרור ואלימות".

ראש הלובי הישראלי־אמריקני תום דיין אמר, כי דוקאקיס אינו עומד להתפשר על העקרונות שגובשו במפלגה הדמוקרטית במשך שנים בקשר לישראל.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—45360—3
המען למברקים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העירים 102—121, טל' 233161—5. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' מבנור 17, טל' 673673. המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040

על ראש דוקאקיס בוער הכובע של ג'קסון – שני היריבים בפגישת פיוס בוועידת המפלגה הדמוקרטית (צילום: איי.פי)

בחירות 88 — דורית גפן

העבודה קיימה קו־פתוח

מפלגת העבודה קיימה אתמול קו־פתוח לאזרחים. מאחורי הטלפונים במפלגת העבודה השיבו השר משה שחל, האלוף במיל. אורי אור, והמועמד לכנסת, נציג השכונות אלי בן־מנחם. למעלה מ־100 איש טילפנו. רוב האנשים ביקשו לדעת פרטים על תוכניות מפלגת העבודה בנושא המדיני ובנושא הכלכלי־חברתי. השר משה שחל נשאל על־ידי אחרים מן המטלפנים גם על ה„סקופ" שלו: טענותיו ששמיר ניהל שיחות בעניין אש"ף ברומניה.

שחל השיב למטלפנים, כי אין לו ויכוח אישי עם שמיר, וכי הוא קורא לראש הממשלה לחשוף את תרשימי השיחות שניהל עם הנשיא צ'אושסקו.

במפלגת העבודה מציינים כי מבצע קו־פתוח מצליח, ויש הענות יפה של הציבור.

„תאר לעצמך אדוני הבוחר"

מפלגת העבודה הוציאה אתמול „דף מיבזק" חדש שייצא מעתה פעם בשבוע, ויכיל הסברה ומידע. דף המיבזק הראשון עוסק בין היתר בהתקפה על הליכוד. הסיסמא המופיעה בו היא „הפילוג הוא חלק בלתי נפרד מהליכוד" מחברי הדף מביאים סידרה של ציטטות מפי חברי הליכוד נגד חבריהם, בתקופת מערכת הבחירות הפנימיות בחרות.

מתחת לציטטות נאמר על ידי מפלגת העבודה „זה מה שהם עשו אחד לשני בארבעה ימים — תאר לעצמך מה הם יעשו למדינה בארבע שנים".

דיון בעתירת נפגעי השביעיות

בית הדין של תנועת החרות ידון היום בעתירותיהם של ישראל כץ ומרים תעסה־גלזר אשר ביקשו, כי המרכז ידון בכל השיריונים שהובטחו ל„אומץ" תמ"י והמפלגה הליברלית. אתמול לא היתה התקדמות בנושא רשימת הליכוד. ראש הממשלה נפגש עם השר הורוביץ והשניים סיכמו להקפיא את המצב, עד שיפגש הורוביץ עם השר ארנס לסיכום העניין.

כתבתנו מציינת כי ארנס שוהה עתה בחו"ל ויחזור רק בעוד ימים אחדים.

הפסקת האש — בעיני הח"כים

יורם בר

אתמול בשעות אחרי־הצהריים עדיין לא ידעו מרבית חברי הכנסת כיצד להגיב על ההודעה שאיראן קיבלה על עצמה את תנאי הפסקת האש שהציעה מועצת הבטחון. חברי הכנסת שהרשו לעצמם להגיב, הגיבו כך:

פואד: כעיראקי אני שמח

בנימין בן־אליעזר (מערך) — כעיראקי, אני שמח. אך זהו איננו עדיין סיום המלחמה. התשה העיראקית — כולל הפצצת הערים — עשתה את שלה. חל כאן הכלל: הראשון שמתעייף, מפסיד. צריך להמתין ולראות כיצד העניינים יתפתחו. לטווח הארוך — צריך לראות אם כוחה הצבאי העצום של עיראק יופנה לחזית המזרחית. גם אם המלחמה תופסק, עדיין כוחות אדירים ירותקו לגבול האיראני.

מרידור: יש לחכות

דן מרידור (לכוד) — הפסקת הרג, זה תמיד טוב, אך יש לחכות ולראות אם המלחמה באמת נפסקה.

וייצמן: זה טוב מאד

עזר וייצמן (מערך) — זה טוב מאד. העולם נוטה לרגיעה. מי שלא מבין זאת, שיסתכל על מה שקורה באפגניסטן, אנגולה ואיראן — עיראק. הפונדמנטליזם האיראני מסוכן לנו ולמזרח התיכון וטוב שהוא נבלם. יש לזכור שיש לנו שלום עם מצרים ורצון להבנה עם ירדן. לשתיים יש יחסים עם עיראק. את הנתונים הללו צריך להכניס למחשב היהודי־ישראלי שלנו, ולהבין שמעז יצא מתוק.

גרנות: להחיש תהליך השלום

אלעזר גרנות (מפם) — מזה כמה חודשים אני אומר שאם המלחמה תגמר, שני צבאות מתוסכלים יכולים להפנות את כוחם האדיר נגד ישראל. המסקנה היא שיש להחיש את תהליך השלום באופן דינאמי.

נתניהו: סכנה אמיתית לישראל

ביבי נתניהו (מניו־יורק) — סיום מלחמת איראן־עיראק הנראה באופק, ממחיש את הסכנה האמיתית לישראל, הנובעת מאפשרות חידושה של החזית המזרחית.

הרופאים יוזמים מבצע פרטי לקיצור תורים

ע"י חברה כלכלית על בסיס ביטוח רפואי משלים ● משרד הבריאות שולל התוכנית ● המו"מ עם האחיות במבוי סתום

רונית מורגנשטרן, כתבנו הכלכלי בירושלים

רופאי המדינה החליטו להתארגן בעצמם להפעלת מבצע לקיצור תורים, באמצעות גוף או חברה כלכלית מחוץ למערכת הבריאות, בהתעלמות מהחלטת הממשלה.

בהודעה שמסרו אמש, לאחר ישיבת המזכירות שלהם, אומרים הרופאים:

„מזכירות ארגון רופאי המדינה מביעה אכזבה מעמדת הממשלה ומניסיון ועדת השרים לכפות על הרופאים הסדר לעבודה נוספת, בלי מו"מ לגבי היקפו ותוכנו.

מאחר שניסיונות הרופאים לפתוח במו"מ נדחו על־ידי הממשלה, הגיעה המזכירות להחלטה על התארגנות להפעלת תוכניתה הקודמת, לפיה יופעלו מתקנים ושירותים בשעות אחר־הצהריים על־ידי גוף או חברה כלכלית מחוץ למערכת שירותי הרפואה הקיימים. בשיטה זו, יובטח לחולים טיפול מקיף בכל ענפי הרפואה, תוך תגמול נאות לכל הרופאים. מבלי שהממשלה תידרש להשקיע בנושא משאבים נוספים. הממשלה תידרש רק להשלים את הביטוח של מעוטי־היכולת.

„החברה האמורה תפעל על בסיס של ביטוח רפואי משלים, כוללני שכל משפחה בישראל תוכל להשתתף בו (באופן וולנטרי) באופן יחסי להכנסתה. רעיון זה הוצע ע"י רופאי המדינה כבר לפני חודשים, אך נדחה על־ידי ההסתדרות ללא הנמקה סבירה," נאמר בהודעה.

בגדר הצעה בלבד

חבר ועד ארגון רופאי המדינה, ד"ר ז'אק אשרוב, הוסיף, כי התוכנית היא בינתיים בגדר הצעה ועדיין אינה לביצוע. הכוונה: היא, שגוף ציבורי יפעיל את המבצע באופן רווחי וישכור את המתקנים הרפואיים מידי הממשלה. החברה לא תהיה בבעלות הרופאים. אם הממשלה לא תשתף פעולה, אומר ד"ר אשרוב, יחשבו הרופאים על אלטרנטיבות, כמו מתקנים רפואיים מחוץ למערכת הבריאות הממשלתית.

משרד הבריאות שולל

במשרד הבריאות שוללים את תוכנית רופאי המדינה מכל וכל ואומרים: „זו תוכנית תמוהה, דומה לזו שהועלתה בוועדת השרים ונשללה על הסף (תוכנית כר"ס). לא נרשה שבתי־החולים השייכים לציבור ולמדינה ייהפכו הפקר, בו יעשה איש ככל העולה על רוחו."

מו"מ האחיות במבוי סתום

ישיבה בת שלוש שעות שנערכה אתמול בהשתתפות נציגי האחיות, ההסתדרות, משרד הבריאות ומשרד האוצר, הסתיימה בלא כלום.

הפער בין עמדת האוצר לבין עמדת האחיות, בנושא התקנים, נותר בעינו. היום יתכנסו הצדדים לפגישה נוספת, ואם תסתיים גם היא ללא תוצאות, תתבע שרת הבריאות את כינוסה הדחוף של ועדת השרים לשם הכרעה בנושא.

במלאת שנה
למותו של חברנו היקר
דוד שרף
אביהם של דורון ואביקם
נתייחד עם זכרם ביום חמישי 21.7.88 בשעה 17.00
נפגשים בשער בית הקברות
המשפחה
וקיבוץ בית זרע

נער נהרג בבית־סחור; שביתה כללית ברצועה ובמזרח י־ם

היום מתחיל מבצע גביית היטל הרכב ברצועת עזה

פנחס ענברי, עזרא אבירן, טוביה בסקינה, עתיים

העוצר על העיירה בית־סחור חודש אתמול, לאחר שנער בן 16, אדמונד גאנם, נהרג בנסיבות בלתי ברורות.

תושבי בית־סחור טוענים, כי חיילי צה"ל השליכו עליו אבן מעמדה שתפסו על גג בית בעיירה. ואילו מקורות צבאיים מוסרים, כי הנער נהרג ממפולת אבנים בעת שעבר מתחת לגג בניין שעליו עמדת צה"ל.

הרוחות בבית סחור סערו והיתה הפגנה גדולה. צה"ל התערב, ולדברי התושבים ירה רימוני גז מדמיע לתוך הבתים וגם המשפחה המתאבלת נאלצה לברוח מביתה שהתמלא בגז.

גביית היטל רכב

ברצועת עזה היתה אתמול שביתת מסחר כללית שהוכרזה בכרוז מספר 21 של „מטה ההתקוממות בשטחים". בתוך כך נערכות במינהל האזרחי ההכנות האחרונות למבצע גביית היטל הרכב שיתחיל היום.

המבצע יחול רק על כלי הרכב של התושבים הערביים באיזור. היטל הרכב שיחוייבו הנהגים לשלם יהיה בשיעור של כ־500 ש"ח.

המבצע ייערך, במחסום ארז שבכניסה הצפונית לרצועה. בעליו של כל כלי רכב שיגיע למחסום יחוייב בהחלפת לוחיות הרישוי שלו, שתשארנה צבועות בצבע כסף, אך תהיינה צבועות בצבע זוהר ולפני כל מספר תירשם אות, שתציין את מקום מגוריו של בעל הרכב. סימון זה יקל על זיהויין של מכוניות מהאיזור.

ברצועת עזה כ־30 אלף בעלי רכב ועל־פי הערכה יכניס מבצע היטל הרכב כ־10 מיליון ש"ח לקופת המינהל האזרחי ברצועה.

השבוע מסתיימת חלוקת תעודות־הזהות לגברים ברצועת־עזה ומספר הגברים שהחליפו תעודותיהם בחדשות יגיע לכ־160 אלף. ברצועה כ־200 אלף נשים מגיל 16 ומעלה שגם הן תקבלנה תעודות־זהות חדשות, אלא שהן לא „תעמודנה בתור בתחנת חלוקה, אלא תקבלנה את התעודה במשרדי הפנים והדואר בישוביהן.

שביתה במזרח־ירושלים

שביתת מסחר כללית היתה אתמול במזרח־ירושלים ובעיר העתיקה. כל בתי העסק והחנויות היו סגורים כמו כן שבתו חברות התחבורה הציבוריות.

השביתה התקיימה בהוראת כרוז מספר 21 שקרא לשביתה כללית בשטחים, רצועת עזה ומזרח־ירושלים ב„מחאה על תנאי המעצר של עצורי מתקן הכליאה „אנצאר 3".

בשעות הבוקר נרגמו שוטרים באבנים, בשעה שהגיעו למחסום אבנים שהוקם בשכונת גאבר מוכאבר בדרום מזרח ירושלים. אנשי המשטרה פיזרו את המתפרעים. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק.

מטר אבנים ובקבוקים קידם את שר־החוץ ההולנדי בקלנדיה

פנחס ענברי

מטר אבנים ובקבוקים קידם אתמול את פניו של שר החוץ ההולנדי, האנס ואן דר בורגר, בבואו לביקור למחנה הפליטים קלנדיה שליד רמאללה.

השר סייר במחנה ושמע את טענות התושבים על יחס ישראל כלפיהם באינתיפאדה. בדרכו לביקור במרפאה הותקפה פמלייתו על־ידי צעירים רעולי־פנים, נושאי דגל פלשתין, שהשליכו עליהם אבנים ובקבוקים ריקים. איש לא נפגע. צה"ל התערב ופיזר את המפגינים בגז מדמיע.

קודם־לכן קיבל השר משלחת גדולה של פלשתינים מהשטחים שכללה לראשונה נציגים של תומכי השמאל הפלשתיני. אולם לא כל תומכי השמאל שהוזמנו באו לפגישה. המחרימים, בעיקר קומוניסטים, לא רצו להשתתף, לטענתם, בפגישה לצידם של תומכי תוכנית שולץ.

בפגישה הוגשו לשר שני מסמכים, האחד נייר עמדה ובו נאמר, כי החלטות 242 ו־338 אינם בסיס מספיק להסדר־שלום. הולנד גם נתבקשה להכיר באש"ף ולכונן עימו יחסים ישירים. המסמך השני היה בתוך מעטפה חתומה שכללה איגרת מאת עשרת המגורשים החדשים ושתוכנה לא נמסר לפרסום.

לכתבנו נמסר, כי הפלשתינים אמרו בפגישה שאש"ף מסכים להכרה הדדית בישראל.

השר האורח אמר, כי בסכסוך בין ישראל לפלשתינים נוקטת הולנד עמדה ניטרלית, מתוך כוונה לקדם את תהליך השלום. הולנד תומכת בכל החלטות השוק המשותף בנושא הפלשתיני.

לפגישה באו בעיקר תומכי הזרם המרכזי ב„פת"ח". תומכי ירדן לא הוזמנו.

ר"מ הולנד: ביטחון לישראל אין משמעותו החזקת שטחים כבושים

מוטי בסוק

ראש ממשלת הולנד, רוד לוברס, הדגיש אתמול בשיחותיו בירושלים עם יצחק שמיר ושמעון פרס, כי ארצו תומכת בתוכנית שולץ, בהחלטות ועידת ונציה, בהידברות ישירה בין ישראל ואש"ף, ובמתן ביטוי לאומי לפלשתינים בגדה וברצועה. „ביטחון לישראל אין משמעותו החזקת שטחים כבושים", אמר לוברס, שנפגש אתמול אחר־הצהרים גם עם ראשי „שלום עכשיו".

אתמול בבוקר נפגש ראש הממשלה האורח עם ראש הממשלה שמיר, תחילה בארבע עיניים וכעבור כשעה הצטרפו לשני ראשי הממשלות יועציהם.

במסיבת עתונאים שקיים שמיר עם תום הפגישה הוא לא ניסה להסתיר כי ללוברס ולו חילוקי־דעות עמוקים בנושא השלום. „אולם אילו הם חילוקי־דעות של ידידים". לדברי שמיר, הולנד ממשיכה לתמוך בהצהרת ונציה מ־1980, למרות הביקורת שהצהרה זו עוררה בשעתו בעולם הרחב ובישראל. שמיר ניסה להסביר לאורחו כי הדרך היחידה לשלום היא מו"מ ישיר, ולא ועידה בינלאומית, וכל עוד רעיון הוועידה יעמוד בחללו של האיזור לא תהיה כל התקדמות לשלום. לעתונאים ההולנדיים הסביר שמיר, כי אש"ף רוצה להרוג את כל היהודים בארץ. „אמרתי לראש ממשלת הולנד, כי ייתכן שהם רוצים בשלום, אבל בלעדינו".

בפגישה בין לוברס ופרס השתתף גם שר הקליטה יעקב צור. לדעת ההולנדים הסובייטים מעוניינים למלא תפקיד חיובי במזה"ת, במיוחד לנוכח האכזבות שהיו להם באפגניסטאן ואנגולה. עוד סיפרו האורחים, כי התהליך לאיחוד מערב אירופה ב־1992 קיבל לאחרונה תאוצה חיובית.

ההולנדים, המנפיקים את הוויזות ליהודי בריה"מ, מתנגדים לטיסות ישירות לישראל דרך בוקרשט. סוכם על הקמת ועדה משותפת שתפתור את הבעייה.

פרס הבטיח להולנדים כי ישראל תאפשר לחקלאים הערבים בשטחים לייצא את תוצרתם ישירות למערב אירופה.

בנושא מסמך אבו־שריף הזכיר פרס, כי ג'ורג' חבש, פארוק קדומי ואבו־איאד, כולם מנהיגים פלשתינים מוכרים, התבטאו בפומבי בתקיפות רבה כנגד המסמך.

פגישה עם „שלום עכשיו"

לאחר פגישתו עם פרס נפגש לוברס, ביוזמתו, עם ראשי „שלום עכשיו". זו פעם ראשונה שראש ממשלה אורח יוזם פגישה כזו. ראשי „שלום עכשיו" ביקשו מהאורח כי יפעל אצל הנהגת אש"ף, כדי שזו תאמץ את מסמך אבו־שריף כמסמכה הרשמי. כן ביקשו, כי יפעל אצל ממשלת ישראל כדי שגם היא תקבל את המסמך, אגב הבהרות מתאימות, כבסיס למו"מ מדיני עם נציגים פלשתינים לגיטימיים. ראשי התנועה גם העלו את הרעיון של בחירות מיידיות בשטחים, והוצע כי הולנד תקבל תפקיד פעיל בפיקוח על הבחירות.

ראש ממשלת הולנד הביע נכונות לפעול לקידום רעיונות אלה והצהיר, כי הוא שותף לדאגת התנועה למתרחש באיזור. לדעתו והאירועים האחרונים בשטחים מוכיחים כי יש הכרח בהתמודדות מדינית אינטנסיבית למציאת פתרון לבעיה הפלשתינית.

ועדת המשנה אימצה הצעתו של ח"כ הכהן לגיוס בחורי ישיבות

בהתאם להצעה זו ישרתו בחורי הישיבות שנה אחת בתום דחיית שירות של 6 שנים ואחר כך ישולבו בכוחות המילואים ● ח"כ הכהן: רק אחוז אחד מדחויי השירות הגיע בסופו של דבר לצה"ל

יורם בר

ועדת המשנה לעניין גיוס בחורי ישיבה לצה"ל, בראשות ח"כ מנחם הכהן (מערך), אימצה אתמול את הצעות היו"ר בהתנגדות ח"כ רפאל פנחסי (ש"ס) ובהמנעות ח"כ יוסי שריד (ר"צ), שהציע לחייב את בחורי הישיבה בשירות צבאי מלא.

השר יצחק פרץ, שביקש להצטרף לישיבה, נענה בשלילה על־ידי היו"ר. פרץ הסתפק בעמידה בפתח חדר הישיבות. ובנסיונות שכנוע אחרונים שהפעיל על חברי הוועדה שבאו למקום.

במהלך הישיבה הציג ח"כ הכהן נתון לפיו רק אחוז אחד מכלל דחויי השירות הגיע בסופו של דבר לשירות במתכונת כלשהי בכוחות הביטחון. נתון זה בא להפריך את טענת החרדים, כאילו מדובר בדחיית שירות בלבד ולא בפטור משירות בצה"ל.

במרכז המלצות ועדת המשנה הצעה, כי בתום דחיית שירות של שש שנים יחוייבו כל בחורי הישיבה לשירות של שנה אחת, שאחריה ישולבו בכוחות המילואים. כמו־כן תופקע מידי שר־הביטחון הסמכות להחליט על דחיית שירות, וסמכות זו תועבר לידי גוף ציבורי.

ההמלצות יעברו עתה למליאת ועדת החוץ והביטחון, ובמידה שיאושרו, יעברו למליאת הכנסת.

בכל מקרה, נראה שיהיה להן ערך הצהרתי בלבד. התנגדותן הנמרצת של הסיעות החרדיות תבטיח העברת ההמלצות למגירה.

סיעת המערך בהסתדרות
ישיבת סיעת המערך בוועד הפועל של ההסתדרות שנועדה ליום רביעי 20.7.88
נדחית
על המועד החדש תבוא הודעה
הנהלת הסיעה

מטה הדור הצעיר של מפלגת העבודה בתל־אביב הפגינו אתמול במחאה על אי־כיבוד הסכמים על־ידי ראשי „חירות" וזלזול בנשים, כפי שהדבר מתבטא ברשימתם לכנסת. „ב„חירות" זוכים לנסיכים ולמלכים, אך לא לנשים ולכיבוד הסכמים", אמרו המפגינים. (צילום: יוסף שילה/ישראל סאן בע"מ)

החמרה בעונשים למציתים אושרה בקריאה ראשונה

יצחק שור

ללא מתנגדים או נמנעים אישרה אתמול הכנסת, בקריאה הראשונה, הצעת חוק שהגיש שר־המשפטים אברהם שריר מטעם הממשלה, אשר מחמירה בעונשים למציתים, עד למקסימום של 15 שנות מאסר.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) הביע חשש מפני שימוש חד־צדדי בחוק, אשר לא יאפשר הבחנה בין הצתה בזדון ומתוך רשלנות, כשמדובר בחשודים ערבים. „יש להתגונן בתוקף ובחומרה מפני מעשי הצתה ונדליים, ואולם יש לזכור, כי בלי פתרון מדיני לא נשים קץ למחול השדים הגואה בארץ", אמר. אמנון לין (מערך) הזכיר את ילדותו במשמר העמק, שם, לדבריו, הבינו הערבים שהאש יכולה לתפשט גם לעבר שדותיהם, ואולם בישראל אין הוא מציע להשיב למציתים כגמולם. לדעתו, דרושה פנייה למנהיגות הערבית שתצא בהסברה נגד ההצתות.

מתי פלד („המתקדמת") תמך בחוק, אך ביקש להזכיר שצמחים מחוסלים גם על־ידי הרעלה ועקירה, כפי שעשה מינהל מקרקעי ישראל. לדעתו דרושה תוספת לחוק שרק בית־משפט, ולא פקיד מינהל, יכול להחליט על עקירת עצים.

עדנה סולודר (מערך) קראה לתושבים הערבים לפקוח עין ולתת יד לכיבוי.

הצעת החוק הועברה לוועדת חוק ומשפט לשם הכנה לקריאה השנייה והשלישית.

גאולה כהן: למנוע מבג"ץ לסייע לחותרים נגד המדינה

יצחק שור

גאולה כהן („התחיה") הגנה אתמול במליאת הכנסת על שר־הביטחון, אשר קבל בישיבת הממשלה ביום א' כי „מערכת המשפט מפריעה לצה"ל בשטחים".

בדיון על סקירת שר־המשפטים תבעה גאולה כהן מאברהם שריר להסיק מסקנות מתלונת רבין ולהציע שינוי החוק, כך שאפשר יהיה להעניש מי שחותר תחת המדינה מבלי שבג"ץ יעזור לו לחתור נגדה.

לעומת זאת ציין גדי יציב (מפ"ם), כי לא שמע שמישהו העיר לרבין על כך שהוא מתלונן, כי הזכות המוקנית לתושבים הנתונים לשלטון ישראל לעתור במנגנון הצדק מפריעה לו לבצע את מדיניותו. שר־המשפטים, הממונה על שמירת החוק, היה צריך להעיר לשר־הביטחון.

„זוהי תופעה בלתי נסבלת, סבור יציב, שחלק גדול מזכויות האזרח אינן מעוגנות בחוק ועלולות להילקח בשרירות לב השלטון, כמו חירות האזרח, חופש העיתונות והבעת הדעה. תופעה בלתי נסבלת שנייה היא המצב השורר בגדה וברצועה. טועה סגן שר־החוץ הבריטי, המשווה את ישראל לדרום־אפריקה, כאילו ישראל היא מדינת אפרטהייד, אבל יש בהחלט סכנה לכך שמצב ארעי, שאנו מוכנים לסבול אותו בגלל ארעיותו, ייצור מצב של אפרטהייד. קיימת תופעה שיהודים וערבים החיים בשטחים, אשר עוברים אותה עבירה, נותנים את הדין בפני מערכת שונה של בתי־משפט ועל־פי מערכת חוקים שונה.

מזג אוויר

התחזית הצפויה להיום: מעונן חלקית עד בהיר. טמפרטורות רגילות לעונה. הטמפרטורות החזויות: ירושלים 19־30, רמת הגולן 19־32, צפת 20־30, חיפה 23־30, טבריה 24־37, עפולה 23־32, השומרון 20־31, תל אביב 24־31, נמל התעופה לוד 22־32, יריחו 23־37, עזה 24־30, באר שבע 22־35, אילת 25־41 (עתיים)

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז
ישיבת סיעת המערך שנועדה ל־20.7
נדחית
סיעת מפ"ם בהסתדרות

המשכים

שמיר: דברי שחל

(המשך מעמוד ראשון)

מבוכו יותר מדי אנרגיה על דברים שאין להם תשתית". עוזריו של שמיר כינו את שחל באוזני העיתונאים בסאם אבו־שחל, על מישקלו שמו של דובר אש"ף בסאם אבו־שריף. רה"מ עצמו ניצל את מסיבת העיתונאים בלישכתו, עם תום פגישתו עם לוברס כדי לסגור חשבון עם שר האנרגיה. העיתונאים הולנ־ יאפיינו את מערכת הבחירות.

לזמן ראש השב"כ

בתגובה לדברי שמיר אמר אתמול אחרי הצהריים השר שחל כי הדרך הטובה ביותר להוכחת גירסתו תהיה זימונו של ראש השב"כ לישיבת הממשלה הקרובה, ביום ראשון. לדברי שר האנרגיה ראש השב"כ היה בסוד שיחותיו של שמיר עם

„גם נציגי מפלגת העבודה ניהלו מגעים חשאיים עם אש"ף"

ארנון יפה (צרפת)

פאריס. — מגעים חשאיים התנהלו בין נציגי מפלגת העבודה לנציגי אש"ף על פינוי השטחים — מוסר השבועון הצרפתי „לה פואן".

לפי השבועון, דובר ב„סידורי ביטחון לישראל אחרי נסיגתה מן השטחים ועל אופי המו"מ בין ישראל לפלשתינים בוועידה בינלאומית.

„לה פואן", שהביא מידע זה במדורו „סודי", אינו מוסר על אילו מקורות הוא מסתמך. אין מוציאים מכלל אפשרות שזו הדלפה ממקורבי ראש הממשלה שמיר, לפני הבחירות. מדור זה מלא בידיעות מושתלות לשם מניפולאציות פוליטיות.

„חסידי" שמיר, ו„חסידי" פרס

מקורות אחרים בפאריס מסרו על מחלוקת בהנהגת אש"ף, אם להחריף את האלימות בשטחים לפני הבחירות בישראל או לשככה. ההנהגה מפולגת בין „חסידי שמיר" ל„חסידי פרס". אש"ף חותר להשפיע על תוצאות הבחירות בישראל באמצעות השטחים. הקיצוניים חפצים בנצחון שמיר, בטיעון, כי מדיניות אי־הוויתורים שלו תוביל להחמרת הריכוי, לניתוק ארצות־הברית מישראל ולעימותים פנימיים. לעומתם, גורסים המתונים, כי מפלגת העבודה תפעל להיפטר מן השטחים ותביא למו"מ בין ישראל לפלשתינים.

דיים שנכחו במקום למדו פרק מעניין בהילכות הדמוקרטיה הישראלית.

חוצפה שבוזאת

שמיר הדגיש כי בשיחתו עם צ'אושסקו חזר על עמדתו הידועה כי ישראל לא תנהל שום מו"מ עם אש"ף, בשום מקרה. „אינני מאמין למשמע אוזני, איך בקֵארס מסוגל להגיע לחוצפה כזאת ולומר דברים שאין להם כל שחר, שאין להם שום בסיס במציאות, שהם ההיפך מן האמת". שמיר הדגיש כי פרוטוקול השיחה עם צ'אושסקו נכתב על־ידי שגריר ישראל ברומניה והעתק ממנו הועבר לשר־החוץ פרס. בתשובה לשאלות עיתונאים אמר רה"מ כי העובדה ששחל ובסאם אבו־שריף אומרים דברים דומים מעוררת מחשבות. הוא הביע תקווה כי שקרים מסוג זה לא

צ'אושסקו. שר־האנרגיה קרא לראש־הממשלה לחשוף בפני הממשלה את הפרוטוקולים משיחתו עם צ'אושסקו, ומפגישתו לפני שבועיים בלישכתו בירושלים עם יועצו המדיני של נשיא רומניה קונסטנטין מיטאה. „אם יעשה כן ידעו כולם מי צודק בינינו". שחל טען גם כי אין לו ויכוח עם שמיר. „לשמיר יש ויכוח עם העובדות".

שרון: המערך והליכוד מתנגדים

המערך והליכוד מתנגדים להקמת מדינה פלשתינאית בשטחים. התעצמותן של מדינות־ערב מסכנת את בטחונה של ישראל, אמר אתמול בבוקרשט השר שרון למארחו שר החוץ הרומני יון טוטו. השר שרון דיווח למארחיו על התעצמותן של צבאות־ערב, בעיקבות עיס־קות הנשק האחרונות.

עמירב: שמיר נטל עמו

(המשך מעמוד ראשון)

עיקרי המיסמך

כתבתנו מציינת, כי במיסמך עמירב־חוסייני נאמר בין היתר כי אש"ף יכיר במדינת־ישראל, יפסיק את כל פעילות הטרור, ייכנס למו"מ ישיר תוך ויתור על ועידה בינלאומית, וינהל מו"מ על אוטונומיה מורחבת לתקופה של מספר שנים, שלאחריה תוקם מדינה פלשתינית מפורזת. לדברי עמירב כאשר ברר אצל מקורבי שמיר מה היה ברומניה, הסתבר לו כי שמיר לא הסכים למיסמך. ככל הנראה אמר שמיר לצ'אושסקו כי הוא לא מאמין לאש"ף וכי הוא חושב שזה תרגיל מצידם כדי לקבל הכרה אמריקנית. מאוחר יותר קיבל עמירב מסר, כי שמיר מבקש שיפסיק את שיחותיו והוא אכן הפסיק אותם.

הסוף: השעיית עמירב

כתבתנו מציינת כי כעבור זמן מה התפרסם העניין בארץ, ולאחר שערוריה פוליטית קטנה הושעה עמירב מכל מוסדות חירות, ועזב את המפלגה. כיום הוא חבר מפלגת המרכז של אמנון רובינשטיין.

הזדמנות היסטורית שהוחמצה

עמירב אמר אמש: השיחות ברומניה התקיימו שלושה חדשים לפני ההתקוממות בשטחים. „הערכתי ערפאת ניסה לעשות שלום עם הליכוד, אך לאחר שראו ששמיר אינו בגין חרש הם התייאשו. ואת הזדמנות היסטורית שהוחמצה, שמיר אשם באינתיפאדה.

פעילות בחרות: נחזיר הפנקס

כ־100 משתתפים באו אמש לכנס מחאה של נשות חרות שאורגן על־ידי לימור ליבנת, אתיה שמחה, יועצת ראש הממשלה לענייני נשים, וגיטה כץ. חלק מהנשים אמרו בכנס, כי יפסיקו את פעילותן בתנועת „החרות" עד אשר יתוקן העוול ויוסדר הייצוג לנשים. אחרות אף איימו להחזיר את פנקס החבר שלהן, אם לא יתוקן המצב.

לימור ליבנת, מועמדת הליכוד למקום ה־43 לכנסת, אמרה בעבר נגד שיריון מקומות, באופן עקרוני, אבל בגלל המצב אין לדעתה ברירה וצריך לתת שיריון לנשים עד שיתפסו את מקומן הריאלי בכל מוסדות המפלגה. היא הזכירה כי בשעתו היה גם שיריון לבני עדות המזרח, והיום אין כבר צורך בכך, עוד אמרה כי הפוליטיקה היא עולם קשה, אך צריך לעודד את הנשים ליותר מעורבות.

„24 השנים בהן אתה כלוא הפכו אותך סמל למאבק בגזענות"

כתב פרס בברכתו למאנדלה לרגל יום הולדתו ה־70 ● גרנות: אנו מאחלים לך ולכל הדרום־אפריקנים שאת יום הולדתך הבא תחגגו כאנשים חופשיים ● „שגריר דרום־אפריקה הביתה" — קידמו מפגינים את פניו של השגריר החדש בנתב"ג

דורית גמן, עתיים

שגרירה החדש של דרום־אפריקה, יוהאן ויליון, הגיע אתמול אחרי הצהריים לישראל.

בנמל התעופה המתינה לשגריר החדש הפגנה קטנה של אנשי ר"צ ונוער ר"צ עם שלטים, אך השגריר לא ראה אותם כלל מאחר שהוא עבר מייד לצד אחר של בית הנתיבות ויצא דרך שער אחורי.

המפגינים נשאו שלטים בהם נאמר: „לשחרר את נלסון מאנדלה", „אפרטהייד מרושעת", „שגריר דרום־אפריקה – הביתה" ועוד.

השגריר לא היה מוכן למסור כל הודעה בעלת משמעות מדינית בטרם יגיש את כתב האמנתו לנשיא עוד לפני סוף חודש זה.

„אני יודע שמנהיגים רבים שיגרו ברכות למאנדלה", הגיב השגריר על הידיעה שממלא מקום ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס שיגר מברק למנהיג השחורים הכלוא בו הוא מברך אותו ליום הולדתו.

במברק ששיגר מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס למנהיג השחורים נלסון מאנדלה בכלאו נאמר:

„במלאת לך 70 שנה אברך אותך לבריאות ואריכות ימים. 24 השנים שבהן את הכלוא הפכו אותך לסמל למאבק באפרטהייד והגזענות. מדינת ישראל הצטרפה לקריאה לשחרורך מן הכלא ואנו מקווים שפניות ממנהיגים מרחבי העולם לממשל דרום אפריקה לרגל יום הולדתך אכן יביאו לשיחרורך בקרוב."

בהמשך המברק גם מביע פרס את התקווה שפניות המנהיגים מכל העולם יסייעו לקירוב הקץ של האפרטהייד ויתרמו להשגת שלום, שוויון וחופש לכל אזרחי דרום־אפריקה.

במברק ששלח מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, לנלסון מאנדלה, באמצעות נשיא הקונגרס הלאומי האפריקני, אוליבר טאמבו, נאמר: „אנו מאחלים לך, נלסון מאנדלה, ולכל הדרום־אפריקנים, שאת יום הולדת הבא שלך תחגגו כאנשים חופשיים בארצכם.

„בשם מפ"ם, מפלגת הפועלים המאוחדת, אני משגר את ברכותי כביטוי לסולידריות עם מאבקכם לשחרור דרום־אפריקה מאפרטהייד. אנו בישראל, נלחמים למציאת פתרון צודק לסכסוך הישראלי־פלשתינאי ולהבטחת מעמד של שוויון לכל האזרחים והקבוצות בחברה הישראלית, שואבים ממך עידוד ואומץ ומקווים להצלחת מאבקכם לכינונה של חברה דמוקרטית וחופשית."

מברק נוסף נשלח לנלסון מאנדלה מטעם הדור הצעיר של מפ"ם בשמה של מוניקה פולק. במברק אומרת מוניקה פולק, כי „מאנדלה במאבקו הפך למקור השראה לנו, הצעירים הסוציאליסטים הלוחמים לשיוויון ולצדק חברתי".

אלה מול אלה: שוטרים מפגים מפגינים נגד בואו של השגריר החדש (מימין) ואת אנשי כהנא שהניפו את דגל דרום־אפריקה והפגינו תמיכה בשלטון האפרטהייד (צילום: מאיר פרטוש)

המערך שוקל הארכת כהונת הכנסת כדי להעביר חוק הפרדת הבחירות

יורם בר

המערך טרם נכנע במאבק על חוק הפרדת הבחירות. למרות שהיום בבוקר אמורה להיערך ישיבה של ועדת הכנסת, החליט המערך שלא ליטול סיכון באשר לתוצאות הישיבה, והעביר מכתב ליו"ר הכנסת וסגניו, ובו דרישה לקיים את הדיון על חוק ההפרדה במליאה. על המכתב חתמו רוב חברי הכנסת.

נשיאות הכנסת אישרה את הפנייה והוחלט לקיים דיון בנושא חוק ההפרדה ביום רביעי הקרוב, במידה שהנושא לא יוסדר היום בוועדת הכנסת לשביעות רצון המערך, הדורש להקים ועדה מיוחדת בראשותו לטיפול בחוק זה.

אם שני מהלכים אלה ייכשלו, בדעת המערך להעביר החלטה על הארכת כהונת הכנסת בשבועיים נוספים, כדי שיהיה סיפק בידיו להעביר את החוק.

בנושא הארכת כהונת הכנסת, רשאי להחליט יו"ר הכנסת בלבד. הלל עדיין לא החליט ובדעתו לקיים מחר דיון בנידון עם סגניו ורק אז להחליט. הליכוד מתנגד להארכת כהונת הכנסת, מחשש שההארכה תנוצל להעברת חוק הבחירות.

ח"כ רפי אדרי (מערך), המנהל את המאבק על חוק ההפרדה, הכריז אתמול, כי לא יעזור דבר לליכוד. „שום שיטה לא דמוקרטית שהליכוד נקט לא תבטל את העובדה שיש לחוק ההפרדה רוב בכנסת. הם צריכים להודות שאין להם רוב. כל השיטות הכוזיות לא יעזרו להם. החוק הזה יעבור על אפם ועל חמתם", אמר אדרי.

כצמן: אם איבחר כמועמד המערך בת"א לא אקים קואליציה עם להט

יציע להקים חזית מוניציפאלית בין „העבודה", מפ"ם, ר"צ ו„שינוי" כאלטרנטיבה לשלטון הליכוד בעיר

ורד לוי

„למפלגת העבודה אין מה לחפש בקואליציה עם שלמה להט בעירייה", אמר אתמול במסיבת עיתונאים עו"ד חיים כצמן, לקראת בחירת מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב.

כצמן אמר, כי אם יזכה בבחירות הפנימיות במערך, יציע להקים חזית מוניציפאלית של „העבודה", מפ"ם, ר"צ ו„שינוי" במגמה להחליף את ראש העיר ואת שלטון הליכוד שהתמאס לדעתו.

„העיר תל־אביב הולכת ומזדקנת. תושביה הצעירים עוזבים אותה בהיעדר כל בניה ופיתוח", טען כצמן וקבע, כי „מדיניות הניכור וההתעלמות המוחלטת מהאזרח לא תעבור יותר".

עו"ד כצמן תקף בחריפות את אופן הניהול הכספי של שלמה להט, את סדרי העדיפויות שלו ואת השיקולים המנחים אותו. לדעתו, שלמה להט הוא אמנם „יונה", אבל היה ונשאר „יונה קפיטליסטית" שדואגת לעשירים ומזניחה את העניים.

„להט החריף את הקיטוב והעדיף תמיד לתת כסף לפארקונצרט מאשר לטיפול שיניים לנזקקים", אמר כצמן.

כמועמד העבודה לראשות העירייה יש בכוונתו לפעול לחלוקת העיר למועצות רובע שמעליהן תהיה עיריית גג. זו תעסוק רק בנושאים כלליים ואילו למועצת הרובע תהיה סמכות מוחלטת בנושאים מקומיים מוגדרים.

כמו־כן מתכוון כצמן להסתער על פתרון בעיית החניה והתחבורה בתל־אביב. לדבריו, טרם גובשה מדיניות ברורה בנושא ואין כל הצדקה לחזונה החמורה אליה הידרדר העניין.

עוד מבטיח כצמן, „פיתוח העיר על־ידי תושביה ופתרון בעיית הדיור בדמי מפתח, חורמת, אמצעים לשכונות וחיסול הפערים בחינוך. יצירת עיר בטוחה יותר לקשישים, הרחבת התשתית לבתי־חולים [illegible] [illegible] חיי האורחים בתל־אביב בכל דרך".

עוד אמר, כי השאלה שתוכרע בבחירות הפנימיות היא דרכה העתידית של מפלגת העבודה בעירייה. „יצטרכו להחליט אם להמשיך להיות סיעה אילמת השומרת על נאמנותה לראש העיר ואינה עושה דבר, או סיעה תקיפה שמציגה קו אחר, שמהווה אופוזיציה לוחמת משמעותית", אמר.

על הצעתו של פרס ללהט להופיע כמועמד משותף של המערך והליכוד אמר כצמן, כי „פרס הוטעה כנראה על־ידי עסקנים מקומיים החוששים מההתמודדות ומחפשים סידור נוח ובטוח יותר, גם אם הוא אינו משרת את המפלגה".

הסובייט העליון במושב חירום: חבל נגורנו־קרבאך שייך לאזרבייז'אן

צופים, כי ההחלטה הקשוחה של הקרמלין תחריף את המהומות בחבל ובארמניה

רויטר

מוסקווה. — מושב חירום של הסובייט העליון החליט אתמול, כי החבל השנוי במחלוקת נגורנו־קרבאך, יישאר חלק מאזרבייז'אן, ובכך דחה את תביעת החבל להצטרף לרפובליקה הארמנית השכנה.

סוכנות הידיעות הרשמית טאס מסרה, כי המושב גם אישר צעדים כדי להבטיח אוטונומיה מלאה לחבל, ולהשלים תוכנית פיתוח אזורית בתחומי הכלכלה והתרבות. הנשיאות הצביעה פה אחד בעד ההחלטה. מנהיגים של ארמניה ונאגורנו קראבאך טענו במרירות נגד המשך הסטטוס קוו, והזהירו כי הוא יביא לתוצאות הרסניות.

הסכסוך בעניין נגורנו קרבאך גרם בחודשים האחרונים להתנגשויות אלימות בין מוסלמים שיעים מאזרבייז'אן לנוצרים ארמניים.

לפחות 36 נהרגו מאז פרץ הסכסוך על החבל בפברואר השנה. האזור, הנשלט ע"י אזרבייז'אן מאז 1923, מאוכלס ברובו בארמנים.

בשבוע שעבר קראה המועצה המנהלת של החבל תגר על הקרמלין, והכריזה כי האזור פורש כדי להצטרף לארמניה, תחת השם החדש ארטסאח.

שפיכות הדמים החמורה ביותר אירעה בפברואר בעיר סומגייט שבאזרבייז'אן. 32 תושבים נהרגו בפוגרומים אנטי־ארמניים.

יש להניח, כי ההחלטה הקשוחה של הקרמלין תביא לסיבוב חדש של מחאות בארמניה, שם נסתיימה רק היום שביתה כללית בת שבועיים, וגם בחבל עצמו, שיתקו שביתות רבות את הכלכלה.

150 נספו בשטפונות בבנגלה־דש

(צילום: איי.פי.)

משפחות איכרים נמלטת מהשיטפון

רויטר

נאבינגאנג'. — אלפי אנשים נותרו ללא קורת גג בבנגלהדש בעקבות השטפונות, שגרמו למותם של לפחות 150 אנשים.

„הנהר הוא האויב הגדול ביותר שלי. הוא בלע את כל רכושי ונראה שהוא עדיין רעב" אמר סריניבאש שאהא, איכר ודייג. שטפונות המונסון שגרמו לגאות הנהר מגנא השמידו את כל יבוליו והרסו את ביתו.

פקיד מקומי אמר כי הנהר מגנא הרס לפחות חמשת אלפים בתים בשלוש השנים האחרונות וקיימת הסכנה שהשטפונות בשנה זו יהרסו את בתיהם של אלף משפחות נוספות.

שיא מהירות לרכבת גרמנית — 406 קמ"ש

עתיים

בון. — ה„בונדסבאן" המערב גרמני השיג שיא בינלאומי, כאשר הרכבת „אינטרסיטי אקספרימנטל" פיתחה מהירות של 406,9 קמ"ש בניסוי שנערך ב־1 במאי 1988.

15 שנות מאסר למשתתף בניסיון לפוצץ שגרירות ישראל בניקוסיה

עומר אחמד חאווילו, חבר „הג'יהאד האיסלאמי" עמד הכן עם מכשיר לפיצוץ מרחוק של מכונית התופת ● הניסיון נכשל, הג'יפ התפוצץ במקום אחר והרג 3

רויטר

ניקוסיה. — מחבל לבנוני נידון אתמול ל־15 שנות מאסר על חלקו בניסיון כושל לפוצץ מכונית תופת ליד שגרירות ישראל בניקוסיה. לאחר שנכשל הניסיון להחנות את המכונית ליד השגרירות, היא נסעה למקום אחר ושם התפוצצה. בפיצוץ נהרגו שלושה אנשים ונפצעו 18.

עומר אחמד חאווילו (28) הודה בשני סעיפים של הריגת אדם ובהחזקת חומרי נפץ והובלתם. בית המשפט הכריז כי הוא חבר בארגון האזור הלבנוני הפרו־איראני „הג'יהאד האיסלאמי".

הנהג בן ה־22 של הג'יפ שהיה טעון בחומרי נפץ, הלבנוני קאדור אחמט תונייאן, רוסק כאשר הפצצה — שנועדה לשגרירות — התפוצצה על גשר חומה בניקוסיה ב־11 במאי.

מקורות משפטיים אמרו כי משפטו של חאווילו אמור היה להתקיים בספטמבר, אך הוקדם בשל הזעזוע שהפיצוץ גרם בציבור הקפריסאי.

עשרות זרים, שנחשבו כסיכונים ביטחוניים, גורשו מניקוסיה בעקבות הפיצוץ, אשר גרם לסינון קפדני יותר של סטודנטים הלומדים בקפריסין ותיירים המבקרים בה, ולתקנות חדשות למתן אשרות לנוסעים מהמזרח התיכון, אסיה ואפריקה.

חאווילו טען כי תונייאן התכוון לפוצץ את עצמו בהתקפה על שגרירות ישראל, ואמר לו „אני אפוצץ את המכונית כשאני בתוכה, ואהפוך לקדוש מעונה למען הגשמת מטרתנו".

חאווילו הוסיף כי הוא צריך היה לפוצץ את הפצצה אם ישמע יריות ממקום התפוצצות. אך הוא אמר כי זרק את השקית עם המכשיר לבקרה מרחוק, לאחר ששמע את הפיצוץ על הגשר.

מקורות משפטיים אמרו, כי לא הובהר בדיוני בית המשפט, איך פוצצה הפצצה למעשה.

חאווילו לאחר גזר הדין (צילום: איי.פי.)

מכונית תופת התפוצצה ליד בית חולים בביירות

הנהג נהרג, לאחר שנמנע ממנו להחנות את המכונית

רויטר

ביירות. — אדם אחד נהרג אתמול בהתפוצץ מכונית־תופת ברובע מגורים במזרח־ביירות, שרוב התושבים בה הם נוצרים.

ההתפוצצות אירעה ליד בית־החולים „הוטל דייה", באזור אשרפיה. מעוצמת ההתפוצצות נפגעו שלוש מכוניות, שעלו בלהבות, ונופצו חלונות בשני בניינים סמוכים. בניין בית־החולים לא ניזוק.

משטרת לבנון ואנשי מיליציות סגרו את האזור וערכו חיפושים במכוניות חונות, כדי לגלות אם הוטמנו בהן פצצות נוספות.

במכונית־התופת, מדגם „טויוטה" שהונחה ליד קיר הכניסה לבית־החולים היו כעשרה ק"ג חומר־נפץ.

תחנת־השידור הנוצרית „קול לבנון", מסרה, כי הגבר שנהרג היה נהג מכונית־התופת, מתברר, כי רצה להחנות את המכונית ליד בניין של בנק בקרבת מקום, אך השומר התנגד. הוא המשיך לנסוע והחנה את המכונית ליד בית־החולים. כעבור כמה דקות התפוצצה המכונית.

מקור של שירותי הביטחון, העלה השערה, כי חומר־הנפץ הוכנס למכונית מבלי ידיעתו של הנהג שנהרג.

אתמול בבוקר התחדשו הקרבות בין שיעים לכפריים נוצריים בצפון־מזרח לבנון. בסוף השבוע נהרגו לפחות חמישה אנשים בקרבות אלה.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 18.7.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7034	1.7247	1.7174
דולר אמריקני	1	1.60	1.67	1.6348	1.6552	1.6475
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8640	0.8748	0.8715
לירה שטרלינג	1	2.66	2.79	2.7121	2.7460	2.7368
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2561	0.2593	0.2586
ין יפני	100	1.19	1.24	1.2081	1.2233	1.2173
גולדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7675	0.7771	0.7728
פרנק שוויצרי	1	1.02	1.07	1.0439	1.0570	1.0510
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2525	0.2557	0.2547
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2379	0.2409	0.2398
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2273	0.2302	0.2288
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3654	0.3700	0.3685
דולר קנדי	1	1.33	1.39	1.3519	1.3688	1.3627
דולר אוסטרלי	1	1.24	1.34	1.2899	1.3060	1.3026
ראנד דרום אפריקני	1	0.40	0.55	0.6616	0.6698	0.6663
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4134	0.4186	0.4167
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.26	1.2287	1.2440	1.2394
לירה איטלקית	1.000	1.15	1.22	1.1685	1.1831	1.1766

תוניס: לא חשפנו סוכני המוסד מפרשת אבו ג'יהאד

אורי הורוביץ

שגרירות תוניסיה באבו־דאבי הכחישה מכל וכל את הידיעות שהופיעו לאחרונה בעיתונים ערביים, כאילו לאחר רצח אבו ג'יהאד חשפה ממשלת תוניסיה סוכנים של „המוסד" הישראלי שפעלו בתחומה.

פקיד בשגרירות טען שאין שום בסיס לידיעות אלה. בעיתונות הערבית נטען שגם הודים סייעו להעביר מידע על אבו־ג'יהאד.

3 מנאשמי רצח הישראלים בקאהיר שוחררו בערבות

רויטר

קאהיר.— שלושה מצרים המואשמים בהשתייכות לקבוצה מהפכנית מחתרתית שרצחה ישראלים בקאהיר, שוחררו אתמול בערבות עד להעמדתם למשפט.

נשיא בית המשפט, סאלח אל־דין גאדאללה, אמר בבית משפט בדרום קאהיר, כי הנאשמים מחמוד יוסף ג'ומעא, עוסאמה אחמד מותמר חליל, קצין לשעבר בחיל האוויר, ומוחמד איברהים מוסטפה, קצין לשעבר בצבא המצרי, יוכלו להשתחרר בערבות.

בית המשפט סירב לשחרר בערבות 11 נאשמים אחרים, כי המשפט אמור להיפתח באוקטובר.

20 מצרים, כולל אחד מבניו של הנשיא גמאל עבדל נאצר, הואשמו בהקמת קבוצה מחתרתית ושמה „מהפכת מצרים" שקיבלה עליה את האחריות לפציעתו של דיפלומט ישראלי ב־1984 ולרציחתם של שני דיפלומטים ישראלים ב־1985 ו־1986. חברי הקבוצה גם פצעו ביריות שני אנשי ביטחון של שגרירות ארה"ב, במאי אשתקד.

הנאשמים קראו במקהלה „אללה אכבר" באולם הגדול של בית המשפט, והנאשם הראשי מוחמד נור א־דין, אמר, „אללה עמנו", כאשר בירך את שלושת חבריו שזכו לשחרור בערבות.

איחוד הסטודנטים היהודים העולמי בסכנת פשיטת רגל

סט"א

ניו יורק.— לאחר פעילות שנמשכה 64 שנים בעולם כולו, עומד עתה האיחוד העולמי של סטודנטים יהודים בפני פשיטת רגל.

הרקע למצבו הפיננסי הקשה של הארגון הבינלאומי, לדברי יוסי אברמוביץ, יו"ר הארגון, הוא הדרישה של הסתדרות הציונית העולמית שארגון הסטודנטים יצטרף למפלגה פוליטית. דרישה זו נדחתה, אמר אברמוביץ.

האיחוד העולמי של סטודנטים יהודיים עומד לנהל משפט נגד ההסתדרות הציונית העולמית, מאחר שזו לא שילמה לו, לדבריו, סכום של 27,000 דולר לפי התחייבות מהשנה שעברה.

האיחוד העולמי של סטודנטים יהודיים, ארגון הגג של סטודנטים יהודיים ברחבי תבל, הוקם ב־1924 באנטוורפן שבבלגיה, כדי להלחם נגד הניסיונות להגביל את מספר הסטודנטים היהודיים באוניברסיטאות אירופה.

האיחוד פיתח כמה תוכניות, כגון הפעלת חיל שלום יהודי בינלאומי, הקמת המכון ללימודים גבוהים בערד, תוכנית של 9 חודשים של לימודי יהדות ועברית „קשת", מפגש קיץ בינלאומי של סטודנטים יהודיים בישראל, ועוד.

„חברתו לשחייה של טלאס היתה מרגלת ישראלית"

אהרן ניר (איטליה)

רומא. — תצלום של שר ההגנה הסורי מוסטפה טלאס, בחברת ידידתו היהודיה דיאנה סירני, שניהם בבגדי־ים, שלובי־זרוע, בשולי בריכת שחייה — מפרסם השבועון האיטלקי „פאנורמה".

על סמך ידיעות שאסף בביירות, מוסר השבועון האיטלקי, שדיאנה סירני הגיעה לדמשק לפני כמה שנים עם חבורת רקדניות סקוטיות, שהופיעו במועדון־לילה, ושם נקשרה ידידות בינה לבין השר הסורי, שארכה חודשים אחרים.

בביירות סבורים, שהרקדנית הסקוטית החזיקה, נוסף לדרכון בריטי, גם בדרכון ישראלי והיא היתה כנראה מרגלת מטעם „המוסד", כותב השבועון. הצילום של זוג־נאהבים נעשה בימים שבהם עשתה ישראל את ההכנות לפלישה ללבנון, ומרגלת שתולה בתוך הדרג הצבאי הגבוה ביותר של סוריה היתה עשויה להיות לתועלת רבה לישראל.

לדברי השבועון האיטלקי, נפוצה בחוגים הדיפלומטיים של ביירות ההשערה, שאת התצלום של טלאס, שלוב־זרוע עם הרקדנית היהודיה היפה, הפיצו ברבים אויביו של טלאס בדמשק, הקשורים לריפאת אסד, אחיו של נשיא סוריה, חאפז אסד. המטרה היתה להבאיש את ריחו של טלאס, כדי להדיח אותו מעמדת־הכוח שלו בשלטון הסורי.

ירידה בגירעון המסחרי בארה"ב הביאה הדולר לשיא

רויטר

לונדון.— הדולר זינק אתמול לשיא חדש נגד המארק בשוקי הכספים של אירופה, על רקע השיפור הנמשך במשק האמריקני והעיקר בגלל ירידת הגירעון במאזן המסחרי של ארה"ב.

הדולר נסחר ב־1.893 מארק לעומת שער הסגירה של 1.88 ביום שישי בניו יורק ואחר כך המשיך ועלה אל מעבר ל־1.90 מארק. בעת ובעונה אחת התחזק הדולר גם כנגד המטבע היפני ונסחר ב־135.35 ין.

אולמרט נפגש עם מלור לדו־שיח של צעקות

דפנה ורדי (בריטניה)

לונדון. — ח"כ אהוד אולמרט, המבקר בבריטניה כאורח משרד החוץ הבריטי, תקף אתמול בחריפות את תת שר החוץ הבריטי, דייוויד מלור, על דבריו לשבועון המצרי „אכבר אל־יום".

בפגישתם, שנמשכה קרוב לשעה, לא נשמרו הנימוסים הדיפלומטיים המקובלים וחילופי הדברים התנהלו בטונים גבוהים.

מלור דחה את הצעתו של אולמרט לבקר בשכונת העוני, בריקסטון, ליד לונדון, „בליווי מצלמות הטלוויזיה, כפי שמלור אוהב", כדי להוכיח לו, שתנאי החיים שם אינם טובים מהרבה מאלה שבמחנות הפליטים בעזה, שזעזעו את מלור בעת ביקורו באיזור, בינואר.

תת שר החוץ הבריטי יצא מגדרו כאשר אמר לו אולמרט, שמדיניותה של ישראל שונה עדיין מזו של בריטניה, ואנשי הצבא אינם מקבלים הנחיות „לירות כדי להרוג", כפי שעושה בריטניה בצפון־אירלנד.

אולמרט מתח ביקורת על התערבותו הבלתי־נסבלת של מלור בענייניה הפנימיים של ישראל ערב הבחירות, אך מלור טען, שהעיתוי הוא מקרי לגמרי.

דובר משרד החוץ הבריטי ניסה להמעיט בחשיבות העניין וטען, שהתבטאויותיו של מלור בעניין מדיניותה של ישראל רק „הוזכרו בחטף" במהלך הפגישה עם אולמרט שנמשכה כשעה.

ביקורתו של מלור על מדיניות ישראל לא התקבלה בברכה גם בתוך מפלגתו.

על היום

19.7.88

שלום שהוא מלחמה

ביבי נתניהו מדבר על „שלום מתוך עוצמה", אך ניסיונו של הליכוד להחניף לבוחר בשם „הביטחון" עלול להוביל למלחמה הקטלנית ביותר שידעה ישראל מימיה

דב בר־ניר

ביבי נתניהו טוען, כי „המערך רוצה שלום מתוך נסיגה ואילו הליכוד מבקש שלום מתוך עוצמה". אין טענה דמאגוגית מזו. הוא מתייצב כאיש ביטחון מובהק, בטענה הרווחה, שכל המוותר על שכם מוותר גם על תל־אביב, אך מוטב שאלוף הביטחון הזה יצניע לכת ולא ינהג כנואם פופוליסטי באחת מכיכרות המדינה.

ראוי שידעו הוא, וכל שומעיו וקוראיו: החלק המכריע של אלופי צה"ל — אלה במילואים שעברו את כל מלחמות ישראל ואלה בשירות פעיל העומדים על משמר המדינה — רובם־ככולם מצדדים במה שהוא מכנה „שלום של נסיגה". הם מודיעים ברבים, וגם יוסיפו להודיע שישראל כלל אינה זקוקה לאותם אלפי קילומטרים מרובעים כדי להכות את האויב שוק על ירך. להיפך, מלחמה עם אויב חיצוני כאשר אינתיפאדה פלשתינית פנימית תבוא לעזרת התוקף, רק תכביד מאוד על צה"ל.

יתירה מזו: כל מומחי צה"ל — שמקצועם צבאי ולא דמאגוגי — תמימי־דעים, כי אפילו תקום לידנו מדינה פלשתינית, ואפילו בהנהגה אשפ"ית, אין בכך כל סכנה רצינית. אם המדינה הפלשתינית, אם וכאשר תקום, לא תשמור על יחסי שלום צה"ל יכבוש מחדש בתוך עשרים וארבע שעות את כל הגדה המערבית, והעולם כולו יעמוד או לצידנו, והפלשתינים הם שיואשמו בהפרת תנאי השלום.

מוטב איפוא שהדמאגוג ביבי יגלה את קלפיו: הוא רוצה את הגדה המערבית, וכל הנימוקים כשרים, אפילו אם איצטלתם הביטחונית קרועה ומגוחכת. צאצאי „המשפחה הלוחמת" מציגים את עצמם כשומרי הביטחון בעוד שכל מערכות ישראל, כל ניצחונות ישראל, כל בוני משרד הביטחון והמטכ"ל היו מאז תחילת הישוב ועד למלחמות מדינת ישראל העכשווית, אנשי תנועת העבודה, אנשי „ההגנה" לשעבר והפלמ"ח. אנשי הליכוד אינם אלא הפרזיטים של ביטחון ישראל וזכו שמלאכתם הביטחונית נעשתה על־ידי אחרים.

„השלום מתוך עוצמה", לפי הפטנט של נתניהו הוא הונאה ואחיזת עיניים. נניח לרגע ש„שלום" זה יוצע לערבים — מי ייענה לו? היימצא גורם ערבי אחד שיתן ידו לשלום נוסח „ארץ־ישראל השלמה"? נתניהו יודע גם יודע, שלא יימצא גורם ערבי אחד, לא בין הפלשתינים ולא באזור כולו, שיסכים לשלום שבו עם אחד שולט לצמיתות על משנהו. הוא יודע ש„השלום מתוך עוצמה" איננו אלא פרגוד שמאחוריו מתכוננת המלחמה הבאה, הוא גם יודע שהפעם לא יפסחו הפצצות קטלניות על תל־אביב וחיפה. אך אלוף „השלום מתוך עוצמה" מתכוון למעשה למלחמה מתוך עוצמה: שבה, כך הוא מהמר הימור מסוכן, ישיגו שתי מטרות לאומיות נשגבות: צבאות־ערב יוכו שוק על ירך, וכל הפלשתינים, גברים נשים וטף יגורשו מן הארץ לצמיתות.

אנשי ליכוד הם אנשי „טרנספר" — אם הם מודים ואם לאו. אך רק כסיל, או דמאגוג שעיניו נשואות לבחירות הבאות, ישלה את עצמו שבכך תסתיים הפרשה. העולם הערבי לא ישלים לעולם עם תבוסה כפולה כזו, ובכך יכשילו כל התנאים לאפוקאליפסה מחרידה במזרח התיכון. אפילו אם יצליחו איכשהו אנשי הליכוד ליצור מדינה דו־לאומית נוסח דרום־אפריקה שאליה הם נושאים עיניהם, לא „תשקוט הארץ ארבעים שנה". מדינת האפרטהייד, המיוחלת לא תתגשם. „השלום מתוך עוצמה" איננו אלא מסך עשן, שמאחוריו תפרוץ המלחמה הקטלנית ביותר שידעה ישראל מימיה. אך מה לא עושים כדי להחניף לבוחר?

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי יוכבד, עורכת אחראית של עמודי יומנים: עמית אשר

הפגנה אנטי יהודית בטהראן: קודם־כל איראנים ורק אחר־כך יהודים (צילום: אי.פי)

יהודים בשביל הבריחה

דפנה ורדי, לונדון

המלחמה המתמשכת בין איראן לעיראק משפיעה גם על מצבה של הקהילה היהודית באיראן. כך עולה מדיווחיהם של עיתונאים בריטים ששהו באחרונה באיראן ונפגשו עם אנשי הקהילה. הביטוי העיקרי להשפעות המלחמה הוא חששם של הצעירים בגיל גיוס ונסיונותיהם הנואשים לעזוב את איראן בכל דרך אפשרית.

לפי הנתונים שנמסרו מהיא"ס, שהוא הארגון היהודי המסייע למהגרים בעיקר מארצות המצוקה, כששת־אלפים יהודים איראנים היגרו לארצות־הברית בלבד, לפחות מחציתם בשנה האחרונה בלבד. מרביתם של המהגרים מוברחים לתורכיה או לפקיסטאן ומשם מועברים לווינה בדרכם לארצות־הברית, ישראל או איטליה.

השבועון הלונדוני, „אובזרבר", מציין כי בשנה שעברה, למעלה מאלפיים וחמש מאות יהודים פנו להיא"ס בבקשת סיוע להגר מאיראן. היא"ס מודה בסיוע ליהודי איראן מרגע שהם עוזבים את גבולות המדינה, אך מכחיש טענות לפיהן אנשי הארגון פעילים גם בתוך איראן ופקיסטאן. „אובזרבר" מצטט מקורות ממשלתיים באיראן לפיהם היהודים מהווים „מטבע עובר לסוחר" בין מחלוקות שונות בממשלת איראן לבין סוחרי נשק ישראלים ודרום־אפריקאים. שמועה זו חוזרת על עצמה בעקשנות גם בעיתונות המערבית.

באשר למצבה של הקהילה היהודית באיראן — נראה שקיימות שתי דעות — זו של ראשי הארגונים הרשמיים וה„ועד היהודי המרכזי", וזו הפחות רשמית, אותה ניתן לשמוע מפי היהודים ברחוב. השנייה לא תמיד עולה בקנה אחד עם מה שהשלטונות היו רוצים לשמוע, וברור שמוסדות הקהילה מנסים לשמור על קו נוח לשלטונות שיאפשר להם קשרים תקינים עם הממשלה והמימסד.

תיאבון בריא

אך יותר מכל ההצהרות ששמעו העיתונאים המבקרים, אפשר היה ללמוד מהנתונים שמסרו על בריחת היהודים בכל דרך אפשרית — חוקית ולא כל־כך חוקית. בזמן המהפכה, לפני כתשע שנים, היו באיראן למעלה מ־30,000 יהודים. אך, הערכות אלה מבוססות על נתונים כמו צריכת מצות בפסח וכמות הבשר הכשר שהקצבים המקומיים מוכרים. אך, אנשי הקהילה עצמם מציינים בחיוך כי ליהודי איראן יש תיאבון בריא, ולאמיתו של דבר המספרים הם נמוכים בהרבה. אם לשפוט לפי צריכת הבשר — אותם קצבים כשרים, שנהגו לפתוח את חנויותיהם חמישה או שישה ימים בשבוע, מסתפקים כיום בשישה ימים בחודש — מה שמעיד על קצב הביקוש ומספר הלקוחות. אנשי הוועד היהודי המרכזי מעדיפים לשמור על המספר הגבוה המקובל על השלטונות, שכן הם מאמינים שבכך יצליחו ליצור רושם של קהילה גדולה יותר, וכך תהיה עמדת המיקוח שלהם טובה יותר בכל הנוגע לשלטונות.

הוועד היהודי המרכזי משמש כגורם מקשר בין השלטונות האיראנים לאנשי הקהילה המקומית. תומכי הוועד מנסים לעודד את העמדה הלאומנית־איראנית בין היהודים. „אנחנו קודם־כל איראנים ורק אחר־כך יהודים", אומר ד"ר נעים. עם זאת, נראה כי מרבית אנשי הקהילה מרגישים אחרת ומשתמשים בוועד רק כדי לשמור על הקשר עם השלטונות כגורם מתווך.

כתב „אובזרבר", פול או'דריסקול, אשר

יהודי איראן מרגישים עצמם כבני ערובה, לכודים בין דתם והקשר לישראל ולציונות. הצעירים מחפשים את שבילי הבריחה, המבוגרים מנסים לעזוב באופן חוקי

בילה שלושה שבועות בקרב אנשי הקהילה היהודית באיראן, טוען שבניגוד לדעה הרשמית של אנשי הוועד היהודי המרכזי, יהודי איראן מרגישים עצמם כבני ערובה. „הם חשים לכודים בין דתם והקשר שלהם עם ישראל והציונות. בשלב זה, השלטונות נותנים להם לחיות בשלום והם רואים באיראן את ביתם. עם זאת, ברור להם שהאפשרות של שינוי אלים תמיד קיימת ואינה עוזבת אותם".

לקנות את החירות

אנשי הוועד היהודי המרכזי חוזרים וטוענים כי היהודים שנרצחו בזמן המהפכה היו קורבן לחוסר הסדר והתפרצות הרגשית של אותו זמן, אך הם לא היו קורבן של דתם או ביטוי כלשהו לאנטישמיות.

יתרה מזאת, ד"ר נעים מהוועד היהודי המרכזי מרגיש כי כיום מצבם של היהודים טוב משהיה אי־פעם. זכויותיהם הדתיות של היהודים והנוצרים מובטחות כיום בחוק האיראני.

לעומת דעה אופטימית זו, אחרים בקהילה טוענים כי למרות הזכויות החוקיות, אין להם ביטוי בוועדות המהפכה האיראנית והבטחות השלטון עדיין אינן מבטיחות את חופש הדת של היהודים. אנשי עסקים בטהרן טוענים שברגע שמסתבר שהם יהודים, מצבם הוא הרבה פחות נוח מזה של עמיתיהם המוסלמים. ולעתים קרובות עליהם לקנות את חירותם כשוחד. מיד לאחר המהפכה, יהודים רבים במשרות ממשלתיות התאסלמו כדי לשמור על מעמדם. בעוד שאחרים אשר עבדו בחברות ממשלתיות ובאוניברסיטאות איבדו את משרותיהם.

התעמולה האנטי־ישראלית המופצת באמצעי התקשורת, אשר רובם נמצאים בשליטתה המלאה של הממשלה, לא מסייעת למצבם של היהודים. ההרגשה היא שכל עוד השלטונות מפרידים בין היהדות לציונות — אין בעיה. אך, ברגע שמישהו מעלה את הקשר בין השניים, מצבם של יהודי איראן אינו נוח כלל.

המבוגרים יותר מעדיפים שלא להסתכסך עם השלטונות ומנסים לעזוב את המדינה בצורה חוקית פחות או יותר. מרביתם מעדיפים בשלב ראשון לשלוח את הנשים והילדים ורק מאוחר יותר לנצל נסיעת עסקים כדי שלא לשוב. אך, השלטונות מודעים לדרך זו, ולאחרונה מערימים קשיים על דרכם של יהודים המבקשים לקבל דרכונים. בעוד שמוסלמי המבקש לקבל דרכון צריך להמתין בין חודשיים לשלושה חודשים, יהודי מחכה בין שנתיים לשלוש. וגם אז בדרך־כלל לא כל בני המשפחה יקבלו דרכונים. אם לדוגמה האשה עוזבת את איראן ולא חוזרת לבעל אין כל סיכוי לקבל דרכון מאוחר יותר. אבל, הם ממשיכים להאמין, לקוות ולבלות שעות רבות במשרדי הדרכונים.

סכנת התנכלות

הצעירים מגלים פחות אופטימיות, וחלק גדול מהם בורח מאיראן לפני שיגוייס לשירות צבאי של שנתיים. רבים חוששים אפילו להסתובב ברחובות שמא ייתפסו על־ידי משמרות המהפכה המוסלמים המסתובבים ברחובות כשהם לבושים בבגדים אזרחיים ומנסים למצוא משתמטים מגיוס למאמץ המלחמתי.

החשש מגיוס לצבא גם מוריד את מספרם של הצעירים היהודים הנישאים באיראן. שכן כדי להירשם לנישואין עליהם להציג טופס שחרור מהצבא. היות ומרביתם לא רואים את עתידם באיראן אין להם כל עניין במלחמה נגד עיראק, והם יעשו ככל שביכולתם כדי להתחמק מגיוס לצבא.

אלה שמחליטים לברוח מאיראן מוצאים דרכי מנוסה מאורגנות להפליא, כפי שמספר כתב „אובזרבר" הלונדוני. שני הנתיבים — זה שדרך תורכיה וזה שדרך פקיסטאן — פתוחים בפני היהודים. אך שניהם יקרים. הדרך הקצרה והמסוכנת יותר היא לתורכיה. מחירה קרוב לשבעת אלפים דולר. הצעירים מועברים דרך ההרים כשהם קשורים לבטנן של עיזים או כבשים. דרך זולה יותר היא זו העוברת בנתיב פחות שמור לפקיסטאן. המגלחים מסתייעים באנשי שבטים מקומיים המתורגלים בהברחת סחורות. מחירה של דרך זו נע בין אלף לאלף שבע מאות דולר.

אלה הנשארים באיראן, עומדים בפני סכנת התנכלות. שעורי עברית ניתנים רק בצורה פרטית. בתי־הספר היהודיים עברו לרשות משרד החינוך, הוראת העברית בהם אסורה, והילדים היהודים חייבים כמו כל האחרים להכריז מדי יום „מוות לישראל" ושבת הוא יום לימודים כמו כל יום אחר.

הדוב שוב משתכשך בנילוס

ההתפתחות המואצת ביחסי מצרים־ברה"מ עשויה להחזיר בקרוב לארץ הנילוס את היועצים הסובייטים — לכלכלה לטכנולוגיה ואולי גם לצבא, כמו ב„רומן" הקודם

אורי הורוביץ

בעמק הנילוס שוב פורחת האהבה בין מצרים של מובארק לברית־המועצות של גורבצ'וב. שתי המדינות [illegible] זו את זו, אחרי ניתוק של כמחצית הדור.

עליית מובארק לשלטון במצרים ועליית גורבצ'וב לשלטון בבריה"מ נתנו דחיפה לחידוש הקשרים. תחילתם בחידוש הקשר הדיפלומטי בין שתי המדינות לאחר שסאדאת ניתק אותו. גולת הכותרת של „הרומן השני" היתה ביקור שר החוץ המצרי עצמת אל־מגיד במוסקווה במחצית מאי השנה. אז רווח שמגיד חתם במוסקווה על [illegible] של חוזים טכנולוגיים כלכליים [illegible]. בימים אלה מתחילים להיחשף [illegible] ההסכמים בין מצרים לבריה"מ, כמו [illegible] בניית תחנות־כוח המופעלות על־ידי [illegible], בסיוע סובייטי. מדברים גם על [illegible] פעולת הנספחים הצבאיים בין שתי המדינות ואולי אף חידוש אספקת חלקי חילוף לנשק סובייטי שנמצא עדיין בשימוש הצבא המצרי. אולם שיא ההתקרבות בין שתי המדינות הינו בנושאים המדיניים.

סילוק היועצים הצבאיים־הסובייטים ממצרים על־ידי סאדאת ב־72', מלחמת יום הכיפורים, ומסעות קיסינג'ר בעקבותיה, הינם [illegible] ציון לתפנית שחלה ביחסי בריה"מ־מצרים, עד הקרע המוחלט שאירע בין שתי המדינות. קרע זה הביא כידוע, לעויינות בין [illegible] לשליטי הקרמלין, והתנגדותם [illegible] להסכם בין מצרים לישראל, [illegible] מצידם להכשילו. הוא גם גרם [illegible] דעות בין השתיים, למשל בנושא היחסים עם לוב, סוריה, המאבקים באפריקה [illegible] היחסים בעולם השלישי, שפעם מצרים היתה ממנהיגותיו.

אולם כיום מצב הדברים משתנה. בביקורו של שר החוץ המצרי בבריה"מ, הראשון מסוגו [illegible] שנה, הסתבר לשני הצדדים, כי הם [illegible] ביניהם בשורה של עניינים מדיניים, כמו ההתנגדות להמשך שליטת ישראל בשטחים, צידוד במתן זכות הגדרה עצמית לפלשתינים וזכותם להקמת מדינה פלשתינית [illegible] שתהא בקונפדרציה עם ירדן; אש"ף [illegible] הנציג החוקי של הפלשתינים והוועידה הבינלאומית, בשיתוף המעצמות כולל שיתוף אש"ף, היא האמצעי המועדף להשגת שלום באזור.

ההתקרבות מדינית זו נובעת בין היתר [illegible] העמדות אצל שני הצדדים. בריה"מ [illegible] מתנגדת עוד להסכם בין מצרים לישראל, והיא גם מבינה, שלמצרים כוח מכריע באיזור. מצרים מצידה, הקצינה את עמדותיה בסכסוך הערבי־ישראלי והתקרבותה לעמדת העולם הערבי הקלה על התקרבותה המחודשת לרוסים, מה גם שארץ הנילוס ערה לכך, שאין להתעלם ממעצמה עולמית כבריה"מ.

הסכם בהשראה אמריקנית

ההתפתחות המואצת ביחסי שתי המדינות עשויה להביא לכך, שבקרוב נראה שוב במצרים יועצים סובייטים בתחומי החיים הכלכליים, טכנולוגיים, ואולי מי יודע, גם הצבאיים? בהיסטוריית היחסים בין ישראל־מצרים־וברה"מ, כבפעם האחרונה שחלה התקרבות בין מצרים לגוש הסובייטי, (לאחר עיסקת הנשק המפורסמת בין מצרים לצ'כיה ב־55') התוצאות היו הרות אסון למזרח התיכון. 20 שנות שיתוף פעולה עם שורה של הסכמים ובריתות צבאיות בין שתי המדינות, השפיעו על המהלכים במזרח התיכון, אך לא עזרו, בלשון המעטה, להשכין שלום. רק לאחר שמצרים הפסיקה עם האוריינטציה הפרו־סובייטית שלה, נפתח הפתח לתהליך המדיני באיזור, שהביא להסכם שלום בינה לבין ישראל. הסכם בהשראה אמריקנית שנשלל על־ידי בריה"מ.

כאמור, הזמנים השתנו. לא עוד אותם שליטים במצרים ובבריה"מ ולא עוד אותה מדיניות. בבריה"מ יושב כיום מנהיג המתחבט בהבאת פתרונות לסכסוכים אזוריים ברחבי־העולם. הנשיא מובארק, על אף התקרבותו לעולם הערבי, דבק בהסכם השלום עם ישראל (ולאו דווקא בהסכמי קמפ־דייוויד), למרות התגורות החריפות ביחסי שתי המדינות. עם זאת, השאלה היא כיצד תשפיע ההתקרבות בין מצרים לבריה"מ על התהליך המדיני באיזור. לאור מצב העניינים המתנהל עתה, לא נראה שהדבר הוא על חשבון התהליך המדיני, ושישנה כאן „מזימה" סובייטית לחבל בהסכם השלום בין מצרים לישראל או לתקוע טריז לגבי הסכמים צפויים.

הסכמה עקרונית

נכון, שתי המדינות מסכימות על שורה של עקרונות לגבי המזרח התיכון, שבחלקם אינם מקובלים על ישראל, אולם קיימת ביניהן הסכמה עקרונית על מציאת פתרון לסכסוך במזרח התיכון באמצעים מדיניים ולא באמצעים צבאיים. סוריה של אסד ולוב של קדאפי צריכות כנראה, להיות מוראגות יותר בשלב זה מהתקרבות מצרים־בריה"מ מאשר ישראל.

כך הם פני הדברים, כאשר מובארק וגורבצ'וב בשלטון. אולם אם יתבצעו במדינות אלו חילופי שילטון, שיגרמו לחזרה לקווי מדיניות שהיו מקובלים בעבר, עלולה התקרבות מחודשת זו להיות לרעת ישראל.

שר החוץ המצרי במוסקווה: נושאים שנויים (צילום: אי.פי)

שולץ בפקין: ומה יהיה על היציבות האזורית? (צילום: אי.פי)

„מזכיר יקר, אנו מודאגים ממכירת הטילים הסיניים למזרח־התיכון"

116 חברי קונגרס שלחו לשולץ בעת ביקורו בסין, דרישה דחופה להתנות את שיתוף הפעולה איתה בהפסקת מכירת נשק סיני „לממשלות שאין להם שום עניין בשלום"

דליה שחורי, וושינגטון

116 חברי קונגרס אמריקניים שיגרו בשבוע שעבר מכתב למזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, שעשה אותה שעה בפקין, לקראת יום שיחותיו השני בבירת סין. המכתב, שנוסח בידי שניים מידידי ישראל החשובים ביותר בבית הנבחרים מל לוויין ורוברט טוריצ'לי, הועבר בו בערב בפקסימיליה לסין.

החתומים על המכתב מפצירים במזכיר המדינה להודיע למארחיו הסיניים, שאם לא תיפסק המדיניות של מכירת נשק בלתי מאובחנת למדינות במזרח התיכון, תשקול ארה"ב את המשך שיתוף הפעולה שלה עם סין בנושאים טכנולוגיים וצבאיים.

לדברי מקור מהימן בגבעת הקפיטול ראה שולץ את המכתב בעין יפה. המכתב נועד לתת גיבוי פוליטי וציבורי לתביעתו מסין שלא להחדיר לאזור מערכות נשק מתוחכמות מסוג חדש.

להלן המכתב:

מזכיר יקר,

אנו כותבים כדי להביע את דאגתנו העמוקה מן הדיווחים האחרונים, הנראים שסין מוכרת טילים בליסטיים לסוריה. אם הדבר נכון תהיה מכירה כזו השפעה בלתי מייצבת במזרח התיכון, ובאופן נרחב יותר, היא תחריף באופן רציני את בעיית הפצת הטילים באזור רב תהפוכות וסוער זה.

אנו מצטערים, אדוני המזכיר, על הצורך בכתיבת מכתב זה, העומד בניגוד למגמת השנים האחרונות, שהיו עדות לכינונם והתפתחותם ההדרגתית של יחסים בין ארה"ב וסין, ולבניית אמון ביניהן. שיתוף הפעולה הגובר בין שתי ארצותינו במגוון נושאים בתחומי הכלכלה, הצבא והמאמצים הדיפלומטיים, הביא תועלת לשני הצדדים.

ברם, ב־18 החודשים האחרונים הראתה סין אי התחשבות ניכרת לגבי ההשלכות של משלוחי הנשק שלה למזרח התיכון.

מסמך

כידוע לך הקונגרס והממשל כאחד היו מוטרדים מאוד ממכירת טילי „סילקוורם" על־ידי סין לאיראן, בייחוד מפני שטילים אלה הציגו ומוסיפים להציג איום גדול לשיט הבינלאומי במפרץ הפרסי, לאוניות אמריקניות ולצוותיהן.

בקנה־מידה רחב יותר, במשך שנות השמונים שימשה סין מקור בולט לאספקת נשק לשני הצדדים במלחמת איראן־עיראק, והיא ממשיכה להיות ספק נשק עיקרי לאיראן. שעה שארה"ב מנסה לגייס עזרה בינלאומית לאמברגו נשק נגד כל אחד מן הצדדים הלוחמים, שאינו תומך בהחלטת מועצת הביטחון 598, אי־אפשר לראות במדיניות כזו מדיניות קונסטרוקטיבית.

מכירת טילי סי.אס.אס.־2 למערב הסעודית יצרה תקדים מטריד במיוחד, כפי שציין הממשל עצמו. זוהי הכנסת מערכת נשק חדשה — טילים בליסטיים לטווח בינוני — למזרח התיכון הסוער. טילים אלה אפשר לצייד בראשי חץ כימיים או גרעיניים. תוצאות הדבר עלולות להיות הרות אסון לכל מדינות האזור. יותר על כן, מכירת טילי הסי.אס.אס־2 תעודד את הרכש וההפצה של סוג טילים זה במדינות מזרח תיכוניות נוספות.

בראיית הדברים בהקשר זה, תהיה מכירת טילים בליסטיים לסוריה משגה גדול, במיוחד נוכח הרוחות האמינים על יכולת הלוחמה הכימית של סוריה. נשק מתוחכם כזה בידי סוריה יציג לבטח סכנה ניכרת לשכנותיה ולא יוכל אלא להעמיד בסכנה הן את האינטרסים האמריקניים והן את הרצון ליציבות באזור, ותהיה לו השפעה הרסנית על יחסי ארה"ב־סין.

בהתחשב בהיסטוריה של הנכונות הסינית למכור נשק מסוכן, באי־אכפתיות ניכרת לגבי טבעו וזהותו של הקונה, ולאור אי־יעילותן של מחאות קודמות מצד ממשלת ארה"ב — אנו מאמינים שדרושה פעולה חזקה יותר. לכן אנו מאמינים שיש להודיע לסין, ששיתוף הפעולה העתידי מצד ארה"ב בנושאים טכנולוגיים וצבאיים יעמוד בסכנה, אלא אם כן תיפסק מדיניות זו של מכירת נשק בלתי מאובחנת.

באופן מיוחד, על סין לעצור את זרם הנשק לצדדים הלוחמים במלחמת איראן־עיראק, במיוחד לאיראן, ולחדול מכל תוכנית למכור טילים בליסטיים לסוריה או לכל גורם אחר במזרח התיכון. נוסף על כך, על סין להצטרף לתוכנית הפיקוח על טכנולוגיית טילים, שאושרה אשתקד על־ידי שבע מדינות המערב המתועשות, שמטרתה להגביל את הגישה לטכנולוגיית טילים. רצונה של סין לאחוז באמצעים אלה יעיד על יכולתה לפעול כאורח אחראי באזור מסוכן זה.

מכירת הנשק של סין, במיוחד של טילים בליסטיים וטכנולוגיות נלוות, לממשלות במזרח התיכון ובמפרץ הפרסי, שאין להן שום עניין בשלום, מעמידה את היציבות האזורית ומסכנת באופן חמור את מאמצי ארה"ב למציאת פתרון לסכסוכים באזורים אלה. יש להביא מסר זה לממשלת סין בצורה הברורה ביותר.

אנו מאיצים בך להעלות עניין זה בדרגים הגבוהים ביותר של ממשלת סין בפגישותיך היום (יום ה' — ד.ש.) ומחר בבקין.

יצחק שור

מקצוע לא רלבנטי

„בשביל מה להתאמץ וללמוד בתיכון טכנולוגי, אם אפשר לקבל תעודת בגרות בתיכון עיוני תמורת השקעה הרבה יותר קטנה?" מגוון האפשרויות של בוגרי ביה"ס טכנולוגי, למרות המסקנה המתבקשת, אינו נותן להם עדיפות על בוגרי תיכון עיוני ■ תגובות

המתכונת החדשה של בחינות הבגרות, שלפיה ייבחנו תלמידי כיתות י"ב בשנת הלימודים תשמ"ט, מבריחה תלמידים מבתי-הספר הטכנולוגיים היוקרתיים כמו מכללת אורט ירושלים, יד סינגלובסקי בתל-אביב ובסמ"ת בחיפה. מעשית, אין סיכוי שיחזרו להירשם לבתי-הספר הטכנולוגיים, משום שאלה הם תלמידים בעלי סיכוי טוב להתקבל לבתי-הספר העיוניים, המועדפים על ידיהם.

מנכ"ל אורט, ישראל גורלניק, אינו סבור שבתשמ"ט ילמדו בבתי-ספר טכנולוגיים פחות תלמידים מאשר בתשמ"ח, אלא שרמתם של חלק מן הנרשמים תהיה נמוכה מאשר אשתקד.

„בשביל מה להתאמץ וללמוד בתיכון טכנולוגי, אם אפשר לקבל תעודת בגרות בתיכון עיוני, תמורת השקעה הרבה יותר קטנה", שאלה תלמידה את גורלניק. „המאמץ, השיב, מבטיח לבוגר בית-ספר על-יסודי טכנולוגי, גם תעודת בגרות וגם מקצוע, שיוכל להתפרנס ממנו. המאמץ מבטיח סיכוי טוב לבוגר בית-ספר טכנולוגי להשתלב בצה"ל, בתעשייה ובענפים המשרתים את הרפואה".

„העלמת" מקצועות

הפדגוג של רשת אורט, עוזי מלמד, אינו מסתיר את מרירותו: „כך מטפחים משרד החינוך והאוניברסיטאות למצוינות? עד תשמ"ח יכול היה תלמיד בית-ספר טכנולוגי לעמוד בבחינות בגרות בהיקף של 34 יחידות, והיו מקרים שעמד ב-36. „גג" גבוה זה נתן ביטוי הן ללימודים העיוניים והן למקצועות הטכנולוגיים ברמות הגבוהות, כמו אלקטרוניקה, מחשוב ובקרה. משרד החינוך והאוניברסיטאות מגבילים מעתה את „הגג" ל-28 יחידות, ואם זה המקסימום, מדוע ירצה תלמיד ללמוד דווקא בבית-ספר טכנולוגי, כאשר הוא יכול ללמוד בעיוני. והרבה פחות באקסטרני.

„אם האוניברסיטאות סבורות שלישראל חשובים רק עברית, אנגלית ומתמטיקה, שיאמרו זאת בבהירות. המתכונת החדשה של בחינות הבגרות", מאשים עוזי מלמד, „מרחיקה את הייחודיות מן החינוך בישראל. בסופו של התהליך נהיה דומים לאותן מדינות, שבהן לומדים התלמידים אותם מקצועות בכל בתי-הספר, לפי אותה מערכת שעות שבועית. אם אכן מעוניין משרד החינוך במקצועות שונים, הרי שעליו להעניק לבתי-הספר את הזכות והסמכות לבחור".

משיב יו"ר הוועדה הבין-אוניברסיטאית למדיניות קבלה, פרופ' יהושע קולודני: „הגיוון הרב והייחודיות של בתי-הספר העל-יסודיים יצרו מצב בלתי אפשרי. אולי המדיניות הזאת היתה נכונה, אבל איש במערכת החינוך לא היה מסוגל להכין מדי שנה מספר כה גדול של שאלוני בחינות בגרות, ולבדוק אותם בזמן. עכשיו, במקום יותר מאלף שאלונים יהיו למעלה ממאה".

ככל שמגדילים את הפער שבין הרצפה (20 יחידות) לגג (28 יחידות), כך מאבדת תעודת הבגרות את ערכה ככלי הערכה השוואתי בין התלמידים, וזאת בגלל ההבדלים העצומים בין התעודות השונות. כדי לדעת מהי רמתו של תלמיד ולהשוותה לחבריו די לאוניברסיטאות, ולמשרד החינוך, בלימוד מוגבר בהיקף של 5 יחידות. מי שלמד אלקטרוניקה או כל מקצוע חשוב אחר בהיקף של 10 יחידות, כפי שלומדים באורט, יהיה חשמלאי טוב. הוא יידע לבנות מכשירים ולתקנם, אך הוא לא יהיה בהכרח מהנדס טוב יותר מאחר שסיים בית-ספר עיוני.

שכר מצווה-מצווה

הגיוון הקיים בבתי-הספר הטכנולוגיים כבודו במקומו מונח, אך לא כל אחד ממאה המקצועות הנלמדים בבתי-הספר הטכנולוגיים רלבנטי ללימודים האקדמיים. העובדה שהאוניברסיטה איננה מעניקה בונוס לעשרות מקצועות ייחודיים איננה אומרת שאלה הם מקצועות פגומים ולא חשובים. מי שרוצה ללמוד אותם, שילמד. שכרו של מי שלמד יהיה בכך שלמד, בחינת „שכר מצווה-מצווה", ובוודאי יוכל להשתלב ביתר קלות בתחום שלמד. מנקודת מבטה של האוניברסיטה די לה במספר מקצועות קטן, שילמדו תלמידי התיכון, ובלבד שיהיו אלה רלבנטיים להשכלה הגבוהה, ויעמדו על רמה טובה.

הבריחה מבתי-הספר הטכנולוגיים איננה קשורה לקביעת ה„גג" של מקצועות בחינת הבגרות. בין אם יהיה ה„גג" 28 ובין אם יוגבה או יבוטל, אלה שיירשמו לטכנולוגיים יידרשו ללמוד ולעבוד קשה יותר מאלה שיירשמו לבתי-ספר עיוניים. אפשר להצטער על הירידה בהרשמה לטכנולוגיים, אך אין לכך ולא כלום עם האוניברסיטאות.

עד כאן דברי פרופ' יהושע קולודני.

אף כי שר החינוך והתרבות והמוסדות להשכלה גבוהה פרסמו מסמכים המבהירים את דרישות המתכונת החדשה של בחינות הבגרות, המחלוקת בדבר מקומם ומשקלם של המקצועות הייחודיים, במיוחד במסלול הטכנולוגי ובזרם הממלכתי דתי — טרם הסתיימה. לפי בקשת מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, הכין מנהל האגף לחינוך על-יסודי, אברהם אמיר, מסמך, המנתח חמש אלטרנטיבות של מסגרת „גג" לבחינות הבגרות, וכן לקביעת טיב היחס בין האוניברסיטה לתעודת הבגרות.

אמיר מונה את היתרונות והחסרונות של קביעת „גג" בן 28 יחידות לעומת „גג" בן 32. בין היתר נבחנה אפשרות של ביטול „הגג" לחלוטין. „כמעט בכל האלטרנטיבות", מסכם אברהם אמיר, „קטן כוח המשיכה של החינוך הטכנולוגי משום שהתוכניות המוצעות על-ידיו מחמירות עם תלמידיו ואילו יתרונן, לצורך הרשמה באוניברסיטאות, קטן מאוד, או שאינו קיים".

פרופ' קולודני איננו מתרגש מקביעה זאת של אברהם אמיר: „האוניברסיטאות אינן יכולות לפתור את כל הצרות של החברה ושל החינוך בישראל. עובדה היא שלימוד מקצוע עולה בדמים, תרתי משמע. צריך ליצור מוטיבציה ללימוד מקצוע בבית-ספר טכנולוגי, לאו דווקא על-ידי קבלה נוחה יותר של הבוגר לאוניברסיטה".

ככל הנראה עתה, הקו המסתמן בוועדה ליישוב המחלוקת הוא לבטל את „הגג" מכל וכל. ילמד כל תלמיד כיכולתו, ואילו האוניברסיטאות ישקללו רק את המקצועות החשובים (כמו אנגלית, מתמטיקה, עברית) והייחודיים (כמו תלמוד, אלקטרוניקה) בהיקף המינימלי של 20 יחידות.

מקום טוב בין הבנות

בדם הלב

רעיה בלטמן, הבית עם שעון האותיות, ציורים דורית בן-ארי. ראשית קריאה, כתר, 1988, 104 עמודים.

שתים-עשרה שנים לפני קום המדינה, בשנת 1936, הגיעה באונייה לחיפה משפחת עולים קטנה: אבא אמא וילדה. אותה ילדה היא מחברת הספר שלפנינו. מהר מאוד גילתה רעיה, עד כמה קשים הם חבלי הקליטה של עולה חדשה בחברה ארץ ישראלית קשת-יום ומנוכרת. המשפחה הגיעה עם תקוות מרקיעות שחקים, כי הדוד אברהם יחזיר לה כסף שנתן סבא, אבל הכסף אבד בידי נוכלים יהודים, שמכרו מגרשים לא להם. אבי המשפחה נאלץ לעבוד בבניין והאם במטבח פועלים.

רעיה למדה ב„בית עם שעון האותיות", הרי הוא בית-ספר הראשון בירושלים, ע"ש האציל היהודי-אוסטרי לבית למל, מול סינימה אריסון. בבית-ספרה היתה רעיה שונה ומשונה. מבית-הספר „תרבות" בגולה, הביאה עברית ארכאית ותלבושת אירופאית מלוקקת, שנתקבלה בקריאות לעג מצד בנות הכיתה. את עולמה קנתה רעיה בזכות חיבור שכתבה על עיירתה באירופה. שלג. סבא נהג במזחלת. על צווארי הסוסים היו פעמונים, בנות האיכרים באו לכבס בימי החורף הקרים את הכבסים בנהר. הטיבה לשיר כוכבת צעירה, עם שיער זהוב, דרינה שמה. בחיבורה רשמה רעיה את שירה של דרינה: „פתח, אהוב, את החלון ואמור לי דבר אהבה".

מחנכת הכיתה לא האמינה שרעיה כתבה את חיבורה בעצמה, ואילו המנהל ביקש, כי תשיר את שירה של דרינה. רעיה שרה. היה זה שיר פרידה מסבא, מסבתא, מן השלגים, הבית, הרחובות והנהר. מהיום יהיה ביתה כאן. המורה, המזכירה והמנהל הצטרפו לשירתה של רעיה. „אחר כך, בשיעור השלישי, אמרה המורה שאני סופרת." — תתמה רעיה את הדרמה של קליטתה.

ספרה של רעיה בלטמן על ילדותה בירושלים בתקופת המנדט נכתב בדם לבה. זהו ספר שכולו אמת חיים על יחסה הדו-ערכי של החברה הישראלית לעולים החדשים, יחס של אהבה ואיבה. מומלץ בחום לגילאי 8-12, להוריהם ולחובבי ציון וירושלים.

תנועת נוער מוסיקלית

גתית, דו-ירחון למוסיקה בעריכת נח איתן. הוצאת הנוער המוסיקלי בישראל, חוברת 89, מאי 1988.

גתית, דו-ירחון למוסיקה, הוא בטאונו של הנוער המוסיקלי. זהו ארגון נתמך בידי משרד החינוך, אשר מהווה, בעצם, תנועת נוער. בארגון מצויים כמה מאות בני נוער, כולם מנהלים חיי מוסיקה עשירים, נפגשים לפעולות משותפות ומגישים קונצרטים לבני גילם, ולבתי חולים ואבות.

כתב-העת מכיל מידע חשוב לנוער המוסיקלי: היכן ומתי נערכים בחופשות מחנות לנוער מוסיקלי, פרסים על פסטיבלים, תחרויות וכיתות אמן, ומדיניות המילגות של קרן התרבות אמריקה-ישראל.

הראיון המעניין ביותר בחוברת נעשה בידי העורך, נח איתן, עם מנהלת קונסרבטוריון בחולון, נריבה שור, בת ה-82. היא איתנה בדעתה, כי יש להתחיל בהוראת נגינה בגיל 3. כתנא דמסייע היא מביאה את סוזוקי, אשר מתחיל להשמיע מוסיקה לפעוט מרגע לידתו, ומשתף את ההורים בחינוך ילדיהם. כל אחד מתלמידי סוזוקי, בליווי אחד ההורים, משתתף בשני שיעורים שבועיים, יחידני וקבוצתי.

בחוברת מצויות רשימות על תקליטים, הסבר על „ארואיקה" מאת בטהובן, תיאור עבודתן של מקהלה ותזמורת לתרשיש, פעולות קרן תרבות אמריקה ישראל, חמש שנים ל„קול המוסיקה" ועוד.

כתב העת נקי לחלוטין מביקורת על גוף או תופעה בחיי המוסיקה שלנו. בין הכותבים לא מצויים כלל בני-נוער. חרף מגמתה „החיובית", גתית, היא חוברת מעניינת, המרחיבה דעתו של חובב מוסיקה. מומלץ גם למבוגרים.

אין בני נוער בין הכותבים

רשות מקומית

מוזיאון שצמח מן החולות

כמה „משוגעים לדבר", שהחלו בסוף שנות ה-70 ללקט חומר ארכיוני על תולדות העיר חולון, קוצרים עתה את אשר זרעו — הארכיון והמוזיאון ההיסטורי עומד על תלו

אשר שילוני

לאחר חבלי-לידה ממושכים וקשים, יוצא סוף סוף לדרך הארכיון והמוזיאון ההיסטורי של חולון.

לעיר זו, שאינה סובלת מעודף מוסדות תרבות, מתוסף מוסד מוזיאוני קטן אך ברמה מעולה, שתוכנן על-ידי האדריכלית דליה לפידות ועוצב על-ידי אברהם חסון, ומנהלת אותו אשה דינאמית העונה לשם נעמי כשר.

תחילתו של המוסד ב-1976, כאשר כותב שורות אלה התבקש על-ידי העירייה להקים ולנהל את הארכיון ההיסטורי של העיר. בעבודת נמלים שנמשכה כמה שנים הוחל באיתור חומר ארכיוני שנשאר לפליטה במחלקות העירייה, במועצת הפועלים ואצל אנשים פרטיים מוותיקי העיר. עד מהרה התברר לנו שחומר רב ערך הלך לאיבוד ואחד ממנהלי בית-הספר הראשון ע"ש ביאליק השמיד את כל ה„אלטע זאכען" של בית-הספר שנוסד ב-1936, בשם בית-חינוך א' של זרם העובדים). וכך, מתוך חרדה לשאריות החומר

מתצלומי תצוגת הקבע במוזיאון

ההיסטורי, הוחל במירוץ נגד הזמן ההולך ואוזל, כאשר תושבים ותיקים הולכים לעולמם והנותרים מאבדים אט אט מזכרונם.

בסיועו של מתנדב, מי שהיה שופט בית המשפט העירוני ברוך פארי ז"ל, יצאנו להקליט את ותיקי העיר וההקלטות שמורות היום בארונות הארכיון. בסיועו של מתנדב נוסף, הממשיך במלאכתו עד היום, איש „ההגנה" הוותיק אהרון אברמוביץ (אהרונצ'יק) הוחל בפיענוח מאות התצלומים שאותרו או שנתרמו לארכיון.

במקביל עשינו דריסת רגל ראשונה לבית מגוריו של אברהם הרצפלד ז"ל, שהיה תושב העיר, והתמקמנו בחדר העבודה שלו. אליו העברנו גם עשרות מכלי קרטון שהכילו את ההיסטוריה של העיר. במקביל נעשו מאמצים לשכנע משפחה מעולי רומניה, שגרה בשאר חלקי הבית עוד כאשר הרצפלד היה בחיים, כשנסים לפנות את הבית תמורת דירה אחרת. את הבית עצמו, בו התגורר הרצפלד עשרות שנים עד שנפטר ב-1973, הוריש המנוח לעירייה ב-1968 לצורך מטרה תרבותית כלשהי.

מאבק בבירוקרטיה

בתחילת שנות ה-80 הועברה משפחת הדיירים לדירה חליפית המוחזקת על-ידי העירייה. הארכיון והמוזיאון פרשו כנפיים והחל במגעים הראשונים להקמת מוסד-קבע. ב-1982, עם יציאתו של כותב שורות אלה לגמלאות, עבר ניהול המוסד לידי נעמי כשר, שהיתה בעבר מזכירת המחלקה להנדסה בעירייה, ולאחר מאמצים עצומים ומאבקים אינסופיים בבירוקרטיה הפקידותית בעירייה, אנו קוצרים עתה את אשר זרענו.

הבית הוא בחזקת מעט המחזיק את המרובה. בשלב זה הוא חד-קומתי וקשה מאוד להציג בין כתליו את שפע הממצאים הארכיונים והמוזיאוניים העצורים במכלים ורגים. ועדה ציבורית שמונתה עוד על-ידי ראש העיר המנוח פנחס אילון, ושחברים בה שמואל אהרוני, רכז התרבות של מועצת פועלי חולון, צבי שטאל, לשעבר מפקח החינוך המיוחד, וכן עבדכם הנאמן ומנהלת המוסד נעמי כשר, החליטה בה יוצג בינתיים עד להיבנה קומה נוספת.

המבקר במוזיאון ימצא מוסד קומפקטי ובו חיזיון של אנשי בראשית, ביניהם נסים הכימר רכוב על סוסתו והחלבן הסובב בשכונה עם כדי החלב, אנשי „ההגנה" באמונים, הרי החול הנודד עליהן מטפס הצייר הנצחי זאב וילנאי, כדים מלפני אלפי שנים שנחשפו בחפירות שערך בעיר זו הארכיאולוג יריב שפירא, נשק שלל שנלקח בקרבות על גבעת תל-א-ריש, הוא תל גיבורים היום, פריטים מ„סליקים" של ההגנה, ומכונות הראשונות של מדינת ישראל הוטבעו כאן בבית-חרושת „פליז", צילומי אוויר של חולון הקטנה משנות ה-40 וחולון היום, ועוד כהנה וכהנה פריטים, מסמכים ותצלומים של עיר שצמחה מן החולות.

פינת הרצפלד

המוסד נקרא ע"ש אברהם הרצפלד, מראשי המרכז החקלאי. זכרו של הרצפלד מונצח בנווה נאותה כבית המרכז החקלאי, שם מוצגים פריטים מיוחדים שנלקחו מביתו בחולון. כאן, במוזיאון, ישנה פינת הרצפלד בה החלק החשוב מספרייתו, שולחן עבודתו ועוד. לרשות המבקרים, תלמידים וסטודנטים, אולם ובו כ-40 מושבים, בו תוקרן תוכנית אורקולית המספרת את סיפורה של העיר על שכונותיה ועמידתה במלחמת העצמאות.

לרשותם של אלה שירצו ללמוד את תולדות העיר, המפלגות שפעלו בה בימי בראשית, כיצד נרכשו אדמותיה, איך עמדה בימים של חוסר עבודה ובימי מבחן, יעמוד ארכיון העשיר, ההולך ומתעשר מיום ליום כאשר תושבים תורמים מהמצוי במגירותיהם.

כאן, במכלי הקרטון, מרוכזים התיקים הראשונים של ד"ר חיים קוגל, ראש העיר הראשון של חולון, ושל פנחס אילון, ראש העיר השני שלה. תיקים אישיים של דמויות שונות, פרוטוקולים של העירייה, כרכים של קטעי עיתונות, תיקי ועדי שכונות על מאבקיהם עם הרשות המקומית, סרטים כגילם אקסלרוד הידוע וסרטים מהתקופה הנוכחית, ספרות על תולדות מלחמת העצמאות והתקופה בחולון ששכנה בין יפו לרמלה, עבודות סמינריוניות שנעשו על-ידי סטודנטים, עיתונות שומרונית היוצאת לאור בקהילה השומרונית בחולון וכהנה וכהלאה.

בעתיד, כאשר ייבנו קומות נוספות לבית, יועברו הנה אלפי כרכים של התנ"ך שיצאו לאור בשפות שונות ומרוכזים היום בספריה העירונית ע"ש מטרני, תורחב התצוגה הארכיאולוגית ומממכמני המכלים הרבים יישלפו מסמכים וצילומים לרוב שיראו אור על גבי הקירות.

ובינתיים, ברגעי השמחה של חנוכת המוסד הנאה, לא יפה אולי לספר שעדיין מתנהל מאבק בעירייה על עוד חצי בן אדם למוסד, על עוד תקציב ועל יד נדיבה יותר — אבל למה להעכיר את האווירה החגיגית?

ומה עם חוסמסה?

המוזיאון ההיסטורי נפתח סוף סוף ויצא לדרך. הלוואי ויכולנו לומר זאת גם על המוזיאון לתולדות „ההגנה" הידוע בשם „חוסמסה".

איש אינו יודע מה מקור השם חוסמסה, אבל שאל את ותיקי „ההגנה" בגוש דן, אם יש מי ביניהם שאינו מכיר את האתר בו התאמן כשהוא מוסתר מעיניהם הבולשות של אנשי הבולשת הבריטית.

האתר, ששוקם לאחר מאבק של שנים, עומד עדיין בצעדי בראשית שלו. טרם נמצא המשוגע לדבר בדמותה של אותה נעמי כשר, שישכנע את העירייה ואת ראש העיר שאינם מודעים לפנינה זו שברשותם ההולכת ומתבזבזת.

התצוגה בחוסמסה עלובה. מרבית השבוע המוסד סגור משום שטרם נמצא האיש המתאים שירים את הנושא, ייאבק בבירוקרטיה ובאדישות וימלאו את הבית תוכן של ממש.

ועד ארגון „ההגנה" במקום מתאם ישיבות אין ספור עם הנוגעים בדבר בעירייה ולכלל תווה של ממש אין מגיעים — וחבל. כל עיר אחרת בעולם היתה משתבחת בפנינה מעין זו, אבל את החולונים זה לא מזיז.

יעברו שנים, הוותיקים יילכו לעולמם ומי יידע עוד שחולון ו„ההגנה" חד הם? מזל שקיימים הארכיון והמוזיאון ההיסטורי ובהם שוכנת כבוד גם „ההגנה".

מטען חבול

אבי בניהו

ליקויים חוזרים

> הדין וחשבון השנתי של נציב קבילות חיילים אמור להיות מונח בימים הקרובים על שולחנה של הכנסת, להתייחסותם של חברי הכנסת האמורים לפקח על הנעשה בצבא ובמוסדותיו.
>
> מידי שנה מפרסם נציב הקבילות דו"ח עב-כרס על חריגות וליקויים, ומידי שנה אנו עדים לדיון חוזר באותם נושאים, באותם תחומים. כך למשל נושא אי-כיבוד הוראות הרופא על-ידי מפקדים, חוזר ונשנה מידי שנה ללא כל סיבה מוצדקת.
>
> מוסד נציב הקבילות של צה"ל הכפוף לשר הביטחון הינו „הכותל המערבי" של חיילי צה"ל ובני-משפחותיהם. לעיתים, בשעות מצוקה של נער בן 19 למשל, הסובל ממפקדיו או הנתקל בחומה ביורוקרטית-צבאית נראה נציב הקבילות כגורם היחידי המסוגל לטפל בעניין ולמנוע את הישנותו. עם זאת מסתבר, כי מפקדי צה"ל למדו לחיות עם הדו"ח, ועובדה היא כי מספר התחומים שניתנים לתיקון בנקל, חוזר ומופיע בדו"ח שנה אחר שנה.
>
> **דו"ח נציב קבילות חיילים**
>
> כוחו של נציב הקבילות (כיום האלוף רני מט) הוא בכך ששר הביטחון, הרמטכ"ל וחברי הכנסת ישקיעו מחשבה בדו"ח ויפעלו לאי-הישנות המקרים.
>
> להלן מספר קבילות של חיילים ובני-משפחותיהם מתוך הדו"ח השנתי.

לוף או פלאפל

כמות המזון ואיכותו

חיילת בשירות חובה קבלה על כי כמות המזון ואיכותו הניתן ביחידתה לסגל ההדרכה, עמו היא נמנית, אינן מספקות. לצורך בירור הקבילה ביקר צוות מבררים בכיר ביחידה, וגבה עדויות מהנוגעים בדבר.

הבירור העלה כי סגל המדריכים בבסיס הופלה לרעה בכל הנוגע לאיכות המזון המוגש לו לעומת המזון שמוגש לקציני היחידה ולטירונים. הנציב מצא פגם בכך שאיכות המזון המוגש לסגל המדריכים בבסיס וכמותו אינם מספיקים וטעונים שיפור.

הפגם הובא לתשומת לבם של הגורמים המתאימים ביחידה, שהבטיחו לעשות לתיקון המעוות.

לחם צר

מזון

חיילת קבלה על כי המזון המוגש בחדר האוכל ביחידתה אינו מספק, הן מבחינת כמותו והן מבחינת איכותו.

ביקור פתע שנערך מטעם הנציב ביחידה העלה, כי חדר האוכל לא נוהל כראוי: הלחם והגבינה שהוגשו לא היו טריים, לא נוהל באופן תקין יומן תפריטים והפיקוח על חלוקת האוכל לחדרי האוכל לקה בחסר. בעת ביקור פתע נוסף כעבור שלושה שבועות, כבר התחולל שיפור משמעותי בתפקוד המטבח ובאספקת המזון לחדר האוכל, ונמצא כי נעשה לתגבור כח האדם במטבח ולשיפור איכותו.

נוכח העובדה שמפקדי היחידה כבר עשו לשיפור הליקויים, לא מצא הנציב מקום להמלצות נוספות מטעמו.

החלום גז

תנאי מגורים של חיילי מילואים

חייל בשירות מילואים קבל על כי בעת שירותו בשירות מילואים פעיל, לן במתקן שאינו ראוי ללינת בני אנוש ומהווה מטרד בטיחותי ותברואתי.

צוות מבררים בכיר מטעמו של הנציב יצא לבקר במקום נשוא הקבילה והתרשם כי יש ממש בטענת הקובל. מכלי הגז היו קרובים יותר על המידה לקרון המגורים ונתגלו ליקויים אחרים במערכת הגז: קרון המגורים נשען על מתקן הרמה המשמש כלי-רכב, ולא היו אמצעי התראה מפני אש ועשן.

במהלך בירור הקבילה תוקנו מרבית הליקויים שפורטו בקבילתו של הקובל בכך שנבנה מבנה חדש, והנציב המליץ על תיקון כל שאר הליקויים.

לא יישן חייל ישראל

מניעת שינה

אמו של חייל לוחם ביחידת חיל-רגלים קבלה על כי אין מאפשרים לבנה שעות שינה מספיקות, במהלך סדרת שדאות בטירונות בה השתתף. ממצאי הבירור העלו, כי ביחידה היו נהלים קבועים, לפיהם ניתנו שעות שינה מעטות במהלך סדרת השדאות.

פקודות הצבא (פ"מ 33.0213) קובעות, כי יש להבטיח כי לכל חייל תינתן האפשרות לישון 6 שעות ביממה, לפחות, כדי שיוכל לתפקד בצורה ערנית ויעילה ביתר שעות היממה. עוד קובעות הפקודות הנ"ל, כי תכנית אימונים החורגת מכלל זה יש להביאה לאישור ר' מה"ד באמצעות החיל או הפיקוד המרחבי. אשר לאיזון בין הצורך בתגובות משמעתיות בשעות הלילה, מחד, לבין החובה לדאוג לשעות שינה מספיקות, מאידך, קובעות הוראות הפקודה הנ"ל, כי בעת קיום שגרת הדרכה ואימונים, אין לקיים פעילות המבוצעת כתגובה משמעתית, על חשבון שעות השינה, המתחייבות מהוראות הפקודה. עם זאת, ניתן לבצע פעילות זו כחלק מתוכנית האימונים, המאושרת על ידי מפקד יחידה מדרגת אל"מ ומעלה. גם אז, אם הפעילות נמשכת למעלה מחצי שעה, יש להשלים שעות שינה חסרות על-ידי השכמה מאוחרת.

הואיל והוראות אלה לא קוימו כלשונן במקרה נשוא הקבילה, המליץ הנציב בפני מפקד החטיבה לוודא כי להבא לא יישנו מקרים דומים.

צה"ל כל הזמן

חופשה רגילה

חיילת קבלה על כי לא יצאה לחופשה רגילה תקופה של למעלה משישה חודשים.

ממצאי הבירור העלו, כי יציאתה המתוכננת לחופשה, כחמישה חודשים לאחר מועד חופשתה האחרונה, נדחתה כתגובה פיקודית שננקטה על-ידי מפקדיה על התרשלותה במילוי תפקידה.

פקודות הצבא (פ"מ 35.0402) קובעות, כי חייל בשירות חובה יקבל חופשה רגילה של ארבעה ימים רצופים לאחר כל שלושה חודשים של שירות תקין, אם תנאי השירות מאפשרים זאת. עוד קובעות פקודות הצבא דלעיל, כי מפקד היחידה אחראי לקביעת תור החופשות ביחידתו ועליו לוודא שכל חייל יצא לחופשה רגילה במועדה, וכן רשאי הוא לאשר צבירת החופשות עד שמונה ימים (2 חופשות רגילות) לכל היותר, אם צרכי השירות מונעים מתן חופשה במועדה.

אשר לצבירת שלוש חופשות רגילות — אין הדבר ניתן אלא באישור קצין במפקדת פיקוד, חיל או קצין חיל ראשי, שדרגתו לפי התקן היא סא"ל, ובלבד שיש לכך סיבה מבצעית.

בנסיבות הקבילה, לא ניתן אישור לצבירת שלוש חופשות רגילות, והנציב מצא פגם בכך שבמסגרת תגובה פיקודית נשללה מהחיילת זכות הקבועה בפקודות הצבא.

הנציב המליץ להוציא את הקובלת לחופשה שהגיעה לה, ולהפיק את הלקחים המתאימים למניעת הישנותם של מקרים דומים בעתיד.

השפלה זוחלת

התעלמות מבעיות רפואיות

אביו של חייל חובה קבל על כי בנו הושפל במהלך הטירונות: מספר פעמים לא איפשרו לו לראות רופא צבאי מחמת נקעים חוזרים ברגלו, לא כיבדו המלצת רופא צבאי לשחררו מאימונים ולא דאגו לו לנעלים צבאיות שיתאימו למידת כף רגלו. האב טען כי מסכת אירועים זו, וביחוד ההתעלמות מבעיותיו הרפואיות של בנו, הביאה אותו עד למצבי השפלה ובמקרה אחד אף ירד בנו מיוזמתו על ברכיו והחל לזחול, משלא יכול היה לעמוד במטלות הפיסיות שנדרשו ממנו.

במהלך בירור הקבילה אומתה גירסתו של האב ע"י הבן ולא נסתרה ע"י מאן דהוא.

הואיל וחלק מהאחראים ישירות לאירועים השתחררו משרות צבאי ונוצרו קשיים באיתורם, והואיל והנציב התרשם כי מדובר כאן בתופעה מושרשת יותר מאשר מקרה הנובע מהתנהגות חריגה של מפקדים בודדים — הופנו המלצותיו אל דרגי פיקוד בכירים, במטרה לשרש את הנגע של התעלמות מבעיות רפואיות של חיילים-טירונים, ביחידה בה היה מוצב בנו של הקובל.

עמידת-דם

עירוי דם לחייל על כורחו

חובש בשירות מילואים קבל על כי נאלץ במסגרת תרגיל לקבל עירוי נוזלים נגד רצונו, לאחר שקצין רפואה איים עליו בהעמדתו לדין משמעתי.

הוראות קרפ"ד מציינות את זכותו של חייל בריא לסרב לקבל עירוי בניגוד לרצונו. למעשה מאמצות הוראות קרפ"ד לענין זה את העיקרון שאין לפגוע בחירותו של אדם על גופו ללא אסמכתות מפורשות בחוק. ממצאי הבירור העלו, כי קצין הרפואה אכן איים על הקובל בהעמדתו למשפט, אך היה זה נוכח התרשמותו (שהתבררה בדיעבד כמוטעית) כי הקובל הסית את כל חבריו לשירות המילואים לסרב לקבל את העירוי.

קצין הרפואה ידע על הוראות קרפ"ד בעניין, ולא התכוון להעמיד את החייל לדין על עצם הסירוב לקבל את העירוי, אלא על מה שנראה בעיניו כפגיעה במשמעת הצבאית.

במקביל, ניסה קצין הרפואה לשכנע את החובשים בדבר נחיצות התרגיל, והשלכותיו על תפקודם במצב לחימה. הקובל הודה במהלך הבירור, כי לא חירותו על גופו עמדה לנגד עיניו עת סירב לקבל את העירוי, אלא רצה באמצעות צעד הפגנתי זה, למשוך תשומת הלב לבעייה אישית שלו מתחום אחר לגמרי. לאחר שעשה כן, הסכים הקובל מרצונו לקבל עירוי. נוכח הנסיבות המיוחדות לא מצא הנציב לנכון להעיר דבר לקצין הרפואה. עם זאת, העיר הנציב לקובל בשולי הדברים, על השימוש בחירותו לא לקבל עירוי כאמצעי להשיג רווחים משניים בתחומים אחרים.

כללי בהחלט

אי-שמירה על סודיות רפואית

נגר בשרות קבע קבל על כי טופס הנוגע למצבו הרפואי, ואשר סווג בכותרתו כסודי-רפואי, הועבר ע"י מפקדיו ליעדו כשהוא פתוח וללא שמירה על כללי החשאיות.

ממצאי הבירור העלו, כי קצינה חדשה בתפקידה, שלחה את החומר הרפואי הכתוב באמצעות מכתב שלא סווג כסודי-רפואי, ועל כן טיפל בו מפקדו של החייל כבמכתב בלתי מסווג.

בעקבות המקרה, קיבל הקובל מכתב התנצלות, והופץ ע"י הרשות הצבאית המוסמכת נוהל פנימי למניעת הישנות מקרים דומים. כן ננקט צעד פיקודי כלפי הקצינה אשר שלחה את המכתב ליחידתו.

סמלים בסיטונות

קידום בדרגה משיקולים פסולים

חייל בשירות מילואים קבל על כי הועלה לדרגת רב"ט, אך ורק לשם הגדלת משך שירות המילואים שניתן לזמנו עפ"י פקודות הצבא.

ממצאי הבירור העלו, כי מפקד יחידתו של הקובל הורה להעלות בדרגה את כל חיילי הגדוד, שדרגתם נמוכה מרב"ט, ואשר נתקיימו לגביהם התנאים הנדרשים הקבועים בפקודת הצבא להעלאה בדרגה, וכל זאת בלא שהכיר אישית את אופן תפקודם, ובלא שנועץ עם מפקדיהם הישירים.

מפקד היחידה הודה, כי השיקול היחידי שהניעו היה הרצון להגדיל את משך השירות השנתי של חיילי המילואים, ובכך להביא תועלת ליחידתו. עוד העלו ממצאי הבירור, כי לא נערך כל טקס של העלאה בדרגה, והחיילים הועלו בדרגה שלא בפניהם, בניגוד לפקודות הצבא. הנציב ראה בחומרה רבה העלאה סיטונית בדרגות משיקולים טכניים גרידא, אשר אינם מתמקדים בחייל, אישיותו ותפקודו, אלא ביכולת תפוקתו, כאשר יכולת זו נמדדת במספר ימי המילואים בהם ניתן להעסיקו במשך שנה אחת.

העיקרון העומד מאחורי הענקת דרגה, הוא כי החייל ראוי לדרגה אותה הוא מקבל, וזאת ניתן להבטיח רק ע"י הפעלת שיקול דעת של מפקדו, המכיר אותו לאורך זמן, ועל-סמך היכרות זו ממליץ את המלצתו לחיוב או לשלילה. למותר לציין, שבהעלאה סיטונית כזו בדרגה לא הופעל שיקול דעת מסוג זה בכלל. והרי דרגה הינה ביטוי לא רק לפרק זמן שחלף או לניסיון שנרכש, אלא ובעיקר הינה ביטוי לרמתו המקצועית ולאופן תיפקודו של החייל.

נוכח האמור, המליץ הנציב לנקוט אמצעים מתאימים כנגד מפקד היחידה והמליץ בפני הרשויות המוסמכות לשקול את ביטולן של הדרגות שניתנו באופן האמור.

אוכל לא טרי! טירוניות וטרוניות (צילום: עמרם גלמי)

מדיניות וחברה

ערבים בתחתית הסולם הכלכלי

לערביי ישראל לא יועיל שוויון פוליטי – נשללו מהם הכלים הכלכליים לניצולו, גם אם יושג אי פעם

ג'וני גל*

הנימה הגזענית שאפיינה את התייחסותם של דוברי הימין לערביי ישראל בשנים האחרונות הביאה לידי כך, שמאבק הערבים למען זכויותיהם התמקד בעיקר בשמירה על זכויותיהם הפוליטיות והאזרחיות. במקביל התנהלה מערכה תקיפה בקרב יהודים בישראל לשינוי תפיסות והשקפות עולם בכל הנוגע לערבים. פעולה זו התבצעה במישורים שונים, שהבולט בהם הוא המפגשים בין יהודים וערבים.

מבלי להמעיט בערכן של פעולות אלה, אין להתעלם מן העובדה שהן עוסקות רק בבעיה אחת מבעיותיו של המיעוט הערבי בישראל. כוונתו היא להשיג שוויון זכויות

בתחום הדיור המצב חמור לא פחות. צפיפות הדיור מחרידה. 61% מכלל המשפחות החיות בצפיפות גבוהה בישראל הן משפחות ערביות. כמחצית המשפחות הערביות שלהן ילדים גרות בצפיפות גבוהה. מעבר לצפיפות הדיור, קיימת בעיה של רמת הדיור. מהמחקר עולה, כי 22% מהבתים במגזר הערבי נבנו לפני 1948.

הנתונים בתחום הבריאות גם הם אינם מעודדים. במחקר של נירה רייס, שגם הוא פורסם באחרונה על ידי המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון, עולה כי תמותת התינוקות במגזר הערבי מגיעה עד כדי 20 מתוך כל 1,000 תינוקות. רמה זו אפיינה את האוכלוסיה היהודית בארץ לפני יותר מ־20 שנה. בקרב היהודים כיום, תמותת התינוקות מגיעה ל־10 מתוך 1,000 בלבד. מצבם

שונות את קידומה של האוכלוסיה הערבית. הממשל הצבאי עד לביטולו ב־1966 היה דוגמא למדיניות זו. למרות כוונותיו הביטחוניות המוצהרות, ההשלכות של הממשל הצבאי היו מניעת מקורות פרנסה מערבים, כתוצאה מהגבלות על תנועתם. כד בכד, נמנעה הממשלה מלפתח תעשיות מקומיות בכפרים, והונהגה מדיניות של הפקעת קרקעות מערבים, דבר שערער עוד יותר את מצבם הכלכלי.

היום ארבעים שנה לאחר הקמת המדינה, הפערים עודם קיימים, ובכמה תחומים אף גדלים. שוויון זכויות פוליטי ואורחי, שהוא חשוב מאד כלשעצמו, לא יביא לצמצום פערים אלו. במקרה הטוב הוא יאפשר לאוכלוסיה הערבית להיאבק בצורה יעילה יותר על זכויותיה. במקרה הרע, הוא ייתן עילה לשלטון להמשיך ולהתעלם מן הפערים

חילדים: שני שלישים מהם חיים מתחת לקו העוני (צילום: בועז לניר)

פוליטי ואורחי, אולם, שוויון זה, גם אם יושג במלואו, יישאר ברמה הפורמלית וההצהרתית בלבד אם לא תהיה התייחסות למן הנוסף — מעמדם הסוציו־אקונומי של ערביי ישראל. הם אינם רק קבוצה חברתית הדוברת שפה שונה, שתרבותה שונה ויש לה שאיפות לאומיות יחודיות.

קבוצת האוכלוסיה הערבית נבדלת ברובה משאר האוכלוסיה גם, מבחינת תעסוקתה, רמת הכנסתה, השכלתה ובריאותה. ניתן בהחלט לומר, שהמאכלסים את הרבדים העניים ביותר במבנה החברתי בישראל הם ערבים.

עד כה, חוסר השוויון הכלכלי־חברתי לא עורר הד ציבורי ניכר, אך מחקרים שפורסמו באחרונה מעידים, שהיבט זה של היחסים בין יהודים לערבים עשוי להפוך בעתיד הקרוב למוקד ממשי של מאבקם של ערביי ישראל לשוויון מלא.

מתברר, שבכל תחומי החיים, מצבם של ערביי ישראל נחות בהרבה ממצב היהודים. במחקר שערך עזיז חידר עבור המרכז הבינלאומי לשלום במזרח־התיכון עולה, שבאמצע שנות השמונים היתה הכנסתם של יותר מ־40% ממשקי הבית הערביים מתחת לקו העוני. בטבלה המצורפת ניתן לראות את חלקם של הערבים בקרב האוכלוסיה העניים, ביחס למצבם בכלל האוכלוסיה. בכל חתך מצבם קשה, אולם בולט במיוחד מצבם החמור של הילדים. כ־66.5 אחוז מכלל הילדים החיים מתחת לקו העוני הם ערבים למרות שהם רק 23.5 אחוז מכלל הילדים.

הבריאותי היורד יותר של ערביי ישראל בא לידי ביטוי בנתונים על תוחלת החיים. בעוד שגברים יהודים בארץ צפויים לחיות עד גיל 73 בממוצע, גברים ערביים צפויים לחיות עד גיל 71 בלבד. אצל הנשים הפער גדול יותר: קרוב ל־77 שנים לנשים יהודיות לעומת תוחלת חיים ממוצעת של ערביות — 74 שנים.

בקשת רחבה מאד של מדדים חברתיים, הערבים נמצאים בתחתית הסולם החברתי. מובלעת של העולם השלישי בתוך חברה המתיימרת להיות שייכת לעולם המתועש, המודרני. אין זה אומר, כמובן, שאין ערבים עשירים או יהודים עניים. אולם ככלל, סיכוייו של ערבי להימצא בשכבה הנחשלת ביותר של החברה הישראלית גבוהים בהרבה מאלו של יהודי.

הסיבות למציאות זו מורכבות, אך ניתן להצביע על שני גורמים עיקריים: הראשון קשור בנקודת ההתחלה. עם הקמת המדינה היו בארץ שתי אוכלוסיות נבדלות באופן מהותי. האוכלוסיה היהודית התאפיינה באורח־חיים מערבי, עסקה בעיקר בתעשייה, מסחר ושירותים. היתה בעלת רמת השכלה גבוהה ונהנתה מזרם משמעותי של הון ממקורות חיצוניים. האוכלוסיה הערבית שנשארה בארץ היתה ברובה חקלאית וכפרית, הכנסותיה היו דלות ורמת השכלתה נמוכה.

צמצום הפערים בין שתי האוכלוסיות נבלם כתוצאה ממדיניות ממשלתית, שהעדיפה להשקיע את מרבית המשאבים בטיפוח האוכלוסיה היהודית, או שמנעה בצורות

הקיימים, ולהתפאר בכך שהערבים נהנים משוויון זכויות מלא.

האוכלוסיה הערבית לא תסתפק לעולם בשוויון זכויות פורמלי, ואין סיבה שתעשה זאת. השוויון אינו נמדד רק באפשרויות הניתנות לאדם, אלא גם בכלים העומדים לרשותו למימושן. הפערים החברתיים הקיימים מרחיקים את הכלים האלה מידיו של הערבי.

מקבץ נתונים

● הכנסתם של יותר מ־40% ממשקי הערביים היא מתחת לקו העוני.
● 26.4% מהמשפחות הערביות חיות בצפיפות גבוהה לעומת 1.1% מהמשפחות היהודיות.
● 46% מבני 13 — 17 שנים במגזר הערבי נמצאים מחוץ למסגרות החינוך, לעומת 6.3% במגזר היהודי.
● בשלוש מהיישובים הערביים אין שירות מקומי של אף אחת מקופות החולים.
● שיעור תמותת התינוקות במגזר הערבי הוא ברמה שהיתה במגזר היהודי לפני 20 שנה.
● הפער בתקציבי הרשויות המקומיות הערביות והיהודיות עומד היום על 3:1 לטובת הסקטור היהודי.

הנתונים מתבססים על: חידר, עזיז, צרכים ושירותי רווחה במגזר הערבי בישראל; רייס, נירה, שירותי בריאות לאוכלוסיה הערבית בישראל; אלחג', מאג'ד ודוונפלד, הנרי: השלטון המוניציפלי בקרב האוכלוסיה הערבית בישראל וכל המחקרים הם בהוצאת המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון).

יצוג האוכלוסיה הערבית בכלל אוכלוסיית ישראל ובאוכלוסיה העניים*

	כלל האוכלוסיה %	אוכלוסיה ענייה %
משקי בית	10.8	30.1
יחידים	10.8	50.1
ילדים	23.5	66.5
קשישים	6.6	11.4

* חידר, על סמך נתוני המוסד לביטוח לאומי משנת 1983.
• הכותב הוא חוקר במרכז ללימודים סוציאליסטיים בגבעת חביבה.

משהו עולמי

חנה איש־הורביץ

פסטה גרמנית לאיטליה

האיטלקים, ממציאי הפסטה והגדולי זולליה, ייאלצו מעתה לייבא מקרונים וספאגטי. בית־המשפט של הקהילייה האירופית פסק, שעל איטליה לבטל את ההגבלות שהיא הטילה על יבוא פסטה מגרמניה.

האיטלקים טענו בפני בית־המשפט, כי המוצר הגרמני הזול הוא לא „הדבר האמיתי", אלא סתם חיקוי עלוב. אבל בית־המשפט לא שוכנע וקבע, כי ההגבלה עומדת בניגוד למדיניות השוק, המחייבת מתן זרימה חופשית של מוצרים בין המדינות החברות בו.

שלא ישתעממו

כדי שהנוסעים בקרונות הפאר של חברת הרכבות הצרפתית לא ישתעממו, הנהיגה החברה השמעת מוסיקה קלאסית, שיעורי התעמלות, קריאת ספרים ומשחקי ילדים, הקרנת סרטים ואפילו הצגות תיאטרון — לאורך כל הדרך.

כמו רכבת שווייצרית

כמצופה, הרכבות השווייצריות הן הכי דייקניות: 98 אחוז מהן מגיעות „על הרגע". הבלגיות מדייקות ב־96 אחוז מהמקרים, האיריות ב־95 אחוז, הגרמניות ב־92 אחוז, הבריטיות ב־90 אחוז והספרדיות 75 אחוז.

האוסטרים מתנצלים שהם יכלו להגיע להישג טוב יותר מ־91 האחוזים שלהם, רק שהרכבות שמגיעות מיוגוסלביה נוהגות לאחר.

יותר יפני מצרפתי

מסעדות פריסאיות עם „שלושה מזלגות" זה מה שהיפנים קונים עכשיו. קודם הם קנו בנייני משרדים בניו־יורק ובלונדון, אחר כך הם קנו חווילות פאר בחופי הוואי.

„אסאהי", חברה יפנית למשקאות ומוצרי מזון, רכשה לאחרונה במרכז פאריס את „לוקאס קרטון", אחת המסעדות הכי מפורסמות והכי יקרות בעיר.

דייג אוהב דגים?

„אסור לדוג", מכריזים שלטים שהוצבו לאורך השבילים של כפר הדייג אאוטרארד וכפרים אחרים בחוף המערבי של אירלנד. רבים מ־55 אלף הדייגים שנוהרים מדי שנה לאתר דיג־חכות מעולה זה, נאלצו לוותר על התחביב שלהם. בעלי סירות מלונאים וסוחרים, סובלים נזקים קשים מהעניין. הנזק הכולל נאמד ב־10 מיליון לישי"ט אירית. חמור עוד יותר הנזק שנגרם לתדמיתה של אירלנד כאתר תיירות.

הסיבה למהומה — החלטה של ממשלת אירלנד להטיל מס על רשיונות דיג.

מרשם ריחני בעיתון

מרשם לעוגיות שוקולד ממולאות שפורסם במגזין סוף השבוע של העיתון „יו.אס.אי." מלווה בניחוח של שוקולד אמיתי.

לכל שכונה קידומת

התפוצצות של קווי טלפון בארצות־הברית, עקב השימוש הגובר והולך בקווי טלפון למכשירי פקסימיליה ומחשבים, מאלצת את חברות הטלפון לפצל את מספרי הטלפון ליותר ויותר קידומות.

למזרח מסצ'וסטס נוספה לאחרונה הקידומת 508, לדרום קולורדו התוסף 719, למזרח פלורידה 407, ואזורים רבים נוספים נמצאים בדרך.

הפלפל

ממשלה זרה לעובדים

שלמה פרנקל

מי אמר, ובאילו נסיבות, את הדברים הבאים: „לא ננהג בסלחנות. הם מסכנים את המערכת כאילו היא שלהם ולא לוקחים אחריות. אני לא מדבר על זה שלחתום הסכם מחוץ לתקנות זו עבירה על החוק. מי שחרג, יישא באחריות ויתן את הדין. מאיפה יבוא הכסף? זו הבעיה שלהם, איך שהם יסתדרו. אני לא אתן גרוש".

האם אמר את הדברים שר־האוצר שלנו, משה נסים, על ההסכם החריג (ולטענתו) שחתמה ההסתדרות עם רופאי קופת־חולים, ואחר־כך באה למשרד־האוצר כדי שזה יממן אותו? לא. את הדברים אמר ישראל קיסר לכתב עיתון „חדשות" אחרי שהוועדה המרכזת של ההסתדרות קיבלה השבוע החלטות קשות בעניין אגודת הספורט של הפועל תל־אביב. תודו שאפשר להתבלבל בקלות. למרות שמדובר בסכומי כסף ובעניינים שונים לגמרי, הנסיבות דומות למדי.

במקרה של מערכת הבריאות שלנו (כדאי לזכור שהמערכת הממשלתית חולה לא פחות מהמערכת ההסתדרותית) מדובר בעשרות אלפי רופאים, אחיות, טכנאים, עובדי ניקיון ואנשי מנהלה, המגישים לציבור את השירות החשוב ביותר, שהרי, כידוע, „העיקר הבריאות". במקרה של הכדורגל מדובר בהרבה פחות שחקנים, מאמנים, מעסים ומנהלי קבוצות, המספקים בעיקר שירותי בידור.

אבל בשני המקרים, הן של הבריאות והן של הספורט, קרו תאונות מזוויעות ושקרו בעור המון תחומים וענפים במדינה: מי שאחראי על תפקודם של הענפים ואלה והמתרחש בהם, אינם אנשים שהענף הזה הוא עסקם או תחום התמחותם העיקרי. וזה עדיין לא העניין החמור ביותר. כי האנשים האחראים על הענפים האלה, אפילו אינם מעלים בדעתם שכדי לנהל אותם כהלכה צריך לפתוח, להידבר עם מי שעושים בפועל במלאכה.

נעזוב כאן את ענייני הספורט. ממשלת ישראל היא קבוצת האנשים האמורה לנהל את מערכת הבריאות. אין צורך לומר שלפוליטיקאים העומדים בראש הממשלה הזאת אין מושג בענף הזה עד עצם היום הזה. ואפילו שרות הבריאות, היום היא במשרד הזה, ואחרי הבחירות היא יכולה לנחות גם במשרד האנרגיה והתשתית, אם [illegible] לנשים.

לכשתוקם הממשלה הבאה.

אז אחרי חודשים ארוכים, שבהם הולכת מערכת הבריאות ומתמוטטת, החליטה הממשלה להקים מתוכה ועדת שרים מיוחדת, שתזרז את הטיפול במערכת הבריאות. אבל כלום, כך נראה, לא עזר. לא אסונות קטנים הקורים כל יום לאלפי אנשים ומשפחות בישראל; לא מחאותיהם ועיצומיהם של העוסקים בענף; לא כותרות וסיפורים מזעזעים בעיתונים; לא הצעות אי־אמון בכנסת ואפילו לא שביתת הרעב של חברי הכנסת או של האחיות, ומי שסומך על נסיה ונפלאותיה של ועדת החקירה הממלכתית, יצטרך להמתין כשנה.

ובינתיים, הוועדה הממשלתית ממשיכה בשלה: הדיונים מתקיימים בין חברי הוועדה, ומדי פעם אנו שומעים על איזה הסכם חדש שאליו הגיעו הפוליטיקאים של הממשלה ושל ההסתדרות — בינם לבין עצמם.

נראה שהאנשים האלה בכלל לא מבינים שכדי להבריא את מערכת הבריאות, הם צריכים להגיע להסכם לא בין שרי הליכוד לשרי המערך, ולא בין משרד־האוצר וההסתדרות. ההסכם שצריך להגיע אליו הוא בינם מצד אחד, ובין הרופאים, האחיות, טכנאי הרנטגן, הרוקחים ועובדי המינהל והמשק בבתי החולים ובמערכת הבריאות כולה. שהרי אלה הם האנשים שמספקים את השירות הבריאותי.

וכדי להגיע להסכם עם כל אלה ההידברות צריכה להיות איתם. עד כמה שזה יכול להיות לא נעים לאנשים תרבותיים כמו אלה שיושבים בממשלתנו, עליהם להידבר ישירות עם נציגיהם העצמיים של העובדים המקצועיים, וכל זמן שלא ידברו איתם, לא יהיה שום הסכם, והאחריות להתמוטטות של מערכת הבריאות היא כולה של חברי הממשלה.

בתנאים האלה, כשהממשלה ממאנת להידבר עם העובדים, הדרך היחידה שנשארת פתוחה לפני הממשלה, היא להעסיק את העובדים בכוח. צווי ריתוק מנוצלים, כאילו מדובר בממשלה [illegible] ממשלה זרה.

שיחה עם מזכיר חברת־העובדים דני רוזוליו:

„אנחנו עושים מה שצריך"

המושג „אחריות" נשמע כיום די משחיר בחברת העובדים. לא בורחים ממנה, אבל לא אוהבים שהיא מסתובבת כל הזמן במסדרונות של הוועד הפועל ומציקה לבכירים התמימים שעוברים שם במקרה. גם מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, לא בורח חלילה מאחריות, אבל מבקש „למקם אותה", כדבריו.

„מר רוזוליו" לאחריות מנהלים מורד כאילו מידה הם ביצעו את המוטל עליהם. את הדרג המנחה, שבראשו עומד מזכיר חברת העובדים, צריך לשאול, לדבריו, „האם צפית את מה שמתרחש במערכת, ואם כן — האם הנחת את המערכת לפעול לתיקון המצב — ולזה קוראים אחריות מיניסטריאלית. אני רוצה לקבוע בוודאות, שהוועדה המנהלת של חברת העובדים לא רק שצפתה את הקשיים ונתנה לזה ביטוי ציבורי, אלא גם הנחתה את המערכת המבצעת לפעול בהתאם לכך, ופעולה כזו לא נמשכת יומיים."

אפשר „לעשות מהכל קריקטורה", הוא אומר, ובאותה מידה שמנופפים מולו עם האחריות, ניתן לדרוש, לדבריו, מראש האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות ללכת הביתה, בגלל המשבר במערכת הבריאות, וראש אגף הספורט צריך ללכת הביתה בגלל המשבר בהפועל תל־אביב.

משפט המפתח של רוזוליו הוא: „אני חושב שאנחנו עושים מה שצריך", והוא דוחה את האשמות שהמערכת נרדמה. „צריך לראות איך חברת העובדים מתמודדת עם המשימה הכי קשה שלה — להתאים את המערכת לשינויים במשק. זה לא מקרה, שאת הדברים הקשים ביותר ב„כור" כבר עברנו". הוא מפנה את אלה שממשיכים להקשות בעניין אחריותו, להחלטות שהתקבלו בצמרת חברת העובדים עוד לפני שנתיים, ומזכיר שבמאזן „כור" יש הפסד של כ־100 מיליון ש"ח בגין צמצומים וסגירת מפעלים.

את מניין הלקחים מהמשבר ב„כור" מתחיל רוזוליו מהממשלה: „הלקח הוא שהמשק צריך לפעול בהנחה שהממשלה אינה מסייעת". צריך לבחון, לדבריו, איך מממשים החלטה שרווח זה יעד, איך נראית בקרה במערכת מבוזרת, איך נראית מערכת כזו עם השלמת יעדים חברתיים, איך צריך להתייחס לוועדי עובדים ומה צריכים להיות המנגנונים שאמורים למנוע קונפליקטים במערכת.

רוזוליו – אחריות מיניסטריאלית

„המשק הישראלי עובר משבר התאמה. שוכחים שהמדינה פשטה את הרגל, והכניסו את המשק לתוכנית שבנויה על הקפאת שער החליפין. כל מי שהיה בסקטורים שסבלו מהמדיניות שפגעה במשק היצרני וביצוא לגוש הדולרי, צריך להתאים את עצמו. הממשלה גם הלאימה את שוק ההון ולא היה אפשר לגייס הון להשקעות — לא בארץ ולא בחו"ל. הזעזוע בא לביטוי בחברת העובדים, והשאלה היא האם המערכת נערכת לשינויים האלה."

חוזרים שוב לשאלת ההיערכות, ומזכיר חברת העובדים עומד על דעתו, שצמרת חברת העובדים נערכה בזמן. למשל, „סולל־בונה": „ב„סולל־בונה" עשינו תוכנית הבראה ל־5 שנים ובתוכה החלטה להקים את חברת הגג ל„סולל־בונה" ו„שיכון־עובדים", כדי להביא את „סולל־בונה" לאיזון תפעולי שוטף בסוף '87", אומר רוזוליו.

באפריל 87 כינס רוזוליו מסיבת עיתונאים חגיגית בלשכתו והכריז על הקמת חברת הגג. בשתי החברות אומרים, שמאז ייסודה לא היתה לחברת הגג כל משמעות מעשית. אבל ההסבר של רוזוליו שונה: „בתחילת 88 החלה האינתיפדה, וזו פגעה בטכסטיל, בתיירות ובבנייה. השענו את הפעלת חברת הגג על מנת למצוא פתרון למצב שנוצר. חלק מהפונקציות של חברת הגג מולאו".

לדבריו, אחד הלקחים מהמשבר ב„סולל־בונה" הוא השינוי שבוצע במבנה מועצות המנהלים בחברת־העובדים. „היה צריך לחזק את חברת־העובדים. הקמנו אגף חדש של בקרה ניהולית. עשינו שינוי טוטלי במועצות המנהלים. הוצאנו מהן את אנשי ההנהלה והשארנו רק את המנכ"ל. הקפדנו על רמת הדירקטורים החיצוניים, הקטנו את מועצות המנהלים, ובכל אחת הוקמה ועדת מאזן וכספים. מעל זה הקמנו ועדת בקרה שלנו בחברת העובדים. אנחנו עובדים עם תוכנית ביצוע החלטות שאין באף מקום אחר. הקמנו אגף למשאבי אנוש."

השאלה היא, האם כל מערכת הבקרה המסועפת הזו לא נכשלה בהתרעה מוקדמת של המשבר. מזכיר חברת־העובדים דוחה את הטענה הזו ומציין, כי מטה של חברת אחזקות אף פעם לא יודע יותר מהנהלות החברות שמתחתיו, אלא אם כן בונים מערכת ניהולית מתאימה, וחברת־העובדים, לדבריו, לא סבלה מתרדמה.

ובכל זאת, היום מדברים בצמרת חברת העובדים לא רק על הבראה תפעולית וכספית, אלא גם על „הבראה קונצפטואלית". מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יזם לאחרונה דיון על כללי הניהול במשק העובדים, וראשיה יחזרו וידונו בקרוב ב„קונצפציה", כדי להביא את חברת העובדים גם לאיזון רעיוני.

אודי נחשון

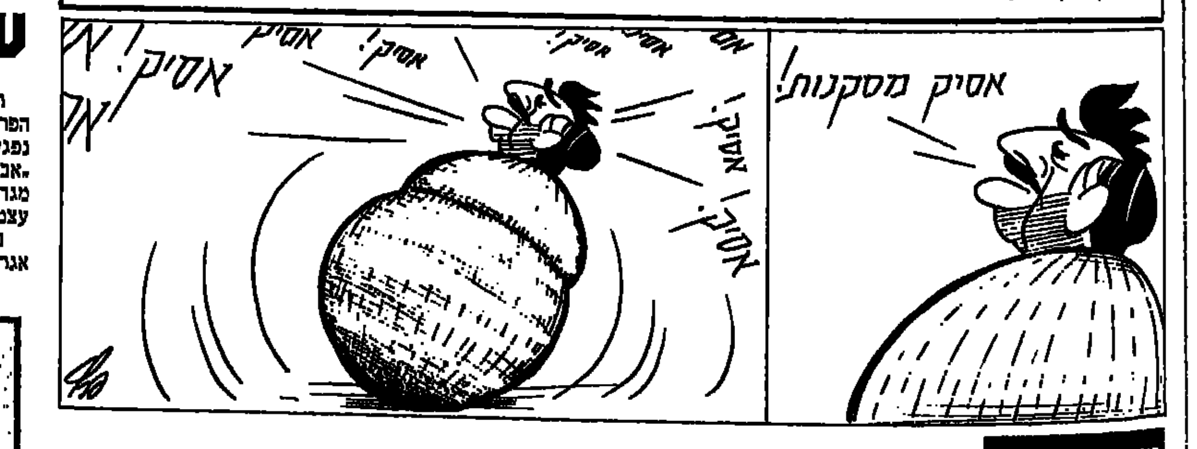

משק עולמי

„כלכלת היד הקשה" במקסיקו

הממשלה החדשה בראשות קארלוס סאלינאס דה־גורטארי לא תביא כנראה הקלה מיידית למקסיקנים, הסובלים זה שש שנים משפל כלכלי, חרף הבטחתו של הנשיא החדש לחדש את הצמיחה.

מפלגת המוסדות המהפכניים השלטת (פרי") הכריזה ב־7 ביולי על נצחונה בבחירות האלו, שבהן התנהל המאבק האלקטוראלי הקשה ביותר בעשרות השנים האחרונות.

עוזריו של סאלינאס אמרו ערב הבחירות, כי הקצוץ במגזר הציבורי יימשך, והודו שהדבר עלול לנסיגה כלכלית.

לדבריהם, תתבסס המדיניות הכלכלית על המשך הליברליזציה של המסחר, השקעות הון זרות סלקטיביות וצמצום התשלומים על חשבון חוב־החוץ, המגיע ל־100 מיליארד דולר.

„אנו מניחים כי נוצר עתה בסיס להחיאת המשק על־ידי השקעות הון פרטיות, וההוצאה הציבורית תופנה יותר אל צרכים סוציאליים", אמר אוקטאביו גומס, המנהל לענייני כלכלה במכון ללימודים כלכליים וחברתיים, מין מוסד חשיבה של המפלגה השלטת. בראיון איתו אמר, כי על מקסיקו להמשיך בדרך המודרניזציה, אפילו ייפלו בדרך הזאת תעשיות בלתי־יעילות, ואף־כי הממשלה תפעל באמצעות מו"מ להקלת נטל החובות. ודי השיטות יהיו קשוחות יותר מאשר בעבר.

תחת שלטונו של הנשיא מיגל דלה מאדריד עברה מקסיקו מהפכה כלכלית: היא הצטרפה לפני שנתיים לגאט"ט, הגבלות המכס צומצמו, נמכרו נכסי מדינה, והארץ נפתחה להשקעות זרות — צעדים שעד לפני עשר שנים אי־אפשר היה להעלותם על הדעת. הסכם כלכלי עם המעסיקים הפרטיים ועם האיגודים המקצועיים, אשר לפיו הוקפאו המחירים, השכר ושער הפזו בשלושת החודשים האחרונים, הוריד את האינפלציה לכמעט אחוז אחד בחודש, לעומת שיא של 15.5 אחוז בינואר. אך המחיר היה הקטנת ההשקעות בתעשייה והאטה בפעילות הכלכלית. שיעור האבטלה נאמד על־ידי ראשי הסקטור הפרטי בלמעלה מ־20 אחוז מכוח העבודה.

עוזר בכיר של סאלינאס אמר, כי המטרה היא אמנם לחדש את הצמיחה, אך היא תמותן. לדבריו, סאלינאס אינו רוצה בצמיחה מהירה מידי משום שהפיגור בתשתית עלול לגרום קשיים. בו־בזמן בדעתו להמשיך בצמצום המגזר הציבורי, ש־4 מיליון מקומות העבודה שבו מהווים חלק שישי מכוח העבודה של מקסיקו, ולבסוף לבלום את האינפלציה. לאחר שהאינפלציה תיבלם, ייוותרו עוד שני גורמים מדאיגים: החוב ומימונו והתשתית הפנימית.

מקסיקו מכינה עתה תוכניות להקטנת החוב החיצוני שמסתכם ב־100 מיליארד דולר, ב־10 אחוזים, על־ידי המרת אגרות חוב. כן ברצונה להתאים את תשלומי הריבית, המגיעה ל־9 מיליארד דולר בשנה, ליכולת הפרעון של המדינה.

מועמד האופוזיציה מן המרכז־שמאל, קארדנאס, קרא בתעמולת הבחירות שלו להשעיית פרעון החוב, והמפלגה השלטת ידעה היטב — לדברי משקיפים פוליטיים — כי עמדה שמרנית ביחס לחוב עלולה לפגוע בה בבחירות.

לדברי העוזרים של סאלינאס, הקטנת החזר הריבית לעומת רמתו הנוכחית (6 אחוזים מן התל"ג) תישאר גם להבא אחת ממטרותיו הראשיות.

מידה רבה של אי־ודאות קיימת לגבי עתידה של עיסקת החבילה שכן כבר עתה מופעל לחץ מצד הסקטור הפרטי ומצד האיגודים המקצועיים להעלאת המחירים והשכר. הנשיא הקודם, מיגל דלה מאדריד, אמר, שההסכם בין הצדדים יישאר בתוקפו עד חודש דצמבר, וסאלינאס אינו מתחייב להאריכו מעבר לכך. „בדצמבר תבוצע קרוב לוודאי התאמת מחירים מחדש, אך באותו זמן נקבל החלטה בדבר מדיניות אנטי־אינפלציונית בהתאם לנסיבות", אומרים עוזריו.

כלכלנים רבים סבורים, כי חייבים לבטל את ההסכמה ולנקוט שיטה אנטי־אינפלציונית פחות מלאכותית ויותר גמישה.

„ההקלה הזמנית שאנו עדים לה בחודשים האחרונים היתה מלאכותית. הירידה באינפלציה חלה הודות להקפאה ולנסיגה הכלכלית", אמר חורחה קאסטאנדה, פרופסור למדע המדינה באוניברסיטה הלאומית האוטונומית.

עוזריו של סאלינאס סבורים, כי בלימת האינפלציה והקטנת תשלום החובות חיוניות גם לשם משיכת השקעות הון זרות, שהוכפלו בשנת 1987 לעומת השנה הקודמת והגיעו ל־21 מיליארד דולר.

שינוי אחר קרוב־לוודאי לא יתחולל, והוא הפרטת הבנקים, אשר הולאמו בצעד דראמטי על־ידי חוסה לופס פורטייו, זה היה צעדו החשוב האחרון כנשיא ב־1982. עוזריו של סאלינאס מטעימים, כי המחיר הפוליטי של החלטה כה מרחיקת־לכת הוא גבוה מדי, מצפים, כי בינתיים תוסיף חשיבותה של תעשיית הנפט לרדת. שיעור הנפט ביצוא הכולל של מקסיקו ירד מ־68 אחוז ב־1985 ל־42 אחוז אשתקד.

קית גראנט, רויטר

חדשות המשק

גידול בהשקעות ב... טקסטיל והלבשה

במחצית הראשונה של 88 אישרה מינהלת מרכז ההשקעות 125 תוכניות בהיקף של 367 מיליון דולר. זוהי עלייה לעומת המחצית השנייה של 87, שבה אושרו תוכניות בהיקף של 265 מיליון דולר וירידה לעומת המחצית הראשונה של השנה שעברה, שבה אושרו תוכניות בהיקף של 440 מיליון דולר (מחציתם של התעשייה האווירית). התוכניות שאושרו השנה יביאו, עם השלמתן, לתוספת בהיקף של 356 מיליון דולר ביצוא ויוסיפו למעלה מ־4,000 מקומות עבודה.

מנהל מרכז ההשקעות במת"ס, עודד שמיר, מסר כי ב־88 נרשם גידול בהיקף ההשקעות באזורי פיתוח. עלייה נרשמה גם בהשקעות הזרות, לאחר שפל בתחום זה ב־1987. משקיעים זרים היו שותפים במחצית הראשונה של 88 ב־49 תוכניות השקעה, בהיקף כולל של 133 מיליון דולר.

ההתפלגות הענפית של ההשקעות שאושרו בתקופה זו מראה, כי חל גידול משמעותי בענף הטקסטיל וההלבשה. גידול ניכר נרשם גם בהשקעות בענף הכימיקלים והתרופות. בשאר הענפים לא נרשמו שינויים משמעותיים. יש לציין עוד את הגידול בחלקו של הסקטור הפרטי, לעומת ירידת השקעות בסקטור ההסתדרותי והממשלתי. בהשקעות הסקטור המושבי והקיבוצי לא חלו שינויים.

בנושא התיירות, מסר שמיר, כי במחצית הראשונה של 88 אושרו 13 תוכניות להקמה והרחבה של בתי מלון בהיקף כולל של 98 מיליון דולר, ובתקופה המקבילה אשתקד אושרו תוכניות בהיקף 225 מיליון דולר. מרבית בתי המלון שאושרו השנה נמצאים בבעלות זרה.

אודי נחשון

ההון העצמי של בנק החקלאות יגדל ל־45 מיליון ש"ח

משרד האוצר הסכים להגדיל את ההון העצמי של הבנק לחקלאות ל־45 מיליון ש"ח, נמסר בהודעה שפרסמה הבורסה לניירות ערך, לפיה יעמיד משרד האוצר לרשות הבנק לחקלאות 40 מיליון ש"ח.

בשלב הראשון יוגדל ההון העצמי של הבנק ב־27 מיליון ש"ח ויעמוד על 45 מיליון ש"ח בכפוף לתוכנית הבראה שתאושר על־ידי הדירקטוריון והשרים הממונים על הבנק. על חשבון הגדלה זאת קיבל בנק החקלאות אישור להנפקה פרטית בסכום של 15 מיליון ש"ח. בשלב שני יעמיד משרד האוצר סכום נוסף של 13 מיליון ש"ח שיוזרמו לאחר השלב הראשון של גיוס הון בבורסה, וזאת לפי דרישות דירקטוריון הבנק לצרכי הבראה ובאישור שרי האוצר והחקלאות.

בהודעה מוסבר, כי מטרת ההנפקה, שכוללת 24,194,000 מניות מבוכרות א', לשפר את היחס שבין ההון העצמי של הבנק לעומת תיק ההלוואות שלו.

ההנפקה, צעדי הבנק ושרי האוצר והחקלאות, אושרו על־ידי ועדת הכספים של הכנסת.

חיים מרגלית

ועדה לבדיקת העלויות של יצוא הפרחים

ועדה מיוחדת לבדיקת העלויות של יצוא הפרחים הוקמה אתמול, לאחר ששר־החקלאות נפגש ביוזמתו עם ראשי תאגיד הפרחים „אביב" מעמק־חפר וראשי מטה החירום של מגדלי פרחים שהתמו על חווה ליצוא פרחים עצמאי.

בוועדה חברים נציגי משרד החקלאות, אגרקסקו, מועצת הפרחים ותאגיד „אביב".

יו"ר הוועדה יהיה ראובן איילנר, יו"ר מועצת המנהלים של המועצה לשיווק פרי הדר ו„אגרקסקו". על הוועדה להגיש לשר המלצותיה תוך זמן קצר.

תאגיד „אביב" נענה לבקשת שר החקלאות ודחה ביצוע היצוא הישיר של פרחים לאירופה.

חיים מרגלית

דינשטיין ממשיך כיו"ר מכון הנפט

„אני ממשיך לכהן כיו"ר ומנהל מכון הנפט" — אמר ד"ר צבי דינשטיין ל„על־המשמר" והדגיש, כי אין בכוונתו לוותר על תפקידו, למכות רצונם של מנכ"לי חברות הדלק.

את הפרסומים שהופצו לאחרונה על כך שהוא מסיים את תפקידו במכון הנפט מסביר דינשטיין ביצר הנקמנות של ראשי חברות הדלק. „הם רוצים לנקום בי על חלקי ברפורמה במשק הדלק", אומר ד"ר דינשטיין ומטעים, כי שתל חייב למלא את כל המלצות הוועדה בראשותו שהכינה את תוכנית הרפורמה.

לדעתו, עבר זמנן של חברות הדלק במבנה הקיים. זה סוף הכל חברות תיווך ולא יותר, ובוודאי לראשי החברות שיבינו זאת.

אשר לתפקיד במכון הנפט, עומדים לצידו ראשי החברות הממשלתיות, בתי הזיקוק, חברת החשמל ומשפחת בלפר שממנה את המחקרים שנערכים במכון וכן ידידו משכבר הימים, ד"ר אוסנר האמר. עם ידידו ג'ק ליברמן, שרכש את חברת „סונול", הוא פורש שותף על מכון הנפט אולם הוא חושב כי גם ליברמן יתמוך בו.

חיים מרגלית

רוכשי „גמיד" קיבלו הזמנת יצוא מגרמניה

חברת „המסלול" הודיעה, כי קיבלה הזמנה ליצוא צינורות גומי לגרמניה בסכום כולל של כ־2.5 מיליון מארק, והחברה התחייבה לספק את ההזמנה עד אפריל 89. זוהי ההזמנה הראשונה שקיבלה „המסלול" במסגרת רכישת מפעל „גמיד" מקונצרן „כור". „גמיד" היה אחד מאתרי הייצור של „תגל", שנקלעה לקשיים חמורים ועומדת עתה בפני מכירה או פירוק.

עיסקת היצוא עליה דיווחה אתמול חברת „המסלול" מהווה לחברה, כיוון שכל הכנסותיה ב־9 החודשים שהסתיימו בדצמבר 87 הסתכמו ב־1.7 מיליון ש"ח. אם יתממשו תחזיות היצוא של „המסלול", נראה כי עיסקת הרכישה מ„כור" היתה מוצלחת.

„המסלול" תשלם עבור „גמיד" 1.58 מיליון דולר, במשך שנתיים ועל־פי הערכות, יסתכם יצוא המפעל בכ־5 מיליון דולר בשנה. הרכישה, שבוצעה בסוף מאי 88, כוללת את הקרקע והציוד של המפעל ו„המסלול" הבטיחה להוסיף על מגוון מוצרי הגומי שייצר „תגל", מוצרים חדשים.

אודי נחשון

עורך: לוי מורב

מפוף ומשם

מה חדש?

למען אמנסטי, אקולוגיה ופירוז הנשק הגרעיני

עופר ניר

לא, אין מדובר במופע אחד לקידום כל הנושאים האלה. שלושה מופעים, לא פחות, בהשתתפות כוכבים ידועים כמו ברוס ספרינגסטין, סטינג, פרנק זאפה, „אצטק קאמרה" ועוד. הנה הפירוט:

ב־2 בספטמבר באיצטדיון וומבלי בלונדון, ייערך מופע למען ארגון אמנסטי. לונדון היא רק תחנה אחת בסיבוב הופעות בינלאומי, שיתקיים בערים כמו פאריס, טורינו, פילדלפיה, סאן־פאולו ובואנוס־איירס. המופע בארגנטינה יסיים את הסיבוב הזה והוא יועבר באמצעות לוויין למאות מיליוני צופים ברחבי־העולם.

עד כה הבטיחו את השתתפותם במופע שייערך בלונדון: ברוס ספרינגסטין, פיטר גבריאל, סטינג וטרייסי צ'פמן. בכל מדינה, יצטרפו אל הכוכבים גם אמנים מקומיים. ב־24,23 ביולי יתקיים בסקוטלנד ובארצות־הברית, פסטיבל „האדמה החיה", שמטרתו לעורר מודעות לבעיות האקולוגיה והרעב בעולם. כל הרווחים מן המופע הזה ייתרמו לארגונים שונים הפעילים למען העולם השלישי. ישתתפו, בין היתר: בוב דילן, זיגי מארלי ולהקת „מת אסיר תודה". בנוסף, יתקיימו מופעים מקבילים במוסקבה, טוקיו, ריו דה ז'נירו, בנגקוק ועוד. כל מופע יעסוק בתחום מרכזי אחד של שימור הסביבה ובסיומו יתקיים דיון טלוויזיוני עם מומחים לנושא. כמיליארד איש ברחבי העולם יצפו במופעים הללו.

ומופע אחרון ב־6 באוגוסט, יתקיים אף הוא בסקוטלנד ויקדם את המאבק לפירוז בריטניה מנשק גרעיני. בין המשתתפים, הלהקות „אצטק קאמרה" ו„הכל אודות תווה".

ג'קסון בשידור חי

הדרישה להופעותיו של מייקל ג'קסון הביאה להחלטה לקיים מופע נוסף, ב־10 בספטמבר, במילטון קינס, סמוך ללונדון. בסך־הכל יופיע ג'קסון בפני למעלה ממיליון איש, באנגליה בלבד. ג'קסון החליט להעביר את המופע הזה בשידור ישיר בטלוויזיה, למען כל המעריצים שלא השיגו כרטיסים. רעיון ראוי להערכה, אלא שיש מתנגדים. מארגני ה„ספורט אייד" מתכננים מופע חינם בהייד־פארק בלונדון וציפו, לפני שהגיעה הידיעה על תכניתו של ג'קסון, לרבע־מיליון צופים. עכשיו מנסים לברוק תאריך מתאים אחר, כדי שמעריציו של ג'קסון לא ייפגעו וכדי שהמטרה הטובה לשמה מאורגן ה„ספורט אייד", גיוס כספים לקרן הבגד אייד, לעזרה לנפגעי רעב באפריקה, לא תסבול...

הלל סלוביק, חבר להקת „הפלפלים החריפים הלוהטים" נמצא מת בביתו, לאחר שנטל מנת־יתר של הרואין. חברים אחרים בלהקה כבר הודו בעבר בשימוש בסם. מותו של סלוביק עלול לגרום לפירוק הלהקה ומכל מקום, לדחייה בלתי־מוגבלת של הקלטת אלבומה החדש...

ג'ורג' מייקל עבר ניתוח להסרת גידול שפיר מגרונו. בעקבות הניתוח נצטווה במנוחה מוחלטת ומשום כך, בוטלו הופעותיו באירלנד...

באלבומו החדש של בראיין ווילסון, איש להקת „נערי החוף", הוא מבצע דואט עם טרנס טרנט ד'ארבי...

השמועות על איחוד־מחודש של להקת „המי" היו כפי הנראה, מוקדמות מדי. כל חברי הלהקה (לשעבר) עסוקים בפרוייקטים עצמאיים. רוג'ר דאלטרי מופיע בסדרת טלוויזיה אנגלית, פיט טאונסנד מקליט גירסה מוסיקלית לספר ילדים ידוע של המשורר טד יוז וג'ון אנטוויסל ייצא לסיבוב־הופעות עם להקתו...

ברוס ספרינגסטין

להקת הרוק־הכבד „סקורפיונס" סיימה מסע־הופעות מצליח בברית־המועצות. מוצלח בחלקו, יש לומר. ההופעות במוסקבה בוטלו, אבל כל עשרת ההופעות בלנינגרד נמכרו במהירות. גם פול מקארטני פורץ לשוק הסובייטי והוא חתם חוזה עם חברת התקליטים הרשמית, להקליט תקליט של קטעי רוקנ'רול קלאסיים. התקליט ייצא אך ורק בברית־המועצות ואין ספק שייהפך לפריט אספנים מבוקש בקרב מעריציו...

אריק קלפטון התגרש מאשתו, פטי בויד, שהיתה פעם רעייתו של ג'ורג' הריסון. לקלפטון יש שני ילדים, מיחסיו עם הזמרת איבון אלימן והשחקנית האיטלקיה, לורי דל־סנטו... להקת לוס לובוס מקליטה אלבום אקוסטי לחלוטין, שכולו שירי־עם מכסיקנים. בטח שמעו על ברוזה ושלמה יידוב...

תקליטו החדש של רנדי ניומן יראה־אור בחודש ספטמבר. מארק קנופלר הפיק כמעט חצי מן התקליט הזה...

תקליטים

מאנפף

יוסי וננו

בוב דילן — „דאון אין דה גרוב" — סי.בי.אס.

דילן הוא דילן, לטוב ולרע. אלה שלא סובלים אותו יכולים להמשיך לא לסבול. אלה שכן, יקנו את „דאון אין דה גרוב" גם בלי ההמלצות שלי.

תקליט דילני טיפוסי, עם הטקסטים הציניים־מרירים, עם המפוחית, עם הגיטרה הקנופלרית, עם ההגשה הכאילו חטיפית, עם הקול הבכייני, המאנפף. יש כאלה שלא יכולים בלי זה.

בסך הכל ארבעה קטעים מקוריים שנכתבו במיוחד לתקליט הזה. שני קטעים הם לחנים של דילן למלים של רוברט האנטר מ„מת אסיר תודה". המוצלח מביניהם הוא הקטע „המוות אינו הסוף", אם כי גם הקטע „הנערה הכי מבוערת בעולם" עובר. בין המחודשים מוצלח במיוחד „מתי עזבת את גן עדן".

יחד עם דילן מנגנים בתקליט אריק קלפטון, רון ווד, סטיב שאנס, פול סימונון ומרק קנופלר. כולם טובים, מנוסים, יופי של שמות לקשט בהם תקליט.

וזהו, קשה לדבר על פריצת דרך וכו'. דילן הפסיק מזמן להיות נושא הבשורה, זה עוד תקליט של האיש המוכשר הזה, מומלץ במיוחד לשרופי דילן. אלה שרוצים להתחיל את ההיכרות איתו שיחפשו תקליטים אחרים.

י.ו.

משומש

ברוסי קורינסבי — „מראות מהצד הדרומי" — איסטרוניקס

אותי זה משעמם. לא אהבתי את קורנסבי הקודם ואני לא אוהב את קורנסבי העכשווי. אם בקודם היה איזה ייחוד, איזו אמירה, הכל התמסמס ב„מראות מהצד הדרומי". מוסיקה שעוברת ליד האוזן, לא מרגשת לא מעניינת, סתם, לשמוע ולשכוח.

אין לי שום דבר נגד זה, מי שאוהב מוסיקת מעליות מוסווית, זה התקליט. יש נגינה יפה בפסנתר ויש עיבודים נעימים וקול סביר, אבל אני לא יוצא מגדרי. הקטע הטוב בתקליט הוא „עד שמסיימים לחלום" וגם הוא רק טוב, לא יותר.

על העטיפה כתוב שזה תגלית הבלוז של 1988. אז אולי זה נכון, אבל למה צריך להוסיף כיתוב עברי ודווקא על העטיפה? לפחות שיעשו את זה עם מדבקה שאפשר להסיר. חוץ מזה, מדובר בלהקה אמריקנית צעירה שחוזרת אל הבלוז והרוטס אנד בלוז ועושה את זה יפה. שילוב של שורשיות עם צליל מעודכן וזה עובר נכון. אם את באיזור של הבלוז וספיחיו, מומלץ.

י.ו.

חביב

רובן בלאדס „דבר מלבד האמת" — חד ארצי

לפני כמה שנים ראיתי את בלאדס בניו־יורק מככב בסרט על זמר סאלסה שניסה לכבוש את אמריקה ונשאר בלי האשה, החברים והסאלסה. כבר כמה שנים שבלאדס מנסה לעשות את אותו דבר ולמען האמת הוא מצליח קצת יותר מגיבור סרטו, אבל לא בהרבה יותר. „דבר מלבד האמת" הוא ניסיון ראשון של בלאדס לשיר באנגלית במטרה לסחוף אחריו את קהל היעד של ה„וורלד מיוזיק" ואלה שקנו את „גרייסלנד" לדוגמא. לצורך המשימה גייס בלאדס חברים קרובים ויקרים (סטינג, אלביס קוסטלו, לו ריד) לא שזה עזר לתקליט אבל שיהיה.

התוצאה ב„דבר מלבד האמת" פושרת, זה לא תקליט רע, זה תקליט טוב אבל לא יותר מזה. השילוב בין רוק אמריקאי למוסיקה לטינית (בעיקר סאלסה) לא עובד עד הסוף, ניכר שעיגלו קצוות כדי שיהיה נוח למאזין הפוטנציאלי. בלאדס הוא מוסיקאי סאלסה מצוין ובתקליט הזה זה הולך לאיבוד, למה להישמע כמו עוד זמר לבן שעוסק בשילובים כשאפשר להיות המקור? גם הטקסטים סובלים מבינוניות, לבלאדס יש מטיבות לנושאים חברתיים, אבל לא תמיד זה עולה יפה, לפעמים זה נוגע בפשטנות, בדרך־כלל זה סביר. הברקות יש ב„המכתב" ו„מכויש עד האהבה" שכתב קוסטלו.

על השירים שכתב עם לו ריד עדיין לא להרהיב, בעיקר בגלל ריד. ההפקה טובה, לבלאדס יש חברים ויש גם את האפשרות להקיף את עצמו במיטב נגני האולפן הניו־יורקיים, טומי ליפומה וקרלוס רייס יצרו צליל עמוס, עשיר, עם הרבה כלי הקשה שנזכור מאיפה בלאדס התחיל, אבל למרות הכל הלטיניות נשארת תבלין, ניחוח שהלבנים (הלא צעירים) של אמריקה יוכלו להריח בקלות. השורה האחרונה: תקליט לא רע, אפשרי, מי שאהב את סטינג האחרון יכול למצוא ב„דבר מלבד האמת" עניין. מי שמחפש סאלסה מקורית, שינסה למצוא את בלאדס המוקדם.

י.ו.

אלמלא המלים והשירה...

„משינה" — „משינה 3" (סי.בי.אס)

לא, חברים. הנס הגדול עדיין לא התרחש, והח"מ עדיין לא הפך למעריץ נלהב של „משינה", כשונה משאר הקולגות שלו. הללו שמתפעלים — ובצדק — מכושר העבודה, החריצות והשירות של הלהקה הזאת, שהצליחה להתגבר על, מה שנקרא בז'ארגון, „תסמונת האלבום השני". מונח אחרון זה חביב מאוד על המדיה, המתייחס לכשרון של להקות מקומיות להחזיק מעמד מעבר לשני תקליטי־אולפן. זה לא מדויק במאה אחוזים, אבל מילא.

„משינה 3", קודם כל, הוא תקליט יפה מבחינה ויזואלית, עטיפה יוצאת מן הכלל. הבעיות מתחילות כשמניחים את העטיפה בצד ואת התקליט על הפטיפון. „משינה" מזכירה לי תקליטי־עבר של שלמה ארצי, גם אצלו, רציתי, לא פעם, שהמכשיר הפרימיטיבי שלי — ואני מתכוון לפטיפון — יאפשר לי להפריד בצורה מוחלטת בין המוסיקה, העיבוד וההפקה לבין הטקסט והביצוע.

אין מה לעשות, חברים וחברות, „משינה", בעיניי, היא עדיין פוזה של התחכמויות, עם הרבה מאוד עטיפה ומעט מאוד תוכן ממשי. זה מרגיז, משום שהתקליט הזה שב ומוכיח איזה פוטנציאל נפלא יש ללהקה ואיך השילוב בין החברים, מבחינה מוסיקלית, עובר מצוין, הם נשמעים, באמת, כיחידה מגובשת אחת, ויש בתקליט הזה כמה רגעים יפים, כמו, למשל „אהובתי", „כל יום אני מלשר" ו„שלמונה", אבל יש גם התחכמויות חסרות־טעם, כמו „סה חינה". הלהקה הזאת, שעובדת ברצינות רבה מאוד על תקליטיה, עושה כל מאמץ כדי להישמע חטיפית ולא רצינית. כאילו ייפגע הדימוי שלה, אם הטכסטים יהיו טובים יותר, משמעותיים יותר.

בעצם, מה אני רוצה מהם? מה איכפת לי? מצידי, שימשיכו ברוך שלום, אם כך טוב להם ואם כך טוב לקהל שלהם. אני אמשיך להאזין ל„משינה 3" ואמשיך להצטער על ההחמצה, בתקווה ל„משינה 4" טוב יותר...

ע.נ.

מבטא כבד

המצהירים — „זהו הסיפור" — סי.בי.אס.

לא כל כך ברורה לי הדפסת התקליט הזה אצלנו. „המצהירים" („פרוקליימרז" בלעז), הם לא בדיוק שמות מוכרים אצלנו ו„זהו הסיפור" גם לא כל כך מצדיק היכרות איתם. זה עוד תקליט.

„המצהירים" הם שני תאומים (או כך לפחות הם נראים בעטיפה) מסקוטלנד, ששרים בסגנון שהוא משהו בין רוק למוסיקת פולקלור, יותר קרוב לפולקלור. ההפקה צנועה, בסיסית, והטקסטים סבירים ויותר מזה, רק שצריך להתאמץ, כי המבטא הוא סקוטי. הלהיט הוא „מכתב מאמריקה" (בהפקתו של מי־שמוכר־לנו ג'רי רפרטי). התוצאה הסופית — פרווה, אפשר לנסות, לא מובטחים.

וודנטופס — „שוטר בעל רגל מעץ בדרך המהירה" — סי.בי.אס.

אלבום שני ללהקה הנחמדה הזו, כבר משם התקליט ברור שמדובר בצעירים, שובבים, פרועים ומלאי אנרגיה. את הסגנון אפשר לכנות כרית'ם־אנד־בלוז עם עבודת תופים נהדרת. תקליט קצבי, טוחן, בהחלט אפשרות.

י.ו.

מי חדש

מהוואי, בהצלחה

עופר ניר

גלן מדיירוס הוא השם הלוהט ביותר באנגליה, בימים אלה. מדיירוס הגיע למקום הראשון במצעד הבריטי בלהיטו „דבר לא ישנה את אהבתי בשבילך". בריטניה התמידה בסירובה לקלוט את הלהיט הזה, עד שנכנעה.

מדיירוס הגיע כבר לצמרת מצעדי המכירות בקנדה, צרפת, פורטוגל, הולנד ונורבגיה. התקליטון שלו נמכר עד עתה בלמעלה משלושה מיליון עותקים.

מדיירוס הוא רק בן 18 וזה אומר, שנת 1988 תיזכר כשנתם של הטינאייג'רס במצעדי הפזמונים בעולם. לפניו, הגיעו לצמרת מצעד הפזמונים הבריטי להקת „ברוס", קיילי מינוג וטיפאני. ובארצות־הברית הוסיפו לרשימה גם את דבי גיבסון בת ה־17. מדיירוס הוא הזמר הצעיר ביותר מאז דוני אוסמונד, בשנת 1973, שמגיע למקום הראשון באנגליה, הוא גם הזמר הראשון תושב הוואי (הוא מתגורר באיקוואי, אחד מאיי הוואי), שמגיע למעמד נכבד זה. איבון אלימן, אף היא הוואית, הסתפקה במקום הרביעי, לפני עשר שנים, בלהיט „אם איני יכולה להשיג אותך".

בקרוב יראה־אור אלבום הבכורה של מדיירוס ובינתיים הוא מרוצה מאוד מהצלחתו הכלל־עולמית. הכוכב הבא של הוואי, לאחר קאארט ומאגנום...

גלן מדיירוס – מקום ראשון במצעד הבריטי

ספריה

אינדי

יוסי וננו

ספריית דיסקים ראשונה מסוגה בישראל נפתחה בימים אלה ב„אוזן השלישית". הספרייה מבטאת גישה חדשה בתחום שיווק המוסיקה בישראל וניתן למצוא בה מגוון רחב של דיסקים במוסיקה קלאסית, רוק וג'אז.

בספריה מספר „מסלולי השאלה". כמו כן ניתן לרכוש דיסקים חדשים ומשומשים.

„האוזן השלישית" למי שלא מכיר, היא חנות תקליטים ברחוב שינקין בתל־אביב שלא מסתפקת בקנייה ומכירה אלא עוסקת גם בהפקת ובעריכת שירים והאירוח מוסיקאים ישראלים שיוצרים מוסיקה אחרת.

לצורך העניין הוקמה במקום חברת „אדי" ויחד עם „האוזן השלישית" יש כוונה להקים חברת תקליטים קטנה במסורת חברות ה„אינדי" האנגליות, במגמה להפיק תקליטים וקלטות של חומר מקורי, כדוגמת הקלטות של דאן קונפליקט שכבר מסתובבת בשוק. ההפקה המתוכננת הקרובה היא הוצאת דיסק וקלטת של „אנסמבל מזרח מערב".

אם נחזור לדאן קונפליקט, אז אחרי התקליט, הקלטות והמופעים תצא בימים הקרובים גם קלטת וידאו המתעדת את הופעות ההרכב. הקלטת היא יוזמה משותפת של „האוזן השלישית" ו„תקליטי בום צ'ה". כך שיש חיים במוסיקה הישראלית, גם מחוץ לחברות הגדולות.

י.ו.

אדם מבוגר הוא ילדות פלוס

לפי התאוריה של אריק אריקסון, אחד הפסיכולוגים המצליחים ביותר, שהיה תלמידו של פרויד והמשיך לפתח את הנושא הזה למיטב שנראה לו נכון, בגרותו של האדם מתחילה בעצם מגיל 6 חודשים, עם יכולתו של התינוק לעמוד בפרידה. הפרידה היא דבר קשה. כמה שילד יותר בשל לפרידה כך הוא יהיה יותר בשל בתור מבוגר — הבהירה הפסיכולוגית עדה בן־יהודה בהרצאתה בחוגי ויצ"ו.

תפקידה של האם ללמד את הילד להמתין ולהגות לסיפוק הצרכים. התקשורת הראשונה של התינוק מתחילה דרך הפה. כל דבר הוא מכניס לפיו כדי להכירו יותר טוב. האם מדריכה את ילדה מה טוב ומה לא טוב, מה מותר להכניס לפה ומה אסור. מה עוזר לתינוק לשמוע לאמו? האם מלמדת את תינוקה את משמעות הסבלנות. כלומר היא משדרת לו: אני מבינה בצרכיך, אני אעזור לך לספק את הצורך שלך. הילד מרגיש שאמו באה לטובתו ולקראתו ומתחיל לפתח ולתת כלפיה וכה אמון בסיסי. הילד לומד שצרכיו הבסיסיים מסופקים על־ידי אמו, או אדם אחר הקרוב אליו ושמטפל בו. כיצד נולדת החשדנות? מיהו האדם החשדן? — זה שצרכיו הבסיסיים לא באו לסיפוק מקטנותו. הוא לא היה בטוח שצרכיו יבואו לסיפוק.

אריקסון הגדיר אדם חשדן במושג „שני קצוות". הילד מסביר לעצמו בחושיו הטבעיים ש„אני מאמין באמא. אמא מאמינה בי. למה היא מספקת את צרכיי? כי אני חשוב לה, כי אני ערך לגביה. אני מוצלח. אני בעל ערך". מול ילד מוצלח יש ילד שהוא כישלון. כלומר, ילד כזה משדר לעצמו, „אין לי ערך לגבי אמי. היא משתיקה אותי על־ידי מוצץ או צעצוע אחר ולא מספקת את צרכיי האמיתיים". על־ידי־כך הילד לומד לאט לאט שהוא יכול להסתדר עם עצמו. אריקסון קורא לזה „עצמיות מחפשת". כלומר, אתה מחפש את עצמך.

הפסיכולוגים קוראים לזה „הדדיות". ילד שצרכיו הבסיסיים מסופקים על־ידי אמו מחזיר לה תורה בחיוך. זאת הדדיות. היא בסדר — אני בסדר. כך מתחילה בעצם פרידה עם עצמיות מחפשת. כלומר הילד מתחיל ללמוד לעמוד ברשות עצמו. לקחת אחריות כלפי עצמו ולהתקדם בכוחות עצמו. החלק השני שנמצא בתוכנו הוא עצמיות מתמזגת. כלומר, אני רוצה להתמזג עם אדם שני כדי שיהיו לי כוחות ממנו. שאשאב ממנו כוח וביטחון.

שני כוחות אלו מאפיינים את האדם המבוגר.

במה עוזרת עצמיות מתמזגת? היא עוזרת לאדם להחליט שהוא יכול לעמוד ברשות עצמו, לחיות עם עזר כנגדו, כלומר, להתחתן. יש אנשים שהעצמיות המתמזגת שלהם חזקה יותר. אלה אנשים שחייבים להתחתן או לקשור גורלם בעוד אדם להיות יותר קרוב אפילו לילדים. גם אמא מתמזגת בתוך חיי ילדיה. היא מתמזגת איתם, חיה את חייהם ונותנת מעצמה.

עצמיות מחפשת לעומת זאת היא עצמאות מסוג אחר. הקשר עם הזולת הוא יותר אינטרסנטי. כלומר, האדם חושב תמיד, „מה יצא לי מזה" או, „מה ארוויח מזה". אדם מבוגר, יש לו את שני הכוחות האלה — עצמיות מחפשת ועצמיות מתמזגת, ושני הכוחות האלה צריכים לבוא לידי איזון.

אנשים שלא יכולים להתפתח ולהקים משפחה משלהם הם למעשה ילדים לשעבר שלא היה להם אמון בסיסי מהורים, אלא רק חשד בסיסי. ברגע שהם רוצים וחושבים להקים משפחה הם לא יכולים להתמזג עם בני זוגם ולחיות יחד ולהקים בית ביחד. כל זה בא מהילדות ומהינקות של אותו הילד. הוא לא קיבל אמון בסיסי מהוריו, ילד כזה כשהוא מתבגר נמצא כל הזמן בעצמיות מחפשת. קשה לו לבנות לעצמו חיים משלו, מפני שהוא כל הזמן מחפש את עצמו.

רותי ניסנוב

אתמול היה לי
תור במרפאת הון

יש לוויות שמחות

בסן פרנציסקו נפתחה חברת קבורה פרטית המתמחה בלוויות עליזות. בעל החברה, טומי סימסון, שלא התקשה לקבל רשיון, אינו מתלונן על מחסור בלקוחות. מרביתם פונים אליו במבוכה מסויימת, לפי צוואה מפורשת של הנפטר.

פרחי פלפל ופרפרי לימון

ספריית הבישול של רות סירקיס

„המבחר העולמי של קישוטי מזון" מבית ההוצאה של ר. סירקיס, בעריכת קינן רזתי, הוא חגיגה לכל האוהבים לשמוע קריאות התפעלות למראה השולחן שערכו. מסתבר, כי במעט עבודה, קצת דימיון והדרכה ובעזרת כלים מתאימים, ניתן להפוך כל צלחת ליצירת אמנות קטנה. את הגזר פורסים לכוכב, את הכרישה קושרים לעניבת פרפר, מעגבניה מעצבים שושנה, או חמנית, או פרפר, תפוח עץ יהיה לסירה, מלון למניפה, מנגו לקיפוד ובצל ירוק לשרביט.

בספר יש גם קישוטים מקוריים, כמו פרחים מסוכרים, ורדים בשעווה, ענבים מסוכרים או עלים מצופים שוקולד. העורכת הוסיפה קצת קישוטי עוגות וצורות הגשה דקורטיביות, סילסולי שוקולד ונטפי קצף... אין ספק, שחלק מהקישוטים דורשים מיומנות מסוימת, אבל מי שלפניו סידרה של תצלומי הדגמה מלווה בהסבר ברור ומדויק — יש לו במה להתחיל.

(צב"ש)

יעוץ קריירה כשירות

בשנים האחרונות, על רקע השפעת הגישות הליברליות המשתפות ומעודדות מוטיבציה אישית, של עובדים בתיכנון קידומם, מתפתחת מגמה של בניית שירות ייעוץ אישי בתוך מחלקות כח האדם של ארגונים גדולים — אומר ד"ר אבי רימר, ממנהלי פילת ומסביר שהקמת שירות היעוץ האישי באה בעקבות ירידת עוצמתה של התפיסה ההישגית שהיתה נהוגה בארה"ב לפיה די בקידום בשכר ובסטטוס כדי „להניע" מניעים שיש בהם כדי לזעזע מרקם משפחתי (שנוי גיאוגרפי, שנוי הרגלי חיים).

מושגים שפותחו בסוף שנות השבעים, כמו המושג של עוגני קריירה, הצביעו על לגטימציה לבטוי מגמות שונות אצל אנשים שונים — אלה המתפשים עם השנים להתקדם במדרג הניהולי. אלה שאינם רוצים לעזוב את המדרג המקצועי, אחרים המעדיפים לפרוש כדי לפתח פעילות עצמאית משלהם ועוד.

ממאפייני התפיסה המעודדת מוטיבציה אישית הנשענת פעמים רבות על התייעצות עם בני הזוג, סרוב להצעות עבודה „מפתות", או הסכמה מהירה לקבלת פיצויי פיטורין מוגדלים על מנת להקים עסק, או „לנדוד", או לשנות כיוון ויתור על קידום וחיפוש אחר הטבות במסגרת התפקיד המקצועי. מצב זה מעמיד קושי בפני גישות חד צדדיות של תכנון קריירה.

„כתוצאה מכך" — אומר ד"ר רימר — „אנו עדים לתנופה בתחום הקמת מרכזים לייעוץ קריירה בחברות גדולות בעולם, המרכזים מידעים, מחד, מתוך הארגון לגבי תוכניות התפתחות, קורסי הדרכה, משרות פנויות, ומאידך מאפשרים לפרט לבדוק עצמם באמצעות כלים כמו מבחנים, מערכות הערכה: סדנאות לתכנון קריירה, ייעוץ של יועצים שמקצועם בתחום.

בארגונים מתוחכמים נעזרים העובדים במערכות ממוחשבות אינטראקטיביות. מרכזים אלה נועדו לסייע גם בניתוב דרכם של העובדים בתוך הארגון, אבל גם בסיוע למול תחושת שחיקה, גם בהכנה לפרישה וגם במציאת תעסוקה חליפית מחוץ לארגון. לדברי ד"ר רימר, תפיסה כוללנית זאת נובעת לא רק מתחושת האחריות הרחבה יותר של הארגון כלפי הפרט, אלא גם מההתרשמות של אפקטיביות רבה יותר בטיפול במשאב האנושי של הארגון. נראה גם שבמסגרת התגבורת המגמה למתן שירות ייעוצי לפרט, מתגבשות תוכניות להקמת מרכזים לייעוץ קריירה גם בארגונים גדולים בארץ.

מעון שביעי של נעמת בכפר סבא

המעון החדש, של נעמת בכפר סבא עובר בימים אלה את הליטוש האחרון לפני פתיחתו ב־1.9.88. את הקמת המעון, לדברי מזכירת נעמת, אילנה שידלובסקי, יזמה הנהלת הסניף המקומי, הסובל זה שנים ממחסור במעונות יום בעיר, המהווה מוקד־משיכה למשפחות צעירות מכל הארץ. גם הבניין החדש, שיקלוט 90 תינוקות, מגיל חצי שנה עד שלוש שנים לא פותר את הבעייה — אומרת רינה טל, רכזת מעונות נעמת בכפר־סבא האחרונים אמורים לקלוט לאחר חופשת הקיץ, כ־700 ילדים של אימהות עובדות מחוץ למשק ביתן, ושידן אינה משגת להעסיק מטפלת ליום שלם.

בנעמת נקבע השכר במעונות־יום על־ידי ועדה משותפת של משרד הרווחה וארגוני נשים. התשלום מדורג, מותנה בגובה ההכנסות של הורי הילד וחלוקה למספר הנפשות בבית.

בתצלום: מהווי מעונות יום.

צילמה וכתבה: חנה נדל

קייטנות ויצו

מעל 300 ילדים ובני־נוער מרחבי הארץ, בנים למשפחות של נפגעי מלחמה, אחים של נופלים וילדים של אלמנות שאירים, יצאו לקייטנת ויצו ביער נס־הרים. השנה לראשונה, יזמה המחלקה לטיפול במשפחות נפגעי מלחמה ואלמנות שאירים של ויצו שיתוף פעולה עם הקרן הקיימת לישראל למען עריכת הקייטנה באווירת מלאת 40 שנה למדינה, ובה יושם הדגש על ציונות ואהבת הארץ.

הילדים, בני 7־15, התגוררו באווירת מחנה נופש באוהלים על משטחי הכנון ביער נס־הרים, ובאווירה נינוחה השתתפו בטיולים להכרת הסביבה, בפעילות חברתית מגוונת ובחוגים כגון טיסנאות, התעמלות, כדורסל, מחול אירובי ועוד אמנות שונים כמו גם בילוי בבריכת נס־הרים.

זה 20 שנה, לוקחת ויצו על עצמה את הטיפול והשיקום במשפחות נפגעי מלחמה ובשנים האחרונות גם באלמנות שאירים וילדיהן, שחוו את ההתמודדות הקשה עם הנכות והשכול, ושאינן נימנות בין מקבלי העזרה אצל הגורמים המתאימים. העזרה ניתנת אם על־ידי עידוד נפשי וחברתי לאלמנות ולילדיהן ואם בעזרה ובשיקום סוציאלי ומשפטי באמצעות הלשכות המשפטיות של ויצו.

מסביב לשעון

הקונצרט הסתיים באחת־עשרה ושלושים. לאן אפשר ללכת עכשיו לאכול? היצענו, ביטלנו, התלבטנו, עד שהציע שמיל שנלך למוזיאון הארץ. עוד אמר, שפתוח שם 24 שעות. לא ידענו, אם להאמין לו, אבל היה מאוחר והיינו רעבים. אז החלטנו לנסות. במגרש החנייה ראינו מכוניות אחרות, ובמרחק דלק אור, השומר בשער אישר, המסעדה פתוחה. השעה היתה חצות.

היגענו — ולתמהוננו, לא היינו יחידים. הכל נראה לנו מסביר־פנים: המפות הוורודות והתכולות והדהויות התואמים: המגישה הנחמדה, שהצליחה להנחות אותנו במסתרי התפריט, מבלי להכביד ומבלי לנדנד, ובהחלט עם הרבה חן — והאוכל עצמו. יש שם בר של סלטים — למרנו מהתפריט, אך אם מזמינים מנה עיקרית — הסלטים מגיעים מאליהם, זאת למדנו מן המגישה.

כיוון שהשעה היתה בין שתי משמרות, והבאר היה, כנראה, קצת דל, הציעה לנו המגישה הנ"ל לדאוג לנו. ואכן, הגיעו צלחות עמוסות ומלאות כל טוב. נדלג על הפירוט, וכדי לא לגלוש אל מעבר לגבולות הכתבה, נתרכז הפעם במנות העיקריות:

היינו 4 סועדים: שנים הזמינו צלעות־כבש בתנור וליקקו את האצבעות ואת הצלעות. אחת הזמינה דג סלומון ברוטב לימון, והוא היה ראוי לשיר השירים אשר לסלומון. הרביעית רצתה סטייק, אך בהיותה מאחיותנו בנות ישראל, ביקשה סטייק well done.

„רגע", אמרה המגישה, „יש כל מיני סטייקים, יש טי בון, יש פילה ויש אנטריקוט. אלך לטבח ואשאל מה מתאים ביותר." הלכה, חזרה, המליצה על האנטריקוט (ודווקא לא היקר שבהם), והוא אכן הגיע בדיוק כמו שצריך, ורק מצמוץ השפתיים ושקשוק הסכו"ם הביעו את שביעות הרצון.

כל החגיגה הזאת לוותה בתפוחי־אדמה ובאספרגוס טעים להפליא, וכל נשכח את הסלטים מראשית התיאור, שחזרו והתמלאו לפי בקשתנו. בקיצור — כיף של ארוחה.

ישבנו בחוץ, ותל־אביב נשקפה אלינו, קורצת בהמון אורותיה. אפשר היה לשבת גם בפנים, מה לא הזכרנו עדיין? מנות אחרונות! שלוש גלידות וקפה אחד עוד משהו? — שירותים נקיים ועומדים בכל מבחן.

עיקר שכחתי — שילמנו 109 ש"ח ל־4 ארוחות, 27,5 ש"ח לסועד עבור ארוחה טובה מאוד, באווירה נפלאה, עם שירות נעים, במקום נקי ומסודר.

במשך כל הזמן הוסיפו לבוא סועדים, כאילו שהשעה לא זחלה כבר לקראת שתיים לפנות בוקר, או רשמו לפניכם — מוזיאון הארץ ברמת־אביב, פתוח 24 שעות, כל השבוע, למוצאי יום א'.

בעלת תיאבון

לתינוק שומר שבת

חידוש בשוק: ליטופי שבת. ליטופים הם חיתולי נייר חד־פעמיים וכדי להשתמש בהם צריך לקרוע מדבקה, פעולה אסורה על שומרי מצוות מכניסת השבת ועד צאתה. כדי שהתינוק החרדי לא יסבול צייד היצרן (סנו) כל חבילת ליטופים במדבקות וולקרו, הנצמדות זו לזו. את המדבקות יש להכין מראש, לכל השבת, לפי הצורך המשוער ולכל אריזה מצורף דף הדרכה להורים. החידוש זכה לאישור הוועדה למען השבת. למרות עלותן הגבוהה יחסית של מדבקות הוולקרו, החליטה סנו שהמחיר יהיה כמו של הליטופים הרגילים (21.50 ש"ח לחבילה) ואם זה טוב, אולי גם הצרכן החילוני ינסה.

בגלל הופעתן העלובה במשחקי האינטרטוטו

בית"ר ירושלים ושמשון ת"א לא יקבלו המענק מההתאחדות

בהתאחדות לכדורגל הוחלט להקים ועדת־בדיקה ★ מחזיקת גביע־המדינה ולא מחזיקת גביע־הטוטו ★ האלופה תצטרך להשתבץ במקומות 1–4 ולא ב־1–8 כדי ליטול חלק באירוע

ראובן חנניה

בית"ר ירושלים ושמשון תל־אביב, הקבוצות שייצגו את ישראל במפעל האינטרטוטו, לא יקבלו מההתאחדות לכדורגל את המענק שהובטח להן, בסך של 50 אלף שקל לכל קבוצה.

זאת בגלל הופעתן המאכזבת מאוד במפעל זה.

מזכירות ההתאחדות לכדורגל החליטה על צעד זה בישיבתה אתמול מאחר שההופעה של שתי הקבוצות באינטרטוטו השנה היתה אחת העלובות בתולדות משחקים אלה.

כן הקימה ההתאחדות ועדה שתבדוק איזה קבוצות ייצגו בעתיד את ישראל. אפשר שלמשחקי האינטרטוטו בשנה הבאה תשלח מחזיקת גביע־המדינה, ולא מחזיקת גביע־הטוטו, כפי שהיה עד כה. אלופת המדינה, שמשתתפת במפעל הזה, אם התברגה בין המקומות 1־8 בתאריך מסויים, תצטרך כנראה לשנס מותניים החל מהעונה הקרובה, שכן אם ברצונה לשחק באינטרטוטו היא חייבת להשתבץ בין המקומות 1־4, בתאריך שתחליט עליו ההתאחדות.

כמה מחברי מזכירות ההתאחדות הטיחו אתמול האשמות בראשי הקבוצות שהבטיחו בכמה הזדמנויות לשתף את הכדורגלנים הטובים ביותר במשחקים אלה, ולשחק במלוא האחריות והרצינות. לפי התוצאות שהושגו לא היה מנוס מלכנס את המזכירות לדון ואף לנקוט בצעדים נגד הקבוצות (ראה רשימה).

צפון־קוריאה קיבלה איגרת הזמנה מסיאול

בדרום־קוריאה רואים בעצם קבלת האגרת ואי־דחייתה ריכוך בעמדת הצפון המחרים את המשחקים האולימפיים

צפון־קוריאה קיבלה אתמול בפעם הראשונה איגרת מהפרלמנט של דרום־קוריאה הקורא לה להשתתף במשחקים האולימפיים בסיאול — אמרו מקורות פרלמנטריים בסיאול לכתב „רויטר".

המקורות ראו בעצם קבלת האגרת על־ידי צפון־קוריאה, ריכוך בעמדתה של מדינה זו בעניין האולימפיאדה.

היתה זו האגרת הראשונה שצפון־קוריאה הקומוניסטית הסכימה לקבל מהמדינה היריבה, מעבר לקו ההפרדה, מאז קיבל רו־טאי־וו את תפקיד הנשיא בסיאול בפברואר.

האגרת כללה את נוסח החלטת הפרלמנט בדרום־קוריאה, שנתקבלה ב־1 ביולי והקוראת לממשלת צפון־קוריאה להפסיק את החרם ולהשתתף במשחקים האולימפיים שיתחילו בסיאול ב־17 בספטמבר.

שר החינוך יקבל את ארואסטי

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, יארח הבוקר בלשכתו את הכדורסלן מוטי ארואסטי לרגל פרישתו מקבוצת מכבי תל־אביב אחרי 19 שנה.

השר החליט לערוך קבלת־פנים לשחקן המצטיין כאות הערכה לפעילותו ולדמותו כאדם וכספורטאי הגון ולוחם. במיפגש עם השר ישתתפו גם מנהלי קבוצת מכבי תל־אביב ואנשי רשות הספורט במשרד החינוך.

ישראל גברה על מערב־גרמניה במשחק הגומלין 1:3

● כדורעף

יעקב הרשקו, מיוחד ל„על המשמר"

יכולת מצויינת של נבחרת הנוער הישראלית בכדורעף בשתי המערכות האחרונות הביאה לה אתמול בלוהוף, ליד מינכן, נצחון נאה על נבחרת הנוער של מערב־גרמניה — 1:3.

יומיים קודם־לכן ניצחו הגרמנים את הישראלים — 2:3.

ישראל ניצחה במערכה הראשונה — 11:15. הגרמנים זכו בשנייה — 14:16. אז באו שתי מערכות מצויינות של ישראל שניצחה — 6:15 ו־10:15.

אלון גרינברג היה הטוב במגרש כשלצידו התעלו רונן צירין וצחי כהן.

שפט גבי קראוס מישראל.

נבחרת ישראל תעזוב היום את מחנה־האימונים בלוהוף, בדרכה לבורמיו, איטליה, שם תחל בסוף השבוע במשחקי אליפות אירופה.

מכבי ת"א להגליל בעניין קצורין: לא!

יצחק ויסהוף

יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב, עו"ד שמעון מזרחי, הודיע אתמול לראשי הפועל הגליל־העליון כי מולי קצורין לא ישוחרר מתפקידו כעוזר־מאמן האלופה.

„בדקתי את הנושא עם מולי, וההחלטה הסופית לגליל היא שלילית. מולי ישאר בתל־אביב לפי הסיכומים עמנו".

מולי קצורין עצמו אמר לאחר ששמע על החלטת מכבי ת"א: „הפנייה של הגליל היתה ישירות למכבי ת"א. ההחלטה, אם אני ממשיך שם או חוזר בגליל, היתה בידה".

בגליל החליטו כי אילן קובלסקי, מי שהיה מיועד לשמש כעוזרו של קצורין בגליל־העליון, יהיה המאמן הראשי. כעוזרו ישמש יאיר בן־עטר, שהיה שחקן בקבוצה בעונה שעברה.

פייר: הבטחות אליצור נתניה לא מומשו

גם אמסלם מבקש לעזוב את הפועל ת"א

● כדורסל

יצחק ויסהוף

עורך־דין בן־ציון כהן, מי שהעניק שחרור לכדורסלן ג'ונתן דלזל מהפועל ת"א להפועל חולון, שמע אתמול כדורסלן נוסף של הפועל ת"א, שמעון אמסלם, המבקש לעזוב את הקבוצה.

עו"ד כהן, שמונה כבורר, שמע את דרישתו של אמסלם שביקש להשתחרר מהפועל ת"א, למרות שהוא שחקן הפועל שדרות מליגה ב', לה היה סיכום עם הפועל ת"א לגבי אמסלם לעוד עונה. אמסלם ביקש להשתחרר מהפועל ת"א מאחר שהקבוצה חייבת לו 7000 דולאר וכן תבע עוד 16 אלף דולאר על הפרת חוזה.

עו"ד איתן ארז, המייצג את שמעון אמסלם, טען עוד כי הפועל ת"א חבה למס הכנסה סכום של 3,500 שקל.

את הפועל ת"א מייצג עו"ד חנוך קינן.

הבורר, בן־ציון כהן, הודיע כי יתן את החלטתו בעוד כמה ימים.

עו"ד דוד לב, שמונה לשמש כבורר בעניינו של הכדורסלן טרי פייר דחה את מתן החלטתו ביומיים. זאת לאחר ששמע אתמול את הכדורסלן במשך כשלוש שעות. פייר, שהגיע מארצות־הברית, סיפר כי הבטחות אליצור נתניה לא מומשו.

החוזה בין פייר לאליצור נתניה, תם, וכשהכדורסלן ביקש לעבור לבית"ר ת"א סירבה אליצור נתניה להעניק לו את כרטיס השחקן.

בני נוער יהודיים באים לאליצוריה ה־2

אלופת שחייה מבראזיל תבוא למשחקי האליצוריה

אלופת בראזיל בשחייה חתירה, דבורה פרוטסגרטן, בת ה־16, עשויה להיות כוכבת תחרויות השחייה באליצוריה השנייה, שייערכו בשבוע הבא במכון וינגייט.

פרוטסגרטן סיימה במקום השני במשחה 200 מ' חופשי באליפות דרום־אמריקה שנערכה באורוגוואי. כן היתה חלק מרביעיית השחייה של בראזיל שדורגה במקום הרביעי ב־4X200 מ' חופשי, במשחקי פאן אמריקה, באינדיאנאפוליס, בשנה שעברה.

פרוטסגרטן השתתפה במכביה ה־12, וזכתה ב־100 מטר חופשי — 1:00.3 דק'.

שחיין מצטיין אחר עשוי להיות האמריקני בן ה־17, אנדרי פרדמן, שזכה במדליית־זהב ושלוש ארד באליפות הנוער בסנט לואיס.

שחיינים מצטיינים אחרים יהיו האחים מקליבלנד, ארה"ב: יהושע, ג'סי, ויעקב דיקמן.

המשלחות הראשונות לאליצוריה הגיעו אתמול.

מנצחת ישראלית במוסקבה, מזל שלום

נצחון ישראלי במוסקבה

מזל שלום ראשונה במירוץ „טרוד"

האתלטית הישראלית, מזל שלום מהפועל באר־שבע, זכתה שלשום במקום ראשון במירוץ־רחובות למרחק 15 ק"מ, שנערך במוסקבה ואורגן ע"י העיתון „טרוד", בטאון האיגודים המקצועיים של בריה"מ. היא עברה 15 ק"מ בזמן של 53.36 דקות.

לפי דיווחים שהגיעו ממוסקבה השתתפו במירוץ רצות מ־20 מדינות, ביניהן מבריה"מ.

מזל שלום הופיעה במירוץ בשם הפועל ישראל, במסגרת נבחרת ארגון ספורט הפועלים הבין־לאומי.

השתתפותה של מזל שלום במירוץ באה בעקבות הסכם שחתם באפריל השנה מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, בשם ארגון ספורט הפועלים הבין־לאומי לבין סינדיקט הספורט של בריה"מ. בין יתר סעיפי ההסכם דובר על הזמנת ספורטאי הפועל לתחרויות המאורגנות ע"י ארגוני ספורט של בריה"מ.

מזכ"ל הפועל שיגר למזל שלום מברק־ברכה, שבו נאמר: „אנו גאים בהישגך המרשים. הבאת כבוד להפועל ולספורט הישראלי".

כתבנו יצחק ויסהוף מוסיף כי מזל שלום, בת ה־28, היא אחותה של בכירת רצות ישראל למרחקים ארוכים, כולל מרתון, זהבה שמואלי. היא מתגוררת עם אמה במושב בית־עזרא ליד אשקלון. מזל, מורה לחינוך גופני בבית־הספר באשדוד, היא הבת הצעירה מבין שבעה אחים ואחיות במשפחת שלום.

אחותה, זהבה שמואלי, נמצאת עם נבחרת האתלטיקה של ישראל בברצלונה ושם שמעה על נצחון אחותה במוסקבה מפי בעלה, צביקה, שסיפר לה על ההישג הנאה. „זהבה היתה מאוד נרגשת" – אמר צביקה.

ספורטאים ותיקים הצטיינו במבחנים לקראת סיאול

מוזס וסלניקוב יופיעו בפעם השלישית במשחקים האולימפיים

שבח בן־גבריאל

שני שיאני־עולם בריצה ובשחייה, מארה"ב ומבריה"מ, יופיעו בפעם השלישית במשחקים האולימפיים לאחר שהבטיחו את מקומם ביצוג ארצם בסיאול.

שיאן העולם במשחה 1500 מטר חופשי, הסובייטי ולאדימיר סלניקוב, שאשתקד הודיע על פרישתו, חזר בו, והוכיח כי טרם נס ליחו. באליפות בריה"מ המתקיימת במוסקבה ניצח סלניקוב בקובעו זמן מצויין של 15:20.10 דקות.

סלניקוב, שאיבד אשתקד את שיאו העולמי ב־400 מטר חופשי, החל את הקאריירה שלו באולימפיאדת מונטריאול ב־1976, כשסיים במקום החמישי, אולם כעבור ארבע שנים, במוסקבה, נטל את מדליית־הזהב האולימפית הראשונה שלו. הוא היה מועמד לזכות במדליית־זהב שנייה בלוס־אנג'לס, כעבור ארבע שנים, אולם החרמת המשחקים על־ידי בריה"מ מנעה זאת ממנו.

מוזס בכושר

אד מוזס, בן ה־32, גילה שהוא עדיין בשיא־כושרו ומסוגל לזכות במדליית־זהב אולימפית שלישית, לאחר שנטל את מדליית־הזהב הראשונה שלו במשחקי מונטריאול. במוסקבה, לא השתתפה ארה"ב וב־1984 בלוס־אנג'לס שוב עלה מוזס על דוכן המנצחים.

מוזס, שלפני חמש שנים קבע את שיאו העולמי ב־400 מטר משוכות — 47.02 שניות, הציב בתחרויות־המבחן באינדיאנאפוליס זמן של 47.37 שניות, והקדים ב־21 מאיות את אנדרי פיליפס, ואילו הצעיר קווין יאנג סיים שלישי — 47.72 שניות.

מעניין לציין שכל חמשת הרצים הראשונים ירדו מתחום 48 השניות וקבעו בכך את הישג־השנה. אף רץ מחוץ לארה"ב לא ירד השנה מ־48 השניות.

אד מוזס ניצח במשך 12 השנים שנטל חלק ב־400 משוכות ב־122 תחרויות רצופות וב־181 ריצות בכלל.

מוזס גם נטל את שתי מדליות־הזהב באליפויות העולם בהלסינקי וברומא, וארבע פעמים שבר את השיא העולמי למרחק זה.

כשנשאל מוזס אם יפרוש לאחר סיאול: „יש לי עוד כמה שנים טובות לרוץ, ולא אפרוש מהמסלול כל עוד לא אשבור את תחום 47 השניות".

מקרה חסר־תקדים

מקרה חסר־תקדים אירע בריצות המוקדמות ל־400 מ' כאשר עשרה רצים עברו את המרחק בארבעת המקצים המוקדמים בפחות מ־45 שניות. את ההישג הטוב ביותר קבע התקווה הגדולה של ארה"ב, האריה ריינולדס — 44.54 שניות. ההישג השני בטיבו קבע סטיב לואיס, שהציב שיא עולמי לנוער בזמן של — 44.61 שניות, ושיפר ב־4 מאיות את שיאו הקודם. במקצה השני קבע צעיר אחר, דני אוורט, את ההישג השלישי בריצות המוקדמות — 44.64 שניות.

שיאנית העולם הטריה, פלורנס גריפית־ג'ויינר (נשואה לקופץ משולשת), הוכיחה שהשיא העולמי (10.49) אותו קבעה אור ליום ראשון לא היה מקרי. היא רצה בחצי־הגמר 100 מ' בזמן של 10.70 שניות ובגמר קבעה — 10.61 שניות. כל הזמנים שהציבה בשלוש הריצות טובים יותר מהשיא העולמי הקודם, שנקבע על־ידי בת־ארצה, אוולין אשפורד, האלופה האולימפית בלוס־אנג'לס. אשפורד סיימה שנייה בריצת־הגמר ושתיהן, יחד עם גוואן, ייצגו את ארה"ב בריצה זו.

האתלטית האמריקנית הוותיקה מרי דקר־סליינר הוכיחה שיהיה לה מה לומר בסיאול כשניצחה בריצת 3000 מטרים — 8:42.55 דקות.

● הטניסאית האמריקנית שחומת־העור, לורי מקניל, זכתה בטורניר ניופורט, רוד־איילנד, כשניצחה בגמר את בת־ארצה ברברה פוטר — 4:6, 6:4, 6:3.

● קליעה

יונסי במקום ה־25 במוסקבה

הקלע הישראלי יצחק יונסי הגיע במקום ה־25 מתוך 51 קלעים בתחרויות הגביע העולמי במוסקבה, כשצבר בשלושה מצבים 1158 נקודות.

ארי פפירוב ומנחם אילן צברו 1153 נקודות וגיא סטריק — 1152.

ב־60 כדור שכיבה קבעו פפירוב ויונסי 592 נקודות וב־40 כדור עמידה השווה יונסי את שיאו הישראלי של פפירוב — 379 נקודות מ־400 אפשריות.

פפירוב צבר 580 נקודות ברובה אוויר: גבי ארמיסט קבע באקדח חופשי — 549 נקודות וברובה אויר — 570 נקודות.

הקלעים הישראלים שהגיעו לוינה ציינו את קבלת־הפנים האוהדת והיחס הלבבי של המארגנים הסובייטים.

● כדורגל

נימני עדיין לא בטוח שיאמן את הפועל תל־אביב

מאמן הכדורגל מאיר נימני אמר אמש כי עדיין לא בטוח שיאמן בעונה הקרובה את הפועל ת"א.

נימני, החושש מעתידה של הפועל ת"א, ציין כי החלטה סופית תתקבל לאחר שייפגש עם חיים צימר, יו"ר מחלקת הכדורגל של האגודה.

● שחייה

שטיגמן ינסה להשיג היום הכרטיס לסיאול

שיאן ישראל ב־100 וב־200 מטר חזה, אייל שטיגמן, ירד היום לבריכה באליפות מערב־גרמניה וינסה לשפר את השיא הישראלי ב־100 מטר חזה, העומד על 1:04.7 דקה.

אם אייל יצליח לקבוע זמן טוב יותר הוא יצורף לסגל האולימפי של ישראל, שייצא בעוד פחות מחודשיים לסיאול.

לשטיגמן יינתנו היום שתי הזדמנויות לשפר את השיא, פעם במשחה המוקדמות ופעם בגמר.

האתלטים בתחרות „5 האומות" – היום

נבחרת האתלטיקה של ישראל תחל היום בתחרות חמש־האומות שתהיה בספרד.

האתלטים השוהים כבר כארבעה ימים בספרד, כמעט שלא השתתפו בתחרויות, ורק ספורטאים בודדים שובצו בתחרות מקומית.

ספרד שולטת בטור־דה־פראנס

רוכב אופניים ספרדי ניצח אתמול בקטע הי־15 בטור־דה־פראנס בהרי הפירנאים, כשעבר את 187 הק"מ ב־6 שעות, 20 דקות ו־27 שניות. שלישי הגיע המוליך, בן־ארצו פדרו דלגאדו.

דלגאדו צועד לקראת זכייה בטור־דה־פראנס, כשהוא מקדים ביתרון ניכר את ההולנדי רוקס.

ג'יאני לונגו לובשת את ה„חולצה הצהובה" בין הנשים כשהיא מקדימה את האיטלקיה, קאניס, בתום הקטע השביעי. לונגו זכתה אשתקד ב„טור".

שיא עולמי לנוער

האתלטית המזרח־גרמניה אילקה ווילודה, בת ה־18, קבעה שיא עולמי לנוער בהדיפת כדור־ברזל — 20.23 מטר, בתחרות שהיתה במזרח־ברלין.

קודם־לכן שיפרה את שיאה העולמי בפעם הרביעית מוריקת דיסקוס.

● במוקדמות גביע־העולם בכדורגל ניצחה אוגנדה בקמפלה את מלאווי — 0:1 ובסאו־תומה סיימו קוסטה־ריקה ופנמה בתיקו 1:1.

● בליגה הסובייטית בכדורגל סיימו בתיקו 2:2, כרדבי במוסקבה, לוקומוטיב וספרטק, דנייפר ניצחה בתאריקוב את מטאליסט — 0:2 ודינאמו מוסקבה וז'לגיריס וילנה נפרדו בתיקו 0:0.

ההופעה באינטרטוטו — נזק לישראל

אם ההתאחדות לכדורגל, המממנת את נסיעת הקבוצות, תמשיך בגישתה הסלחנית לזלזול ולאדישות – אנו עלולים לשלם על כך ביוקר ★ המועדונים רואים בהשתתפות טיולי־פרס ★ מאזן החוץ־לארץ של נציגות ישראל העונה: 4 הפסדים ושער אחד זכות לעומת 16 שערי־חובה

ישראל פז

בשעה טובה נפטרנו ממשחקי האינטרטוטו בכדורגל. נציגות ישראל, בית"ר ירושלים ושמשון ת"א, נופצו לרסיסים בארבעת משחקיהן בחו"ל. ארבעה הפסדים, והפרש שערים — 16:1. תבוסה מוחצת, ולדעתי, נזק חמור לשמו של הכדורגל הישראלי באירופה.

מי שסבר שהשתתפות באינטרטוטו, מפעל הקיץ האירופי, יקרב את ישראל ליבשת — טעה טעות חמורה. בשנים הראשונות עוד התייחסו הקבוצות הישראליות ברצינות לאירוע. למשחקים באו צופים. הם נערכו במסגרת נאותה. מה שקורה בשנים האחרונות גובל בחוצפה מצד הנציגות הישראליות, הרואות בהשתתפות באירוע הבידך לאנשי פרס־טיול על זכייה באליפות או בגביע.

אותו זלזול של הקבוצות גורם להופעות בזויות ממש. הצופים בארץ חשו שמרמים אותם ולכן רק כמה עשרות טרחו ובאו לאיצטדיון בנתניה לחזות העונה בתחרויות. גם לא נעשה כל מאמץ ארגוני להביא נוער.

למען ההגינות, ישנן גם כמה סיבות אובייקטיביות לחוסר ההתייחסות לאינטרטוטו. אל נשכח, שמשחקים נערכים בזמן הכי־פחות מתאים לכדורגלנים הישראלים — בשיאה של הפגרה. החום המתיש מפריע להכנות, אבל מכאן ועד לזלזול רב המרחק.

בלי טובות

כדאי לא לשכוח עוד עובדה: משחקים אלו עולים להתאחדות לכדורגל ממון רב. הקבוצות אינן משתתפות במימון ההופעות. למרות זאת נראה שהמועדונים המייצגים את ישראל באינטרטוטו עושים טובה שבכלל משתתפים.

את צורת ההופעה הזאת יש להפסיק כבר החל מהעונה הבאה. אסור שאותם מחדלים שאיפיינו את הקבוצות בשנים האחרונות יימשכו. הקבוצות הישראליות, כפי שהן מופיעות, מהוות „בשר תותחים" ליריבותיהן.

יש לזכור שההתמודדות היא נגד קבוצות מהדרג הבינוני ולא נגד קבוצות צמרת אירופיות, ואם אלו מנצחות אותנו ב„שישיות" ו„רביעיות", הרי שהדבר לא מוסיף למוניטין של הכדורגל שלנו. אמנם ההתעניינות במשחקי האינטרטוטו באירופה מועטה, אבל בכל זאת התוצאות מתפרסמות, והן מעוררות ללא ספק את ההרגשה כי הכדורגל הישראלי נחות. במיוחד זה מסוכן לגבי אנשי ההתאחדות האירופית (אופ"א), היכולים לטעון: גם בעיות בטחון וגם רמה חלשה, מי בכלל צריך את ישראל ביבשת?

אם ההופעה היא לטורח לקבוצות הנבחרות לייצג את ישראל — הן חייבות לומר זאת. איני זוכר קבוצה שויתרה על השתתפות באינטרטוטו מרצונה. המועדונים רואים במשחקים טיול, שלא עולה להם כסף... לא איכפת להם מהמשחקים, ומה יגידו. גם לא ניקות קטלנית, כפי שפורסמה בתקשורת על הופעת קבוצות בית"ר ירושלים ושמשון ת"א. השתיים הובסו ע"י קבוצה ממרכז הטבלה כמו איקאסט הדנית: בית"ר ירושלים — 6:0 ושמשון „יצאה בזול" — 4:0. באוסטריה, במשחקים עם שטורם גראץ, לא היתה תמונה ורודה יותר, אם גם עם פחות שערים: שמשון הוכתה — 4:0, ובית"ר ירושלים — 3:1. בסיכום — 16:1...

גם בהופעות בארץ לא ידעו הנציגות הישראליות לנצל את היתרון ולנצח. בית"ר ירושלים נוצחה ע"י איקאסט ברמת־גן — 2:0 וסיימה 3:3 עם שטורם גראץ. שמשון ת"א הפסידה רביעייה לאיקאסט בארץ — 4:0 וסיימה 1:1 עם גראץ.

שתי ברירות

תוצאות אלו מוכיחות את מידת ההתייחסות של הנציגות הישראליות למפעל האינטרטוטו. חוסר רצינות, אדישות וכל הגרוע המלווה את הכדורגל שלנו.

ההתאחדות לכדורגל לא תוכל להמשיך בעתיד עם המצב הנוכחי... שגורמות לנו ההופעות. מוכרח לבוא שינוי. אסור לתת יד להתנהגות השערורייתית של הקבוצות.

לדעתי, יש כיום שתי ברירות: האחת, לוותר כליל על ההופעה באינטרטוטו. הקיץ שלנו לא מתאים לכדורגל, והקבוצות מופעלות בצורה מלאכותית. השנייה, אם אין ברירה וישראל קשורה בטבורה לאינטרטוטו, לא צריך לקבוע אוטומטית את האלופה, מחזיקת־הגביע או קבוצה שהגיעה לגמר, אלא להודיע לקבוצות מעוניינות להירשם ומתוכן לדלות את הנציגות.

תשאלו, מהיכן הבטחון שאלו ייצגו בהלכה את ישראל באינטרטוטו? ובכן, חייבות להיות סנקציות נגד מועדונים שלא יקחו את המשחקים ברצינות ויופיעו בהרכב־טיולאים, לעתים קרובות ללא בכירי השחקנים. אם יכו את הקבוצות המזלזלות בכיס יבינו שההשתתפות באינטרטוטו אינה רק טיול.

מי שסבור שהמשך גישה ליברלית תשפר את המצב אינו תופס עד כמה נזק גורמים משחקים אלו לתדמית הכדורגל שלנו באירופה. לדעתי, גם בעיני עצמנו אין אנו נראים רציניים.

האתלטים ברחבי תבל מגבירים הכנותיהם לסיאול:

מלכת הספורט כבר חוגגת

שיאי־עולם מתנפצים ★ אתלטי מזרח־אירופה מגלים יכולת מצויינת ★ האמריקנים התקנאו בחם באינדיאנאפוליס ★ אי־הופעת קובה ואתיופיה במשחקים האולימפיים בגלל סיבות פוליטיות תפגע קשה בספורטאים

שבח בן־גבריאל

כמו בכל שנה אולימפית כבר נמצאת מלכת־הספורט במרומים. בעולם — לא אצלנו. אירופה גדושה בתחרויות. הישגים ושיאים. מיפגשים מתקיימים ברחבי היבשת. גם ארה"ב הוכיחה את כוחה.

גם באתלטיקה משלמים כספים למנצחים, אולי לא כמו בטניס, אבל משלמים. כל שיא עולמי — שווה כסף. הודף כדור־הברזל המזרח־גרמני אולף טימרמן ניפץ את מחסום 23 המטרים (23.06 מ'). בת־ארצו גבריאלה ריינש קבעה בזריקת דיסקוס — 76.80 מ'. קופץ המוט הסובייטי סרגיי בובקה הגיע בשבוע שעבר ל־6.06 מ', ובת־ארצו גאלינה צ'יסטיאקובה קפצה לרוחק — 7.52 מ'.

הגוש המזרחי הדליק אור־אדום למערב. הוא גילה מה שספורטאיו עשויים לבצע במשחקים האולימפיים בסיאול, בעוד כחודשיים.

בתחילת השבוע הוכיחה גם ארה"ב, במבחנים האולימפיים שערכה באינדיאנאפוליס כי היא מתכוננת בהלכה למשחקי סיאול. שני שיאי עולם ע"י הגיסות מבית ג'ויינר: פלורנס גריפית־ג'ויינר, שהתפרסמה באליפות העולם ברומא כשרצה ב„חליפת חלל", קבעה שיא מדהים ב־100 מ' — 10.49 שנ' וג'קי ג'ויינר־קרסי שברה את שיאה העולמי בקרב שבעה — 7215 נקודות.

האמריקנים רואים במלכת־הספורט את הענף הראשון במעלה במשחקים האולימפיים, לפני השחייה. לכן משגרים שלושה אתלטים בכל מקצוע.

הישגי השנה

אם נציץ בטבלת הישגי השנה ניווכח שאתלטי ארה"ב הצליחו לקבוע את שש התוצאות המעולות ביותר מתוך 24 המקצועות האולימפיים לגברים: 100, 200, 400, 800 משוכות, רוחק ו־400X4 מטר.

קרל לואיס קבע ב־100 — 9.95 שנ' (9.78 עם רוח), והיה שלישי בהישגו ב־200 מ' — 19.99, כשמקדימים אותו בני־ארצו: דניאל (19.87) ודה־לון (19.98).

לואיס נטל ארבע מדליות־זהב בלוס־אנג'לס (1984), ביניהן ב־100 ו־200 מ', אך באליפות העולם האחרונה, לפני שנה ברומא, סיים שני ב־100 מ', אחרי הקנדי בן ג'ונסון, שקבע שיא עולמי מדהים — 9.83 שנ'. ג'ונסון טרם מיצה השנה את יכולתו בגלל פציעה שנגרמה לו בטוקיו.

לארה"ב כוכב חדש ב־400 מטר העונה לשם דני אוורט, שהציב השנה זמן של 44.34 שנ' ותופס את המקום השני, אחרי הקובני הרננדז (44.22), שלא יופיע בסיאול בגלל החרמת המשחקים ע"י ארצו. פידל קסטרו תומך בתביעת צפון־קוריאה להעביר חלק מהתחרויות לארץ זו. אלוף העולם, שנלבה ממזרח־גרמניה (44.62), נמצא רק במקום השלישי.

לארה"ב יהיה מאבק גדול בסיאול ב־800 מ' עם הסובייטים והבריטים, אך בינתיים קבע אדי גריי מארה"ב את הזמן הטוב ביותר של השנה — 1:43.70 דק', לפני הסובייטי גראורין — 1:44.10, ואותו זמן הציב גם המערב־גרמני בראון.

1500 מטר, הריצה הקלאסית בה מחזיק המרוקני סעיד אואיטה בשיא העולמי וגם בהישג השנה — 3:32.69 דק'. השאלה, האם הרץ המוכשר ישתתף בשתי הריצות בהן מחזיק בשיאי־עולם, 1500 ו־5000 מ', או שיסתפק רק באחת מהן, כפי שעשה אשתקד ברומא, כשהתמודד במרחק הארוך יותר. אואיטה זכה בריצת 5000 מ' גם בלוס־אנג'לס, אבל השנה עדיין לא חיתר למרחק זה אלא ניסה לשפר את השיא העולמי בשני מייל. כתוצאה מתקלה בקזבלנקה נפסל הישגו שהיה שיא עולמי. בהישג השנה בריצת 5000 מ' מחזיק האירי דוהארטי — 13:17.14 דק'.

את ההישג הטוב השנה ב־10.000 מ' קבע הבריטי מרטין — 27:23.08 דק'.

הבעייה של אתיופיה

המרתון שייך לרצי אפריקה, התופסים את ששת המקומות הראשונים השנה. האתיופי דינסאמו קבע למעשה שיא עולם (במרתון אין שיא עולמי אלא ההישג הטוב בעולם מאחר שהמירוצים נערכים בתנאים שונים בכל מקום). זמנו של האתיופי — שעתיים ו־6:50 דק', לפני סלאח מג'יבוטי — 2:07.07 שעות ומקונן מאתיופיה.

קיימת בעיית השתתפותה של אתיופיה. מדיניותה זהה עם זו של קובה וממשלתה כבר הודיעה כי תחרים את המשחקים אם לא יתקבלו תביעותיה של צפון־קוריאה. אם אכן לא ישתתפו האתיופים יהיה המאבק על הבכורה בין רציה האחרים של היבשת השחורה.

שיא העולם בריצת 3000 מטר מכשולים עדיין שייך להנרי רונו מקניה והוא ימשיך כנראה להיות בשליטת קניה גם בעתיד. זאת לאור הישגי הקנייתים בריצה קשה זו. פיטר קואץ' קבע לפני שבוע בניס את הישג השנה — 8:11.61 דק', כשאחריו הגיע בן־ארצו סאנג — 8:12.00 דק'.

האמריקנים אינם מודאגים מפציעתו של גרג פוסטר (שבר את ידו), אלוף העולם בשתי הפעמים האחרונות בריצת 110 מ' משוכות. לא חסרים להם רצי משוכות נפלאים, כמו האלוף האולימפי קינגדום, שחזר למסלול לאחר זמן רב וקבע את הישג־השנה — 13.15 שנ', אולם הקנדי מקוי מחק אותו כעבור כמה ימים והעמידו על — 13.10. הסובייטים מרקין (שיאן אירופה, 13.20) וצ'יצ'קין (13.21), מסוגלים גם הם לנצח. אחריהם האמריקנים ג'קסון (13.23) ובלייק (13.24).

ב־400 מ' משוכות השליטה היא בידי ארה"ב. את כל ארבעת ההישגים הטובים של השנה קבעו אמריקנים: יאנג — 47.85; מוזס — 48.87; האריס — 48.56 והנדרסון — 48.68.

יתרון למזרח

לארה"ב יהיה מאבק קשה עם קופצי הרוחק הסובייטים. מאיירקס (8.51) ולואיס (8.47) קבעו את ההישגים הטובים של השנה, לפני הכוכב החדש של ברית־המועצות, וולוצ'ין (8.46). בעל ההישג השני בטיבו בכל הזמנים, רוברט אמיאן (8.86), פצוע.

לעומת זאת, השליטה ביותר מקצועות הקפיצה ובמקצועות הטכניים תהיה בידי אתלטי בריה"מ והגוש המזרחי, לבד אולי לגובה. בהישג השנה מחזיק הקובאני סוטומאיור (2.38), לפני האמריקנים מקאנטס וקרטר (2.37), הרומני מאטיי והשבדי שיוברג, השיאן העולמי, שקפצו גם הם 2.37 מ'.

סרגיי בובקה בטוח בנצחון במוט, אם, כמובן, לא יקרה לו תקר. כך גם בני ארצו: פרוטשנקו במשולשת (17.68), טאם בפטיש (84.16) ואוברטאס בדיסקוס (70.06), שקבעו את הישגי השנה. אגב, באינדיאנאפוליס, קבע האמריקני, בנקס במשולשת — 18.20 מ', אך עם רוח חזקה.

השליטה בכידון עברה לצ'כוסלובקיה בזכותו של זלזני (86.88), שיאן העולם אם־כי באחרונה ניצח אותו האיסלנדי ויהיאלמסון.

בין הנשים נותן עדיין הגוש המזרחי את הטון בזכותן של המזרח־גרמניות והסובייטיות, ופחות הבולגריות. המערב מצטיין בריצות הארוכות אבל מסוגל להתעלות כמו בעבר ב־100 ו־200 מטר ע"י רצות ארה"ב, מג'מאייקה וקנדה (ראה שיאה המדהים של פלורנס גריפית־ג'ויינר השבוע ב־100 — 10.49).

כל רשימה על האתלטיקה בעולם ניתנת לשינוי מדי יום, בגלל השיאים הרבים והתוצאות המעולות.

קארל לואיס עוקב אחרי הישגו בקפיצתו לרוחק באינדיאנאפוליס (תצלום: איי.פי.)

חגיגה אמריקנית באינדיאנאפוליס

המאמן האמריקני בוב קרסי מניף את חניכתו־גיסתו פלורנס גריפית־ג'ויינר לאחר שקבעה שיא עולמי ב־100 מ' — 10.49 שנ', והבטיחה הופעתה בסיאול

שיאנית העולם החדשה מארה"ב, בריצת 100 מ', פלורנס גריפית־ג'ויינר (371), יחד עם השיאנית הקודמת, אוולין אשפורד (1055). שתיהן ייצגו את ארה"ב בסיאול

הרץ הוותיק אדווין מוזס (1) מנצח במבחנים בארה"ב ב־400 משוכות בזמן של 47.37 שנ' וקובע את הישג־השנה, לפני קווין יאנג (2). (תצלומים: איי.פי.)

כדי להקל על הכנות הנבחרת

גמר הפליי־אוף יהיה „הטוב משלושה משחקים"

יצחק ויסהוף

נשיאות איגוד הכדורסל תתכנס היום ותאשר את פתיחת משחקי הליגה ב־27 בספטמבר (במקום ה־29). גמר גביע־המדינה יהיה ב־9 באפריל.

אתמול נועדו בתל־אביב יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקביץ, עם סגניו איתן תפר, שמעון מזרחי ושלום גרינבוים. הארבעה גיבשו החלטה שמשחקי הפליי־אוף יתבצעו בשיטה של „הטוב משלושה משחקים", ולא מחמישה משחקים, כפי שתוכנן בתחילה.

העונה תסתיים ב־9 באפריל במשחק גמר־הגביע, כאשר שבוע קודם־לכן תסתיים הליגה, וב־6 באפריל ייערך גמר גביע־אירופה לאלופות.

כל השינויים נעשו למען נבחרת הכדורסל, שתקדיש את הכנותיה למאמץ העלייה לדרג א' באירופה.

איראן מסכימה

(המשך מעמוד ראשון)
יכול לפרסמם, אך הוא הבטיח למסור מידע נוסף במועד מאוחר יותר.

ירדן ומצרים מברכות

ירדן ומצרים, התומכות בעיראק, קידמו בברכה את הודעת טהראן והגדירוה „צעד מכובד".

דובר משרד־ההגנה האמריקני הגדיר את החלטת טהראן כצעד חיובי ואמר: „אנו מקווים שאיראן אכן תבצע החלטה זו." הוא סירב לומר אם יסולקו אוניות המלחמה האמריקניות מן האיזור, אך הוסיף: „תמיד אמרנו כי נחזיק כוח בהתאם לסכנות."

בבחריין אמר חבר הקונגרס ויליאם דיקינסון, הנציג הרפובליקני הבכיר בוועדת השירותים המזויינים של בית־הנבחרים: „אולי נוכל עכשיו להסתלק משם סוף־סוף. אם יפסיקו לתקוף את המכליות, אין לנו עסק להישאר שם."

יותר ממיליון נפגעים

פרשנים צבאיים, שהגיבו על הסכמתה המפתיעה של איראן להפסקת־האש, אמרו, כי הכוחות האיראניים אינם ערוכים למלחמת הגנה מודרנית, ברומה לזו שנכפתה עליהם בחודשים האחרונים על־ידי הצבא העיראקי. מקורות דיפלומטיים בטהראן ריווחו באחרונה על עייפות ממלחמה וירידת המורל וכן על הבעות גלויות של מורת־רוח בציבור האיראני מן המצב הצבאי בחזית ומן המצב הכלכלי.

מקורות דיפלומטיים בטהראן אמרו, כי מאז פרצה המלחמה, ב־22 בספטמבר 1980, נהרגו 500,000 איראנים, וסך כל קורבנות המלחמה, בשני הצדדים, מסתכמים ביותר ממיליון הרוגים ופצועים.

למרות התגובה העיראקית המסויגת, גרם הסיכוי להפחתת המתיחות באיזור לירידת מחיר הזהב — המשמש מקלט למשקיעים עצבניים — ולעליית מחיר הנפט. סוחרי נפט סבורים, כי הפסקת־אש תביא לאחדות רבה יותר בקארטל הנפט אופ"ק ומחירי הנפט עלולים לעלות.

מאוטאווה נמסר, כי קנדה ואיראן הסכימו לחדש את היחסים הדיפלומטיים ביניהן, לאחר שמונה שנות־ניתוק.

פרס: מפנה באזור

אם אכן יושג שלום במפרץ הפרסי בין איראן לעיראק, ייתכן ויחול מיפנה בכל מערך הכוחות במזרח־התיכון. לפי שעה לא ברור כיוונו האפשרי של מיפנה כזה, אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס.

השר ציין כי עיראק בנתה במהלך המלחמה צבא ענק ומודרני, של 50 דיוויזיות. השאלה אם בעקבות השלום עיראק אכן תפנה את מאמציה לשיקום ארצה, או שהיא תתפתה לנסות ולכבוש עמדת מנהיגות בעולם הערבי. לדעת השר ההחלטה האיראנית להציע שלום היא התפתחות מרחיקת לכת בפוליטיקה הפנימית של ארץ זו. בתקופה האחרונה חשנו בישראל כי איראן מנסה לנשק בכיוון המערב, והמערב מנסה לנשק בכיוון איראן.

לא ברור עדיין לאן יהיו מועדות פניה של איראן לאחר המלחמה.

מערכת הבטחון עוקבת

בהודעה רישמית שפירסמה אמש מערכת הבטחון לאחר ההודעה האיראנית נאמר: „מערכת הבטחון עוקבת אחר המשמעות של אפשרות להפסקת המלחמה בין עיראק לאיראן. כל פירסום אחר בעניין זה של מקורות בטחוניים או צבאיים הוא חסר יסוד". לשון ההודעה.

„מי מחליט על העסקת עצורים בבסיסי צה"ל?"

כתבנו הצבאי

במיברק שנשלח אמש אל שר־הבטחון יצחק רבין, בעקבות ידיעה שהופיעה בעיתונות בדבר העסקת עצירים מינהליים בעבודות שונות, בבסיס צבאי בדרום, מפנים צעירי מפ"ם לשר הבטחון את השאלות הבאות:

א. מי הדרג המאשר והמחליט על העסקת עצירים מינהליים, תושבי השטחים בבסיסים צבאיים?

ב. האם היה זה מקרה חריג או נורמה חדשה, שבה תושבי השטחים עוסקים בשיפוץ ובניקיון בסיסי צה"ל?

ג. כיצד, מתיישבת העסקת עצירים מינהליים, תושבי השטחים, בבסיסים צבאיים עם כללי ביטחון שדה הנהוגים בצה"ל?

„כמי ששרטנו המוסרי וחוזקו של צה"ל יקר לנו, אני מצפה לתשובתך," כותב אילן רגב, רכז הדור הצעיר של מפ"ם, לשר הבטחון.

● יועצת ראש־הממשלה למעמד האשה, עו"ד אתיה שמחה, פנתה אל נשיא בית המשפט העליון ואל שר המשפטים, בבקשה למנות אשה לבית הדין הארצי לעבודה.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית „מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 41/88 מוגש ע"י מר אחמר תומיק אבוליל מישוב עין מאהל גוש 16937 חלקה 11.
מהות ההקלה: אי שמירת מרווחים מהגבולות.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 2/5 — נצרת עילית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קניג,
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בנייה 6%+5% עבור מעלית, ולהעברת אחוזים מקומה לקומה ברחוב יהודה הלוי מס' 85 גוש 6939 חלקה 21 תיק בניין 085-4/6, בקשה מס' 880169.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין בתוכנו המרקייתו וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. מססי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
נמסרת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית, חלקה 320 בגוש 8233 רח' אנילביץ' מס' 9, מאושרת.
מבוקשת ההקלה: 6% בניה, יציאה לגג, בליטת מרפסת 1.2 מ' בחזית המגרש. תכנית 246/88 ת.ב. 3683 גוש 8315 חלקה 16. חריגה מבוקשת כהקלה 3.98% בריות המבקש כלבד.
תכנית מס' 246/88 ו־266/88 ות.ב. 4325, 3683, ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלוואי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להיתר הקלה בכבם, גוש 6143, חלקה 726 (323), רח' אלוף דוד מס' 193, דהיינו הקלה לתוספת קומה חלקית מעל גג הקיים.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת בכתב. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי מחלקת ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.
בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 09.05 שעת טוסר. 09.15 מלחמת הכוכבים, סכנות הבריס הנפילי. 09.40 גילם הגלגרסון. 10.05 בא בחשבון, סידרה חדשה משעשעת בחשבון ובהגרסה. פרק 3: פתרון בעיה בעזרת שחוור נכ. 10.30 רואים שש שש, אורחת באולפן: זהיר בהלול. 14.30 סרט קולנוע: „הרפתקאות מרקו פולו". מרקו פולו נשלח ע"י אביו, סוחר מוונציה, לסין, במטרה לחקור את הארץ וליצור קשרי מסחר. מרקו פולו ומקורבו מתוודעים לקיסר סין, ולבתו היפהפיה, אך יועצו הרשע של הקיסר זומם לסלק מדרכו ולתפוס את מקומו של הקיסר. מזימתו נכשלת כאשר מרקו פולו מצליח להתחבק ועוזר לקיסר לשוב לכסאו. בתפקיד מרקו פולו השחקן גרי קופר. 16.10 שעת כושר. 16.20 ערי הזהב הנכ. צרות. 17.00 ערב חדש מנחה רפי רשף. 17.30 „שלוש, ארבע, חמש וחצי" „המלך פרהצור בקיצור" משתתפים: ישראל גוריון, שרי צוריאל, ששי קשת ויונה אליאן וכן רנה רוונבאום ותזמורת הנוער של עיריית הרצליה. 17.55 „קטנטן". 18.05 „דנגר, מנגו וכל השאר" הפרק השלישי: דונגר ובנגו נפגשים עם זוג מאמצים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „האמריקאים — מורשת משולשת". סדרה בריטית, הסוקרת את תולדות היבשת האמריקנית. (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 מבט. 20.02 „יותר מדי", סדרת שעשועים. מנחה: חנן גולדבלט. 20.30 „כלבוטק", מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 „מבט שני": „כן ארוני ראש הממשלה" — יצחק שמיר ושמעון פרס, פרופיל אהרון לסבי בחירות. 22.40 דרמה — „חלומות יום אתמול". 23.30 „מסך אישי". אהוד מנור מארח הפעם את הסופר יורם קניוק. 23.50 „פסוקו של מיקום": מבט אל הר הצופים. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 הרפתקאות הדבורה מאיה. 18.57 רגע לפני על שימוש בסירון לטיפול ברכיבת העצמות. 19.00 מסים גמוך. 19.26 רגע לפני — על הסרט החדש „מעל החוק". 19.30 מפגשים עם החוש השישי — פרק שביעי: „גלגול נשמות". 20.03 60"70"80" להיטי הב' גזני מאטיס. 21.03 צרפת עכשיו. 21.16 גלויות מפאריס. 21.30 מינוך שבועי תכנית ספורט. 21.50 עולם המדע.

רדיו

קול המוסיקה

(ת) תקליטור (קומפקטדיסק)

06.01 צלילי בוקר. 07.08 בהאונה בינוחה: 08.00 קונצרט בוקר — אלבינוני קונצ'רטו ברו מג'ור, לסני אבובים, כלי קשת וקונטינואו ופ"ירלו /פ. ברגונצו /סולני ונמו /שימונה/ב באך: קנטטה מס' 27 /אמור/ אקוילו/ נימסגרו/ מקהלת נערי וינה /קונצנטוס מוזיקוס / הרנונקורט. היידן: רביעייה ברה־מינור, לכלי־קשת, אופ 76 מס' 2 רביעייה וינאית. בוקריני: סימפוניה ברה מג'ור, אופ 12 מס' 1 ופילהרמוניה החדשה/ לפרדג ראחמנינוב: קונצ'רטו מס' 2, ברו מינור, לפסנתר ולתז. (רובינשטיין /פר' דלוסיה/אורמנדי־שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 4, ברה מינור (הסימפ. משיקגו/ברנבויים: סיבליוס: ואלס נוגה. „קואולמה" סיבליוס: „פינלנדיה", (פילדלפיה/אורמנדי) שוברט: סונטה במי במול, אופ 122 (ע. קרסוסקי). 11.57 פינת השיר — משירי רן ערמון. 12.00 כן הסרטיה. 13.05 בהאונה בינוחה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו — פ. מנלסרוזן: חלילית/א. שטאייה צ'מבלו קונצרט יצירות לחלילית וצ'מבלו מהמאה הי"ז: מיצירות: אונציליה, ויבריליאנו, אורטיז, פרסקובלדי, מיקלאנג'לו רוסי, מוזלה, קאצאטי, פונטנה, קרכץ יצירות מאת מלחינים אנגלים. מוצרט: סונטה לפסנתר כ־4 ידיים בדו־מג'ור ק. 521 גב. אשנבר/י. פרנקו, 17.30 קולות — גוסטאב מאהלר שירי נעורים. 18.00 ממרף התקליטיה. 19.00 מגני אופרה — לקט מתוך אופרטות של אופנבך, י. שטראוס, קלמן ועוד. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 קונצרט — פרגולזי: „תנני אלוהים" ברו מינור. בהמוכן: קונצ'רטו לפסנתר במי במול מג'ור. מאהלר: סימפוניה מס' 3. 23.00 מחוורי יצירות — ברטוק: קונצ'רטו לחליל: סיבליוס: פואמות סימפוניות.

רשת א'

07.30 ישר בעינייה. שירים ישנים. 08.05 הפינה מתעוה. 08.05 טלרדיו, שירות מידע למאזינים. 10.05 סניני בוקר מגיש: גרעון הור. 11.05 ירוק ירוק — שירים עבריים. 12.05 מעורב ימתיכוני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.05 שירים עבריים. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה — „מרחבאי ערבית מרוכזת ד"ר אביחי שבטיאל: שעור 12. 16.05 מועדון שעת הזהב, מעולמו של האדם המבוגר. 17.06 צבעי הקשת: „שירים ממזרח אירופה". 18.05 מינחת ערב. 19.05 שידורים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד, עם יוכב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 כוכב הבוקר: עם רני סנדרסון. 09.05 בראש צעיר, מגזין לילדים ולבני נוער. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.05 אלף־אלף כבית עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום חדשות ומוסיקה. 14.06 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת בצעת הווי והומור. 15.05 תנדת הארץ תכנית בכבשסן לשירים, עבריים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם. 17.55 קראתי ספר קוראים ממליצים. 18.05 אצבע על הדופק שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 פרקי חזנות „בכיקסתך". 22.05 להאזין בחלום מתרונות שירים. 23.05 שוטטות עם רני אלורה.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק כ') אלגברות חדשות מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 סוקקים עין החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר עם אלי ישראלי. 10.05 מכת שמש שירים ומערכונים בשרשרת. 10.55 זה בוער על עצים ויערות. 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף. 13.05 שליפה מהמותן עם לאה עוז. 14.05 אני מוגן עם ארז טל. 15.05 „סייסטה" עם דור בן־זאב. 16.05 לקראת גיוס שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל עם קצין חי"ר וצנחנים ראשי ונציגי חטיבות החי"ר. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 ספרא וסייפא ירחון לענייני ספרות צבאית (ש"ח). 19.50 פינה חמה לליב"י. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב: כמו צועני. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק כ') אלגברות חדשות. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 על הדבש ועל הביטאר. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה.

שידורי צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן עם רני קרפל. 20.05 צה"ש תכנית יומית. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם רני קרפל.

רשת ג'

06.04 שיר בבוקר בבוקר. 08.05 תמרונים תזמורתיים. 09.05 שנים טובות. 11.05 בצל עם יקיר אביב. 13.05 עם כל הלב. 14.06 בטן גב עם שוש עטרי. 16.05 כאן ועכשיו. 17.06 קיץ חם עם מנחם פרי. 19.05 מקום בצמרת המצעד הישראלי. 21.05 אורים עתיק — עם רן כנר. שידור חי מהיכל בזכרון־יעקב. 23.05 מסביב לחצות.

קולנוע

תל־אביב

גורדון: מקום ליד הים — 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות — 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: סלסה — 7.45
סקס — 12.00
הוד: סלסה — 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: מחליפים ערוצים — 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: מוכת ירח — 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק — 7.20, 9.40
טיילת 3: יתומים — 7.30, 10.00
פאר: הינשוף — 5, 7.30, 9.30
סאריס: ליירי איב רביתון — 7.15, 9.30
חן 1: המשימה מיאמי — 5, 7.30, 9.50
חן 2: 3 גברים ותינוקת — 5, 7.25, 9.45
חן 3: נעורים בהשאלה — 7.40, 9.45
חן 4: ספר הג'ונגל — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: הקיסר האחרון — 6.30, 9.30
שחק: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום — 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: קרוקודייל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.30
תכלת: הכל באשמת גן עדן — 6.30, 9.35
לב:
לב 1: אהבנו כל כך + אל עצמי — 19.15, 21.45, 20
לב 2: החבר של החברה שלי — 19.45, 21.55
לב 3: הנסיכה הקסומה — 22.00
לב 4: חופשה בכפר — 19.30, 21.50
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות — 9.30, 7.00
אסתר: רמבו 3 — 5, 7.15, 9.40
אורלי: תרטה — 7.15, 9.30
בן־יהודה: טירונות — 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה: לול — 7.15, 9.30
גת: גיטל ג'ויס — 6.00, 9.00

רמת־גן

אואזיס: רמבו 3 — 4, 6.40, 9.30
לילי: הקלות הבלתי נסבלת רביגן — 7.15, 9.30
גן 1: המשימה מיאמי — 5, 7.20, 9.40
גן 2: ביטל ג'ויס — 6, 9
גן 3: 3 גברים ותינוקת — 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיץ של אביה — 6.15, 9.15
עצמון 1: סלסה — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: שם המשחק — 6.00, 9.15
רון: קרוקודייל דנדי II — 4, 6.10, 9.40
רביאור:
רביאור 1: 3 גברים ותינוקת — 6.45, 9.15
רביאור 2: חופשה בכפר — 6.00, 9.15
רביאור 3: משדרים חדשות — 6.50, 9.15
אורליו: עיניים שחורות — 7.00, 9.15
קרן אור המדרש: לול, בריאן כוכב עליון
סארי: רמבו 3 — 4.30, 7.00, 9.15; 5.00, 7.30, 9.30

ירושלים

אדיסון: קרוקודייל דנדי 2 — 9.30
אורגיל: ביטל ג'ויס — 9.15
רון: רמבו 3 — 9.00
בית אגרון: הדררסים — 16.00; חבורת הזבל — 17.30; חיוור גודלי — 19.30; שם הוורד — 21.45; פרנקנשטיין הצעיר — 24.00
כסיר: הקלות הבלתי נסבלת — 4.30, 7.15, 9.15
אורגיל: בלייר ראנר — 8.30
מיטשל: אהבנו כל כך — 9.15
סמדר: חשוד — 9.15
תבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: סלסה — 9.00
תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה; בלוז לחופש הגדול — 8.30, 10.30

חיפה

אורדן: הקיץ של אביה — 7.00, 9.15
חן: המשימה מיאמי — 4.30, 7.00, 9.00

נתניה

שרון: הינשוף; אל עצמי — 5, 7, 9.15; בשעה 5.00, 11.00

חולון

סביון: קרוקודייל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.30
מגדלי: רמבו 3 — 7.00, 9.00
ארמון: לול — 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: קרוקודייל דנדי 2 — 5, 7.15, 9.10

הרצליה

היכל: סלסה — 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: מלך הסלים — 7.00, 9.15
היכל 2: שם המשחק — 6.15, 9.10
היכל 3: קרוקודייל דנדי 2 — 6.15, 9.30

עפולה

מופתרון: רמבו 3 — 9.00

ראשון־לציון

רון 1: רמבו 3 — 7.15, 9.30
רון 2: סלסה — 11.15, 7.15, 9.15

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 19.7
סאלח שבתי: 20.30
הדיבוק – בבימרתף: 20.30
המלביש – בבימרתף: 20.30
הנפש הטובה מסצ'ואן – בת' באר־שבע: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ג' 19.7
בשעה 16.30 וב־20.30
חקירה
ת. קאמרי

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון — אהרון — הסיין 52.
ירושלים — קופ"ח — מרפאת רוממה — המ"ג 28.
נתניה — קופ"ח — הרב קוק 13.
פתח־תקוה — קופ"ח — חיים עוזר.
רמת־גן — הדסה — כצנלסון 151.
תל־אביב — הקריה — אבן גבירול 19. סופרפארם — איינשטיין 40, רמת־אביב.
חיפה — מוור — המגינים 97.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244: חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק — ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים. ביקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יסטור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-413300, 03-413500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02-243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04-922223
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-231680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות וחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום בימים, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'–ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316.
ער"ן כפר־סבא — 052-913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 7811111. רמלה — 101, טל' 08-221022. עפולה טלפון 065-93334. טבעון — 101, טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74707. שח"ל כנוש רה, טל' 03-330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הרשויות המקומיות הערביות שובתות היום נגד ההתעלמות מגירעונותיהן

השביתה גם במחאה על המשך הריסת הבתים במגזר הערבי ● ראשי הציבור הערבי מפגינים היום בירושלים

שלמה גלזר

כל המועצות והרשויות המקומיות הערביות, יושבתו היום ליום אחד, במחאה על התעלמות משרד הפנים ממצוקתן התקציבית של הרשויות, ועל הריסת הבתים במגזר הערבי. יושבתו כל השירותים שהם מספקות הרשויות המקומיות.

ראשי הציבור הערבי ועובדי הרשויות, יעלו הבוקר בשיירת מכוניות לירושלים, להפגנה בקרית הממשלה, ואחר כך ישבתו שביתת שבת מול משרד הפנים.

אברהים נימר חוסיין, יו"ר ועד ראשי הרשויות הערביות, אמר כי השבתת הרשויות היא צעד מחאה ראשון וכי אם לא ייענו תביעותיהם — יוחלט על הצעדים הבאים אחרי חג הקורבן ביום ראשון.

מזכירות ועד הרשויות הערביות, שהתכנסה בשבוע שעבר, דורשת ממשרד הפנים לכסות את כל גירעונותיהן של הרשויות הערביות כדי לאפשר את תפקודן התקין. הממשלה נדרשת גם להקפיא את כל צווי ההריסה עד למציאת פתרון הולם.

כמו כן, דורשים ראשי הציבור הערבי, להיות שותפים פעילים בדיונים על ההריסות ומבטיחים, כי אם לא יימצא פתרון לכמה בתים ספורים, יהיו מוכנים לשתף פעולה גם אם יהיה צורך להורסם.

כל יום אתמול הפעילו גורמים ממשלתיים שונים לחצים כבדים על חברי מזכירות הוועד, לבטל את השביתה — אך כל המאמצים של נציגי מזכירות הוועד להיפגש עם מנכ"ל משרד הפנים, הרב אריה דרעי, כדי לדון עימו בדרישותיהם כתחליף לשביתה, נכשלו, והם החליטו לשבות.

מהחדשות לעתיקות

אתמול החל אלוף (מיל.) אמיר דרורי, לשעבר סגן הרמטכ"ל, בתפקידו החדש כמנהל אגף העתיקות במשרד החינוך והתרבות. דרורי החליף את אבי איתן. בטקס שנערך אתמול בלשכת שר החינוך אמר דרורי: „ארכיאולוגיה היתה תמיד אהבתי השנייה אחרי הצבא, עתה עם שחרורי מצה"ל אוכל להתרכז בה. בתמונה: שר החינוך עם אמיר דרורי (מימין) ומנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שושני.
(צילום: ישראל סאן)

ראלי יתאם עמדות בבריה"מ

אורי הורוביץ

שר המדינה המצרי לענייני חוץ, בטרוס ראלי, ייצא לביקור בבריה"מ בשבוע הבא. ראלי יעמוד בראש משלחת שתכלול בין היתר את שר החוץ המצרי לשעבר איברהים כאמל.

„אל־אהראם" המצטט את ראלי לגבי הביקור, מוסר שבין היתר הוא יתאם עם מארחיו בתיאום עמדות בין מצרים לבריה"מ בנושא המזה"ת.

מועצת העיתונות דורשת מ„הארץ" להתנצל על סילוף דברי השופט שטרוזמן במאמר ראשי

במאמר „סלחנות להורג ילד ערבי" גרם „הארץ" עוול לשופט ולאמת

עתי"ם

הוועד הפועל של מועצת העיתונות אישר בישיבתו את מסקנות ועדת הבירור בתלונת השופט שטרוזמן נגד עיתון „הארץ".

ביום 26 בפברואר התפרסם ב„הארץ" מאמר ראשי בשם „סלחנות להורג ילד ערבי", שבו נמתחה ביקורת על פסק דין של השופט שטרוזמן, אשר הרשיע את ניסן אישגויים בהריגת ילד בשכם, וגזר עליו שישה חודשי מאסר בעבודות שירות.

השופט שטרוזמן פנה אל מועצת העתונות וביקש את בירורה והתערבותה „בגלל חוסר האמת שבמאמר, הוצאת דברים מהקשרם, כך שיוחסו לי דברים שלא כתבתי ולא התכוונתי להם". בהמשך תלונתו כותב השופט שטרוזמן „תהא דעתה של המערכת על ניתוח הראיות אשר תהא, ותסבור את אשר תסבור על העונש הראוי באותן נסיבות, אין היא יכולה לכתוב את דעתי במובאות המתחזות כלקוחות מפסק דיני על עובדות שלא נקבעו על ידי, ועל ידי כך להציג בפני הציבור תמונה מעוותת של פסק הדין".

ועדת הבירור בהרכב: אריאל עמיעד, יו"ר, אריה אבנרי, ורוד פאיאנס קיבלה עם תחילת עבודתה נוסח התנצלות שהוצע על ידי עיתון „הארץ", שבו מתנצל העיתון על אופן הצגת עמדת השופט בגזר הדין.

הוועדה שמעה את עורך המשנה של „הארץ", חנוך מרמרי (שנכנס לתפקידו לאחר פרסום המאמר) וכן את המתלונן, השופט שטורזמן, וקבעה, כי „הארץ" אכן סילף את דבריו של השופט שטורזמן ובכך גרם עוול לשופט ולאמת גם יחד.

הוועדה קבעה, כי ההתנצלות המוצעת על ידי „הארץ" אינה בהירה ואינה מספקת והמליצה לחייב את עיתון „הארץ" לפרסם התנצלות בעמוד המאמרים הראשי, שבה ייאמר בין היתר:

במאמר נכלל ציטוט מקוטע מגזר הדין, שהוצא מהקשרו וחובר בשוגג לעניין מעשה ההרג, אף כי במקור נכתב על יציאת הנאשם ממכוניתו כדי לירות באוויר במטרה להניס את מיידי האבנים. השופט שטורזמן לא כתב ולא התכוון לומר שבמעשה ההרג „אין פגם ואין לנו תרעומת בשל כך". עובדה היא שהרשיע את הנאשם בדין וגזר עליו עונש לפי שיקול דעת אותו נימק בפסק דינו.

הנוסח המלא של אמירת השופט שטורזמן בעניין זה, כפי שנכתב בגזר הדין הוא: „סעיף 22 לחוק העונשין פוטר אדם מאחריות פלילית לא רק בשעה שנהליץ, על פי התנאים הקבועים באותו סעיף, להגנת גופו, אלא גם בשעה שהוא עושה כן למנוע פגיעה בכבודו או ברכוש שהופקד בידיו. על כן ביציאת הנאשם מהמשאית כדי לירות באוויר במטרה להניס את מיידי האבנים אינני רואה פגם ואין לנו תרעומת עליו בשל כך".

„לפיכך ענישתו צריכה להתמקד בגין הרשלנות שגרמה לכך שלא ירי באוויר היה באותן נסיבות, אלא גם ירי קטלני בגופו של ילד".

מערכת „הארץ" מתנצלת לפני השופט שטורזמן על האופן המטעה שבו הוצגה עמדתו בגזר הדין ועל הדברים, שנאמרו בהמשך אותו מאמר בהתבסס על הציטוט הנ"ל. למערכת „הארץ" לא היתה כל כוונה להטיל דופי בכבוד המשפט.

אנו ממליצים שכל העיתונים שפירסמו כתבות בנידון, יפרסמו התנצלות זאת.

מצרים הזהירה את ישראל, שלא תפעל נגד הפלשתינים בלבנון

המצרים גם ביקשו לרכך את היד החזקה בשטחים

אורי הורוביץ

מצרים קיימה לאחרונה שורה של מגעים דיפלומאטיים עם ישראל והזהירה אותה לבל תפעל בדרום לבנון נגד הפלשתינים. מובארק אף העביר שתי איגרות לראש הממשלה שמיר ולשר החוץ פרס כאשר נפגש בשבוע שעבר לשיחת פרידה עם השגריר הישראלי, משה ששון שסיים את תפקידו בקהיר. האיגרות עוסקות גם בפעילות ישראל בשטחים והמצרים מבקשים לרכך מדיניות זו. על כך מוסר העיתון המצרי „אלוופד".

מקורות ביטחון לבנוניים מסרו אתמול, שמטוסי חיל־האויר טסו אתמול מעל מחנות הפליטים בדרום לבנון. אתמול תקפו עתוני מצרים, ובמיוחד העיתון אלגומהוריה את סוריה הפועלת נגד הפלשתינים בלבנון. גם נשיא עיראק סאדם חוסיין טען בנאומו אתמול שסוריה עוזרת בחיסול העם הפלשתיני בלבנון.

„העבודה": קינמון ענף חולה - צריך לגזום אותו מהעץ

„הוא ניצל את היעדרות המערך, והגדיל תקציבים שהליכוד מעוניין בהם"

אשר שילוני

„לא נזוב למפלגת העבודה, שלושה החודשים לפני הבחירות יש „סוס טרויאני" בהנהלת עיריית בת־ים, בדמותו של ראש העירייה אהוד קינמון, אבל המפלגה תתגבר על כך".

„יש לגזום את הענף החולה מהעץ, מה שיותר מהר, והפירות יהיו טובים יותר". כך הגדיר אתמול את המהלך שחל בעירייה מועמד המערך הנוכחי לראשות העירייה, (מיל.) יוסקה קסטל, במסיבת עיתונאים שכינסו ראשי סניף מפלגת העבודה ובראשם מזכיר הסניף, חיים אושרי.

פיני שומר, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, טען במסיבת העיתונאים שראש העירייה הפך את סיעת המערך להתמוטטות. גומי, התקציב שהגיש הוא תקציב בחירות, וסעיף הפרסום ויחסי הציבור הוא אחד הסעיפים הגדולים בו. המערך לא יכול היה לתת ידו לכך. מה גם שקינמון סירב להופיע בפני הוועדה המוניציפאלית של „העבודה" לפני שמועצת העירייה תדון בתקציב. לכן פעלו אנשי מפלגת העבודה אצל יותר הסיעות להחרים את הדיון בתקציב.

הדוברים האשימו את קינמון שברגע שהמערך לא הופיע לדיון, שימש לו הדבר עילה להכריז על סיעה עצמאית, והוא תיאם עמדות עם סיעת הליכוד, והבטיח הגדלת תקציבים שהם היו מעוניינים בהם.

החרמת הדיון על התקציב נעשתה בניגוד לדעת חברי מפ"ם בסיעת המערך, ז'אק בן־שושן ושמואל בקר — שנלקח לבית החולים לאחר התקף־לב באותו ערב. אנשי מפ"ם תומכים ביוסי קסטל כמועמד הבא לראשות העירייה, אולם התנגדו להחרמת הדיון.

קולק מוחה על אי הזמנת העירייה לדיון על החפירות

ועדת הפנים קיבלה אתמול החלטה על „זכותנו להמשיך לחפור בויה דולורוזה"

יורם בר

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, שיגר אתמול מברק לח"כ דב שילנסקי ובו תגובה חריפה על דברי יו"ר ועדת הפנים של הכנסת נגד עיריית ירושלים.

במברקו כותב קולק: לאחר סיורך ביום רביעי 13.7.88 במנהרת הכותל בעיר העתיקה בירושלים צוטטת בעיתונות כי „לא תוותר לא לעירייה ולא לוואקף". ברור שהשוואה זו, אם נעשתה על ידך כפי שפורסם, אינה ראויה לתגובה. אך התפלאנו לקרוא הצהרה נוספת שלך באותו יום ובאותו הקשר, כאילו הוזמנו את נציגי עיריית ירושלים להשתתף בסיורך אך הם נמנעו מלהופיע מטעמים השמורים עמם. הרי יודע אתה היטב כי נציגי העירייה לא הוזמנו להשתתף בסיור זה.

היום נודע לי באקראי כי זימנת לדיון את ועדת הפנים בנושא החפירות בעיר העתיקה. עד לרגע שיגור מברקי זה, ב־12.30 יום ב' 18.7.88, לא קיבלנו כל הזמנה להשתתף בדיון ולהציג את עמדתנו, למרות הודעותיך הפומביות כי נציגי העירייה יוזמנו לועדת הפנים בנושא. האם שוב תמחה כפני התקשורת על אי הופעתנו, או שמא תמצא כותרת אחרת?

ועדת הפנים קיימה את ישיבתה, וקיבלה החלטה שנוסחה: „אם מנהלת הכותל לא תחפור בויה דולורוזה, עלול הדבר להתפרש כחולשה, ויהווה נסיגה נוספת באחיזתנו בעיר העתיקה, ובזכותנו להמשיך בחפירות בהתאם לחוק".

ערד תתקשט בכדורים פורחים גם בשנים הבאות

עתי"ם

התחרות הבינלאומית להטסת כדורים פורחים, שנערכה בתחילת החודש בתל ערד, תהפוך לתחרות שנתית קבועה. כך הוחלט לאחר ההצלחה שזכה לה האירוע, שהביא אליו כמאה אלף צופים בשלושת ימי התחרות.

„פורח במדבר", התחרות הבינלאומית להטסת כדורים פורחים שנערכה בתל ערד, לראשונה בישראל במסגרת חגיגות „אל הנגב" של מטה אירועי שנת ה־40 להקמת המדינה, עוררה עניין רב בציבור הישראלי ובחו"ל. בתחרות השתתפו 45 טייסים מ־15 מדינות שונות ורשתות הטלוויזיה הזרות הקדישו לאירוע סיקור נרחב. גם מספר המשתתפים בחגיגות הזמר העברי בערד, שנערכו בסמיכות זמנים ל„פורח במדבר", הוכפל השנה ובמועצה המקומית ערד מעריכים, שהגידול במספר המשתתפים נובע בעיקר מהגעת משתתפים לשילוב בין שני האירועים.

גם הטייסים שהשתתפו בתחרות הביעו שביעות רצון רבה והאחראי לתחרויות, הטייס האמריקני ג'ון דייויס, שיבח את הארגון המעולה.

„המתקדמת" מוחה על היחס לאסירי „דרך הניצוץ" בכלא

שניי"ה

במברק לשר המשטרה חיים בר לב מוחים חברי הכנסת מתי פלד ומוחמד מיערי על היחס לאסירי „דרך הניצוץ", שאותו הגדירו כהתעללות.

הם תובעים לאפשר לעצורים אלה תנאי חיים סבירים בכלא, כמו לכל אסיר אחר. „אנשי דרך הניצוץ הם עדיין בבחינת חפים מפשע, כששום אשמה טרם הוכחה נגדם, אולם שלטונות בתי הסוהר נוהגים בהם ביחס קשה ומשפיל, חמור יותר מאשר כלפי אסירים שהורשעו ברצח או באונס".

גור נאבק להוכיח זכאות לתואר „המועמד הצעיר"

עזרא אבירן

אפרים גור, ממלא מקום ראש עיריית אשדוד, שנבחר במרכז מפלגת העבודה במקום ה־34 ברשימת המפלגה לכנסת הבאה, נאבק על התואר שזכה לו כ„המועמד הצעיר ביותר של המפלגה".

בעיתונות המקומית התפרסם, כי הוא נולד ב־1951 ולא ב־1955 כפי שהוא מציג זאת. על שאלון כניסה לעבודה בהסתדרות מ־76' עליו חתום אפרים גור, כתוב בכתב־ידו, כי הוא נולד ב־1951. אולם במסיבת־עיתונאים שקיים אתמול באשדוד שלף אפרים גור תעודת זהות, דרכון ותעודת שירות בצבא, ובכולן נכתב כי הוא יליד ספטמבר 1955...

משרד הרווחה נודה מהוועדה כי לא מימן ליווי לעיוורים

יורם בר

ועדת המשנה של ועדת העבודה והרווחה, בראשות ח"כ רן כהן, לנושא „הבטחת זכויותיהם של העיוורים" נקטה אתמול ב„פעולת עונשין" נגד משרד העבודה והרווחה, שלא מצא לנכון להשתתף במימון תקציבי הליווי של עיוורים.

לאחר שמשרד האוצר העביר חצי מיליון שקל לנושא, הודיעה ועדת המשנה, שתזמן רק את נציגי העיוורים ואת נציגי האוצר לדיון על חלוקת הכספים. העיוורים מקבלים כיום רק 84 שקל לחודש כדמי ליווי, ועיוורים שאינם עובדים זכאים למחצית הסכום בלבד.

בסוף החודש תסתיים העונה ה־5 לחפירות בתל ג'רישה

עתי"ם

החפירות באתר תל־ג'רישה הידוע בכינויו „גבעת נפוליאון", שעל גבול תל־אביב רמת־גן, החלו באמצע יוני ויסתיימו בסוף יולי. משתתפים בהן סטודנטים מאוסטרליה ומארה"ב וכן מאוניברסיטת תל־אביב. החפירות מתנהלות זו השנה החמישית.

מנהל החפירות ד"ר זאב הרצוג הסביר אתמול כי הוכח שביצורי התל הוקמו בתקופת „הברונזה התיכונה השנייה א'", ולא „השנייה ב'". החומות שהקיפו את העיר בתקופה ההיא נעשו מלבני טיט ורוחבן 1.70 — 2.20 מטרים. על רצפות החדרים נמצאו כלי חרס רבים וכן שברי כלי חרס מקפריסין, דבר המעיד על קשרי המסחר בין ארץ־ישראל לקפריסין.

אשת אסיר עולם קיבלה גט לאחר 18 שנות מאבק משפטי

הדיינים „שיכנעו" את הבעל בעזרת איום בצינוק

עתי"ם

אשת אסיר עולם קיבלה גט מבעלה לאחר 18 שנות התדיינות משפטית עימו. במהלך הדיונים בבית הדין הרבני, הורו הדיינים, כי יש לכפות על הנתבע למסור גט לאשתו על ידי כך שיוכנס לצינוק בבית־הכלא.

עליזה שמואלי הגישה לראשונה את בקשת הגט מבעלה שלמה לבית הדין הרבני בירושלים בשנת 1970. בשנת 1984 הורשע הבעל ברצח ונידון למאסר עולם.

פניותיה הרבות של האשה לקבלת הגט, נענו בשלילה במספר רב של דיונים שהתקיימו בבית הדין הרבני. באחת הישיבות בשנת 86, תקף שלמה שמואלי את אשתו באולם בית המשפט.

16 שנים לאחר הגשת בקשת הגט, קבע בית הדין, אחרי עיון בחומר התיק ובצד ההלכתי, כי יש לחייב את הבעל לתת גט לאשתו ויש לכפות אותו בכך בכל דרך אפשרית כולל הכנסתו לצינוק בתוך בית הסוהר. לאחר כחצי שנה, הוסיף הבעל לסרב למלא את פסק הדין של בית הדין הרבני, והתיק הועבר ליועץ המשפטי לממשלה.

בהמלצת היועץ המשפטי לממשלה, הועבר התיק לבית המשפט המחוזי בירושלים. החודש בעת דיון בבית המשפט, נאות הבעל לתת את הגט. בעקבות זאת קיבלה עליזה שמואלי את הגט המיוחל ביום ב' בבית הדין הרבני בירושלים, לאחר 18 שנות מאבק.

עורכת הדין שרון שנהר מארגון הנשים נעמ"ת אמרה, כי מנתונים שבידי נעמ"ת ישנם בארץ למעלה מ־7000 נשים הממתינות לגט ואינן מקבלות אותו בגלל התנגדות הבעל.

היא ציינה את שיתוף הפעולה של שופטי בית הדין הרבני שכפו על הבעל את מתן הגט אפילו אם הדבר יעלה במאסר בצינוק.

בידי המשטרה שני חשודים ברצח ושוד הישישה מניה כץ

יואב אביב

משטרת מרחב הגליל פיענחה את רצח מניה כץ (70) מעכו. בידי המשטרה שני חשודים ברצח שהודו במעשה ואחד מהם אף הביע חרטה. אתמול התיר בית משפט השלום את פרסום דבר מעצרם של החשודים. שני החשודים הם סמי זקור (22) ובן דודו סאלח זקור (18).

מניה כץ נרצחה ב־1 ביולי בביתה בעכו. היא נמצאה כפותה בידיה וברגליה כשלידה נעליה וההליכון שלה. מביתה נגנבו תכשיטים מיוחדים ויקרי ערך. את גופתה של מניה כץ גילה נכדה.

המשטרה גיששה באפלה במהלך החקירה ולפני שבוע חלה תפנית מפתיעה בעקבות מידע מודיעיני.

החשודים סיפרו לחוקרים, כי מסרו את התכשיטים לתושב עכו ובחיפוש בביתו של האיש נתפסו התכשיטים, זמן קצר לפני שהאיש עמד להבריחם לחוץ לארץ. בימים הקרובים יועבר חומר החקירה לפרקליטות מחוז חיפה להכנת כתב אישום.

14 חודשי מאסר לבעל דפוס שסייע לזייף 1.2 מיליון דולר

עתי"ם

עונש של 14 חודשי מאסר וקנס של 7500 ש"ח גזר אתמול בית המשפט המחוזי בתל־אביב על אילן אנקורי (39) מחולון בעל בית דפוס שהורשע בקשירת קשר לזייף כ־10 מיליון דולר.

במהלך המשפט טענה התביעה, כי החבורה, שאליה השתייך הנאשם הספיקה לזייף 1,800,000 דולר וניסתה לזייף 1,200,000 דולארים נוספים. המשטרה הצליחה לתפוס את 1,200,000 הדולארים בידיו של אחד השותפים מייד עם צאתו מבית הדפוס של הנאשם בתל־אביב. מתוך ה־600,000 דולר הנוספים, נתפסו רק כ־300,000 דולר מזוייפים. כן נתפסו הדולארים אותם ניסתה החבורה לזייף אך לא השלימה את הזיוף, יחד עם הגלופות ושאריות הנייר.

העבריין העיקרי בפרשה נידון ל־5 שנות מאסר וחברו ל־4.5 שנים. פרקליטו של הנאשם עו"ד דרור מקרין טען כי מרשו לא התכוון להפיץ את הדולארים ורק ביקש לעשות ניסוי בבית הדפוס שבבעלותו.

התובע ביקש להחמיר בעונשו של הנאשם בציינו, כי העבירה הינה מן החמורות ביותר והיא עלולה לקלקל את מערכת היחסים של המדינה עם ממשלת ארה"ב, „ושומה עלינו להגן על מטבע החוץ לא פחות ואולי יותר מאשר על המטבע המקומי".

השופטת שרה סירוטה ציינה כי חברי הרשת פעלו ממש כמו בתא מחתרתי והדמיון שבין הדולארים המזוייפים לבין האמיתיים היה רב. השופטת קבעה כי חלקו של הנאשם היה חשוב והוא ביצע אותו בנפש חפצה ודאג שהזיוף יהיה מושלם ככל האפשר.

השופטת החליטה להתחשב בגזר הדין בעובדה שהנאשם לא קיבל תמורה בעבור חלקו בעבירה.

2 ימאים מהצי השישי חשודים באונס

יואב אביב

חמישה ימאי הצי השישי האמריקני המשרתים על נושאת המטוסים „אייזנהאור" נחקרו אתמול במשטרת מרחב חיפה כחשודים באונס. שניים מהם שוחררו בתום החקירה בערבות של נציגי הצי השישי, והורשו להצטרף לאוניה שהפליגה. משטרת מרחב חיפה ממשיכה בחקירת הפרשה.

התלונה הוגשה למשטרה על ידי שתי צעירות. בתלונתן הן סיפרו, כי נסעו במונית עם ימאי הצי לבילוי. בהגיען לחוף הכרמל, ביקשו הימאים מנהג המונית לעצור וזה נכנס לבית קפה סמוך. לטענתן, שניים מ־5 הימאים התנפלו עליהן. אחד אנס את אחת הצעירות, המוכרת למשטרה, ואילו חברו נטל את כספה של האחרת 60 דולרים ו־600 שקלים במזומן. גם היא מוכרת למשטרה.

נהג המונית ששמע צעקות, מיהר לשוב למונית, ואז נמלטו הימאים לטענת הצעירות.

משטרת מרחב חיפה פתחה בחקירה נמרצת והספיקה לחקור את הימאים עוד לפני שנושאת המטוסים האמריקנית עזבה את הנמל. מפקדי הצי התחייבו לשלוח את שני הימאים למסירת עדות או לחקירה בכל עת שיידרשו.

מניות הנפט ירדו ב־4.2%

אלחנן הורוביץ

לידיעה על הסכמת איראן להפסקת אש עם עיראק לא היתה השפעה ניכרת על המסחר בבורסה. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.28% ושל מניות ההסדר — ב־0.38%. בלטה ביותר הירידה ב־4.26% במניות חיפושי נפט וגז. ההיצעים במניות הנפט „יואל" הגיעו לבורסה לפני שידור הידיעה על הפסקת האש במלחמת איראן־עיראק.

בשוק אג"ח נמשכו ההיצעים וירידות שערים קטנות יחסית בצמודות למדד, בעוד שהצמודות לדולר הוסיפו ליהנות מביקושים ומעליות שערים.

במסחר הרב־צדדי במניות לפני הצהריים נרשמו רק 2 עליות שערים (של פולגת ב' ב־0.6% ופטרוכימיים באותו אחוז). הירידה הגדולה ביותר היתה ב־5.3 ביואל, שעלתה מאוד בימי המסחר הקודמים.

במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים עלו 17 שערים, לעומת 7 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־3.25% בפטרוכימיים. שער הסנה עלה ב־3%. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־9.25% ביואל. מדד המניות עלה מ־75.33 ל־75.77 נקודות, ב־0.58%.

בכל המניות החופשיות חלה

גלגלי הבורסה

ירידה יחסית הן בביקושים והן בהיצעים. הביקושים הסתכמו ב־1.7 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־12 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 113, ירדו 111 ו־185 נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־4.6 מיליון ש"ח (2.8 מיליון דולר). מזה כ־2.5 מיליון ש"ח (54% מכל המחזור) בעלייה, 1.0 מיליון ש"ח (22%) ללא שינוי ו־1.1 מיליון ש"ח (24%) בירידה.

במניות ההסדר הסתכמו הביקושים ב־6.2 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים ירדו ל־96 אלף ש"ח בלבד. משעריהן עלו 19, לעומת 1 שירד ו־6 שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־2.2 מיליון ש"ח (כ־1.4 מיליון דולר). תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 9.41% ל־11.46% כיוצאות לפדיון ב־1988 ובין 5.22% ל־6.36% כיוצאות לפדיון ב־1989.

בשוק המניות כולו היו 4 „קונים בלבד", 3 „מוכרים בלבד", 132 עליות, 112 ירידות ו־191 ללא שינוי. ב־10% ויותר עלו 5 וירדו 2 שערים. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־28.8% במתכת סרום אופ'. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־15.9% במהדורין אופ' 1.

ב־97.5% מע"נ מכר אתמול בנק ישראל את איגרות־החוב הצמודות למדד ל־12 שנים וב־100.5% מע"נ — את אג"ח מסוג „שגיא" ל־6 שנים. הביקושים להן הסתכמו ב־92 מיליון ש"ח וב־302 מיליון ש"ח, בהתאמה.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15.6% ל־16.7%, תוך מחזור קטן של 3.8 מיליון ש"ח.

לחברנו ראובן גרינשטיין
משתתפים באבלך על מותו של
האב
חבריך במרחב העמקים
סניף מפ"ם נצרת־עילית
מרכז מפ"ם

חייל יוניפי"ל נפצע מכדור־תועה במטולה

יהודה צור

חייל יוניפי"ל מן הגדוד הנורווגי, נפצע ביום ראשון מכדור בכתפו. הדבר ארע ברחוב הראשי של מטולה. האיש קיבל עזרה ראשונה ופונה מיד למרפאת הגדוד הנורווגי ברצועת הבטחון, שם נותח והכדור הוצא מכתפו. הכדור נשלח לבדיקות בליסטיות כדי לגלות מניין נורה. ככל הנראה, מדובר בכדור תועה שנורה מרצועת הבטחון, ועתה מבררים את נסיבות המקרה.

ראש מועצת ג'וליס נוקה מחשד שנטל שוחד

שלמה גלזר

שר המשטרה חיים ברלב גילה אתמול, כי חקירת המשטרה בתלונה נגד ראש מועצת ג'וליס, סאלח טריף, בדבר קבלת שוחד הסתיימה, וכי נמצא שהאיש לא קיבל שוחד.

השר שדיבר במהלך מסיבת עתונאים במרחב העמקים של המשטרה שם ביקר בלווית צמרת המשטרה ציין, כי הפוליטיקה כרוכה בסיכונים ותמיד יש אפשרות, כי מישהו יתלונן במשטרה. לעומתו אמר המפכ"ל רב־ניצב דוד קראוס, כי המשטרה חקרה גם תלונה של הפרת אמונים נגד סאלח טריף וממצאי חקירה זאת הוגשו לפרקליטות המדינה, שתחליט האם להגיש כתב אישום נגדו.

סאלח טריף נבחר כזכור במקום ה־40 ברשימת המערך לכנסת.

השר ברלב ציין עוד בדבריו, כי בארבעת החדשים האחרונים מורגשת ירידה משמעותית במספר הפרות הסדר עד כדי מחצית לעומת השיא שהיה בחודש מארס.

מפקד מרחב העמקים ניצב־משנה דני טביב אמר, כי מאז תחילת האינתיפאדה נעצרו 115 איש בקשר לפעולות על רקע לאומני והוגשו 18 כתבי אישום. כן פוענחו 25 פרשיות הצתה וזריקת אבנים. הוא אמר, כי מחצית מהעצורים הם ערביי ישראל והשאר מהשטחים.

חברה להשקעות תובעת את יורשי אלבין: המנוח הונה אותנו

עתי"ם

גליה אלבין אלמנתו של מיכאל אלבין ז"ל וגניה אלבין, אימו, ויהונתן זוכוביצקי נתבעים בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בתביעה כספית על סך של כ־600,000 ש"ח. התביעה הוגשה על־ידי חברה אמריקנית־ישראלית בשם אמישר העוסקת בהשקעות לבניין ולמשכנתאות. טרם הוגשו כתבי הגנה.

בכתב התביעה, טוען בא כוח החברה כי מיכאל אלבין המנוח היה מנהל פעיל בחברת אמישר ובין היתר גם של חברת מחסני ערובה, יונתן זוכוביצקי היה מנהל פעיל אצל התובעת.

חברת אמישר רכשה מניות של מחסני ערובה, אך לטענתה לא קיבלה לבעלותה את כתבי האופציה ולא זכתה בתמורה כלשהי עבורן. בא כוח החברה טוען בתביעה, כי באמצעות הוראות בלתי חוקיות ובלתי מוסמכות שנתן מיכאל אלבין למחסני ערובה ולבנק כללי, הועברו כתבי האופציה, להם היתה זכאית התובעת, לזכות אלבין עצמו.

„מיכאל אלבין הפר את חובותיו כנאמן החב לתובעת בחובות אמון ונאמנות, אלבין אחראי על ההפסדים וההוצאות שנגרמו לתובעת בגין עוולותיו במעשי מעילה, גניבה, וזיופי מסמכים שכתוצאה מכך לא קיבלה התובעת לידיה את אשר היא זכאית על פי כתבי האופציה" נטען בכתב התביעה.

לטענת התובעת, שיתף זוכוביצקי פעולה עם אלבין והפר נאמנות לתובעת. התביעה הוגשה נגד גליה וגניה אלבין מכוח היותם יורשי עזבונו של אלבין.

תנועות נוער יהודיות וערביות מתגייסות למבצע נגד נסיונות הצתה

קובי מגרל

קבוצת פרופסורים ומרצים מחיפה הפועלים למען „תוסן מדיני וכלכלה איתנה" תקיים היום „יום עבודה" בשיתוף עם תנועות נוער מחיפה, ומעוספייה שמטרתו מניעת שריפות. הפעולה באה בשל גל ההצתות.

קבוצת הפרופסורים והמרצים יחד עם תנועות הנוער הצופים, בני עקיבא, השומר הצעיר, הנוער הלאומי היהודי בנווה שאנן, הנוער הלאומי בעוספייה, תנועות הנוער העובד והלומד, מחנות העולים ותנועות נוספות, יעסקו היום החל משעות הבוקר המוקדמות בפעולות שונות למניעת שריפות בפארק הכרמל, ביער היערנים.

מארגן הפעולה ד"ר לני בר־לוי מסר, כי פעולה זו מיועדת לעורר את הציבור לצורך להגן על הסביבה משריפות, ולצורך לסלק כל חומר המקל על התפשטות השריפות.

„בפעולה זו אנו רוצים שכל אזרח יגן על סביבתו בפני פעולות נפשעות, ונקשה על מבצעיהן לבצע את זממם. אנו ממליצים שיוגבר הפיקוח על שטחי יער וחורש באמצעות הגברת סיורי מתנדבים, הקמת מגדלי שמירה נוספים, והגברת שיתוף הפעולה בין הגורמים השונים" ציין ד"ר לוי.

נאשם ברצח שותפו לדירה שגנב ממנו... סדין

עתי"ם

משפטו של אמיר אמסלם (57) המואשם ברצח סוחר סמים מחאן יונס, נפתח אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

בכתב האישום טען התובע עו"ד אברהם טל, כי בסוף חודש יוני שנה זו היכה הנאשם בדירתו בתל־אביב את אליאס גרטלי — שהתגורר בדירה — באמצעות פטיש, מכות רבות בראשו ובפניו.

הנאשם באמצעות פרקליטו עו"ד שאול עידה כפר בהאשמה המיוחסת לו. חברתו של המנוח לאה פרגי מסרה בעדותה, עם פתיחת המשפט, כי בשעת המקרה היתה מסוממת וישנה. משהתעוררה, ראתה את הנאשם מכה באמצעות פטיש בראשו של המנוח. היא ניסתה להתקשר בטלפון על מנת להזעיק עזרה, אולם הנאשם ניתק את חיבור הטלפון מן השקע. לדבריה, כאשר הבחין הנאשם כי המנוח מגלה סימני ערנות, הנחית בראשו מכה נוספת באמצעות מפתח שבדי. לאה פרגי סיפרה עוד, כי שלושה ימים טרם הרצח, האשים הנאשם את המנוח בגניבת סדין בדירה בה התגוררו השלושה. במהלך הויכוח, ספג מהלומה בראשו מידי המנוח. „הנאשם הבטיח באותו מעמד להתנקם במנוח", אמרה העדה.

המעסיקים הפרטיים מתנגדים למעבר לחמישה ימי עבודה במספר ענפים

היום, פגישת צוות המו"מ לניסוח ההסכם הסופי על מעבר ל־5 ימי עבודה בשבוע

□ התעשיינים: לא נשלם תוספת היוקר הבאה, אם לא ייחתם הסכם שכר חדש

אבשלום קווה, וכתבנו הכלכלי בירושלים

המעסיקים הפרטיים מתנגדים להחיל את ההסכם, ההולך ומתגבש למעבר לחמישה ימי עבודה במפעלים בהם פועלות שלוש משמרות וכן בענפי הבנין, המלונאות, הבנקים והבניין. הפורום הרחב של ההסתדרות ושל לישכת התיאום של הארגונים הכלכליים יתכנס לקראת סוף השבוע כדי להכריע בסוגיות אלה.

נציגי ההסתדרות ולישכת התיאום המשיכו אתמול את הדיונים על הניסוח הסופי של ההסכם. מטעם ההסתדרות השתתף בישיבה סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים וילוני, ומטעם המעסיקים עו"ד מיכאל הילב. בסעיף הפחתת שעות העבודה הגיעו הצדדים להסדר לפיו הדבר יבוצע החל ב־1 באוגוסט הקרוב. גם התהליך המדורג הרב שנתי למעבר לחמישה ימים יחל ב־1 באוגוסט. הראשון בינואר נקבע כמועד בו תכונס וועדת ההיגוי כדי לבחון את המעבר ל־5 ימי עבודה במפעלים בהם יתגלה קושי בביצוע ההליך.

צוותי המשא ומתן מטעם ההסתדרות והמעסיקים הציבוריים ייפגשו היום בניסיון להשלים את הניסוח המשפטי של הסכם השכר בסקטור הציבורי. הצוותים אמורים גם לבוא לידי הסכמה בסעיף החלת ההסכם על עובדי החברות הממשלתיות והציבוריות. מטעם ההסתדרות ישתתפו בפגישה יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, סגנו אפרים וילוני והיועצים המשפטיים והכלכליים. מטעם המעסיקים הציבוריים הממונה על השכר במשרד האוצר יעקב רונן ויועציו המשפטיים והכלכליים.

לא ישלמו תוספת יוקר

התעשיינים שבו והצהירו אתמול שהם לא ישלמו לעובדיהם תוספת יוקר כלשהי. גם לאחר שהמדד יעלה ב־7 אחוזים מתשלום תוספת היוקר האחרונה.

לדברי מנכ"ל התאחדות התעשיינים ארנון טיברג, תוקף הסכם תוספת היוקר פג בסוף מרס, ואם לא יחתם הסכם חדש, לא יהיו התעשיינים מחוייבים לשלם תוספת־יוקר לעובדיהם.

על־פי חישובים שונים, תשלום תוספת היוקר על־פי תנאי ההסכם הישן יהיה בעוד כחודשיים או שלושה. בהסתדרות כבר הביעו נכונות להכניס שינויים בהסכם תוספת היוקר אך מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר עמד על כך שעקרונותיו יישמרו. טיברג אמר אתמול שהתעשיינים מציעים לתת פיצוי של 30 עד 35 אחוזים מעליית המדד לעובדים, במקום 70 אחוזים כיום.

„פושטים" את הרגל

במסיבת־עיתונאים תקפו נציגי התאחדות התעשיינים את מדיניות משרד־האוצר ואמרו ששער החליפין היציב של השקל הינו „הרה־אסון". הם אמרו שמפעלים שונים, ביניהם כאלה שהגדילו את הייצוא, פושטים את הרגל או נקלעים לקשיים. לדברי טיברג התעשייה היא ששילמה את מחיר המדיניות הכלכלית בשנים האחרונות.

אושרה תוכנית סיוע לענף האבוקדו ולענפים שנפגעו משרב

יורם בר

ועדת הכספים של הכנסת הגישה את מסקנותיה בנושא המשבר בענף האבוקדו ובעניין נזקי השרב.

בענף האבוקדו נגרם השנה נזק המסתכם ב־34.5 מיליון דולר. שליש מהסכום הוצאות שוטפות, ושני שליש הוצאות קבועות. הועדה המליצה לפניה כי תוסדר הלוואה בסך 11.4 מליון דולר לענף האבוקדו לפי 300 ש"ח לדונם. לפי האזור. כן המליצה הועדה לפניה את התחייבויות שמקבלת על עצמה מועצת הפירות. סגירת 3 בתי אריזה: מבחר הגליל, פרי ירושלים ומעוז, במקביל, לקראת העונה הקרובה, יופעלו רק 3 בתי אריזה מתוך 12 הקיימים היום.

בענין נזקי השרב, הסתבר שהנזק המוערך בענף ההדרים נע בין 68 ל־80 מליון דולר. הפיצוי לנפגעים יינתן בשלושה שלבים. שלב ראשון יינתן כמועד החזרת הלוואות העונה, ויהיה שווה להוצאות המשתנות בניכוי התמורה המשוערת. שלב שני יינתן בגמר העונה, עם קבלת מידע מדוייק על נכויות ומחירים. פיצוי זה יינתן כהלוואה עומדת. שלב שלישי יהווה הפיכת ההלוואה העומדת למענק לאבוקדו, הדרים ואפרסמון — ענפים שנפגעו במיוחד, על בסיס תכנית שיווק בשנים הבאות על מנת למנוע עקירת מטעים בעתיד. לאחר קבלת הפיצוי.

„כור" עומד להחליט למי למכור את „יובל גד"

עזרא אבירן

בימים הקרובים תיפול ההכרעה בהנהלת „כור" מי משתי הקבוצות תרכוש את מפעל הבתים הטרומיים „יובל־גד" באשקלון: קבוצת היזמים הפרטיים בראשותו של התעשיין אפרים הניג, או חברת „שיכון עובדים" אשר לטענת אפרים הניג, גם היא מתמודדת על רכישת „יובל־גד" בשותפות עם קבלן פרטי. שתי הקבוצות הציעו להנהלת „כור" תנאים דומים לרכישת המפעל, וההכרעה עשוייה ליפול כבר היום.

עובדי „יובל־גד" חזרו בשבוע האחרון לעבודתם לאחר שביתה בת שבועיים, כשהם מצפים, כי אחת משתי הקבוצות תרכוש את המפעל והעבודה בו תימשך ללא זעזועים וללא סגירת שעריו לצורך ספירת מלאי והתארגנות מחדש.

פיטורים ב„כיתן" בית שאן

שלמה גלזר, אורי נחשון

מכתבי פיטורים יימסרו היום ל־145 מפועלי „כיתן" בית־שאן. ועד העובדים הורה לעובדים שלא לקבל את מכתבי הפיטורים. מזכיר מועצת פועלי בית־שאן פיני קבלו אמר, כי ועדי העובדים של כל מפעלי בית־שאן ינקטו במשותף בכל האמצעים העומדים לרשותם, וכהם השבתת העיר, שביתת־רעב, ועוד, כדי למנוע את הפיטורים הצפויים.

הוא ציין כי העובדים מתכוונים למנוע מכל נציגי המפלגות לבוא ולבחוש, כדבריו, בנעשה ולעשות הון פוליטי על גבם של העובדים. הוא אמר כי הוא מקווה שכל הגורמים יחלצו לשיקום המשבר התעסוקתי המאיים על העיירה. יו"ר עובדי „כיתן" מיכאל בן־אבו, אמר אמש בזעם: „ההנהלה רימתה אותנו, שלושה חודשים אנחנו במו"מ איתה במהלכו הסכמנו לייעול ופיטורים ופתאום הם מכניסים לנו מכה כזאת מתחת לחגורה."

סגירת קו ייצור

מהנהלת „כיתן" נמסר אתמול, כי בעקבות סגירת קו הייצור לכלי מיטה, יישארו במפעל זה 150 עובדים. בכל מפעלי התשלובת מועסקים כ־2,500 עובדים.

בהנהלת „כיתן" אומרים, כי הוחלט לסגור את קו הייצור, עקב ההפסדים הכבדים שהוא מסב לחברה זה שנים — הפסדים שהוחרפו בתקופה האחרונה. עוד נמסר, כי התשלובת תמשיך לקיים את קווי הייצור העיקריים של החברה — מפעל ההשפרה והדפוס לבדים, מצבעת המגבות ומכבסת „ליוויס".

שתי שריפות ענק בגליל ובגולן; נגרמו כנראה מהצתות

יהודה צור

שריפות ענק השתוללו אחר הצהריים כתוצאה מהצתות. באחת הדליקות עלו באש כמה מאות דונם של חורש טבעי, מרעה ויער קק"ל, דרומית לאזור פיק, בגולן.

למקום הוזעקו כבאיות, וכלי רכב אחרים של מתנדבים, לרבות חקלאים, אנשי שמורות הטבע ופקחי קק"ל. סייעו גם לפעולות הכיבוי חיילי צה"ל, אשר הגיעו עם ציוד לכיבוי אש והצטרפו לאנשים אשר עסקו בכיבוי השריפות.

ממכבי האש נמסר, שהשריפה פרצה בעת ובעונה אחת בלפחות בארבעה מוקדים — דבר המעיד על הצתה. על השריפה הזאת השתלטו הכבאים אמש, סמוך לשעה 18.30.

שריפה אחרת, פרצה אחר הצהריים במורדות הדרך מצפת לראש פינה, באזור מצפה ימים. השריפה כילתה אזור רחב של חורש טבעי. למקום הוזעקו כבאיות מקריית שמונה ותצור. בגלל תנאי השטח, עמלו הכבאים בעזרת אנשי שמורות הטבע זמן רב בכיבוי השריפה אשר כובתה אף היא בשעות הערב.

גם באזור זה, מעלים הכבאים חשש שמדובר בהצתות.

חברי „די לכיבוש" הפגינו נגד עונש המאסר למשלחת לרומניה

טוביה בסקינד

כ־130 חברי תנועת „די לכיבוש" בירושלים הפגינו אתמול ברחבת המשביר במרכז העיר תחת הסיסמה: „למען השלום גם אני מוכן להיפגש עם נציג אש"ף". המפגינים הניפו כרזות בהן קראו לממשלה „להתחיל לעשות שלום במקום לרדוף שמאלנים".

ההפגנה נערכה במחאה על העונש שהוטל לאחרונה על ארבעת מחברי המשלחת הישראלית לרומניה, שנידונו לחצי שנת מאסר בפועל בגלל קיום מפגש עם נציגי אש"ף.

דובר התנועה, אל־נתן וייסרס, אמר, כי „באמצעות גזר־דין זה מנסים השלטונות להלך אימים על ציבור פעילי השלום בישראל."

יש חדש בערבות הנגב: מפעל לייצור שיחים בדואים

איילת מזור

אתמול נערך מפגש של נציגי תנועת ר"צ עם בדואים מהנגב, ב„בית יציב" בבאר־שבע.

הנחה ד"ר חיים גורדון מאוניברסיטת בן־גוריון. מג'יד אבו־רביע קרא להגביר את ההבנה בין היהודים לבדואים וציין שהרשויות המקומיות הערביות נמצאות בגרעון של 40 מיליון דולר. וזאת בשל אפלייה בתיקצוב. עוד אמר מג'יד שישוב כמו תל־שבע שקיים כבר 20 שנה מנוהל על־ידי פקיד משרד הפנים מאופקים.

עו"ד אל־עטאונה אמר בכינוס שבעייתם העיקרית של הבדואים היא חוסר התארגנותם ותלותם בשוחד בחירות שמספקות המפלגות. „כל שני וחמישי" אמר אל־עטאונה „ממנות המפלגות שיח חדש". ד"ר איברהים עטירה, רופא משפחה מרהט העובד בקרית־גת. מספר שברהט יש בניין מועצה יפה, בית משטרה יפה, ידיים זולות והרבה תעמולה. „כל מינוי בעיירה" הוא אומר, „הוא מפלגתי, אפילו מינויי מורים. בשביל אקרה או תפקיד קטן המוצעים על־ידי המפלגות מונו אצלנו עד היום כבר 32 שיח'ים".

ח"כ יוסי שריד שקם לנאום זכה בקריאות בוז מקבוצה ימנית שפרשה בהפגנתיות מן האולם. שריד דיבר על משבר הבריאות: „אם חיי אדם לא נחשבים כאן, או מה כן חשוב ויקר במקום הזה? אם החיים אינם נחשבים על מה בכלל יש להיאבק?" אמר וקיווה „לטוב שכן בבחירות האחרונות קיבלה ר"צ רק אלפיים קולות מהבדווים".

המדריך לקרב מגע היה נמרץ מדי

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במהלך השבועיים האחרונים נפצעו לא פחות משבעה חיילים של צה"ל במהלך תרגילים בקרב מגע הנערכים במסגרת קורס לוחמה בטירור בצה"ל. כל החיילים אומנו ע"י אותו מדריך. הדבר אירע בבית־הספר ללוחמה בטירור של צה"ל אשר בו מתאמנים חיילים מיחידות מובחרות של צה"ל. החיילים שנפצעו סובלים מסדקים בצלעות ומשברים בגפיים. אחד החיילים אף נזקק לאישפוז בבית־חולים לאחר שספג בעיטה באשכים ממדריכו. חייל אחר התעלף ואילו קצין שהצטרף לחיילים לקורס סובל מסדקים בצלעות ונאלץ לעזוב את הקורס. כאמור, כל המקרים אירעו בכתה בפיקוחו של מדריך „נמרץ" במיוחד. ראש ענף לוחמה בטרור של בית־הספר שהיה מודאג ממספר הפצועים הפסיק את האימונים וקיים בירור שלאחריו נמשכו האימונים.

החיילים סיפרו, כי לקראת ביקור הרמטכ"ל שנערך לאחרונה בבית־הספר ללוחמה בטירור ניתנו הוראות לקיים „קרבות מתונים" כדי למנוע פציעות. בתגובה נמסר מדובר צה"ל כי „במהלך אחד הקורסים נערכו קרבות מגע בין חניכים לבין עצמם כחלק מהאימון ובמהלכם נפצעו באופן קל מספר חיילים. מפקד הקורס הפסיק ליממה את שיגרת האימונים כדי לברר את העניין והובהר, כי בקורס נשמרו כל ההוראות.

המשאית דהרה ללא בלמים במורדות רחוב בחיפה — „רק" 6 נפצעו

יואב אביב

„לא בכל יום מתרחש נס כזה" כך הגדיר אתמול אחד מקציני משטרת מרחב חיפה את תאונת המשאית שהתרחשה בחיפה, שבה נפצעו שישה בני אדם, אחד מהם באורח קשה ושבע מכוניות ניזוקו.

בשעה 1 בצהרים ביקש מנשה ארני, נהג משאית פיאט שמשקלה כ־10 טונות, להחנות את משאיתו במורד רחוב צחיון בואדי ניסנס בחיפה, על מנת לפרוק סחורה. לפתע נשמע פיצוץ והמשאית החלה לדהור במורד הרחוב התלול.

עוברי אורח סיפרו כי שמעו את הנהג צועק „אין לי בלמים"

כל מי שהבחין במתרחש נס על נפשו. נהגים שלא הספיקו להבין מה מתרחש ולא פינו דרך למשאית הדוהרת, נפגעו.

כעבור מאה וחמישים מטרים, חצתה המשאית את צומת רחוב יפו, ומשם המרחק לדרך העצמאות שהומה אותה עת באנשים היה קצר. המשאית פגעה במונית, ואחר כך התנגשה בגדר בטחון, שם נעצרה למרבה המזל.

עשרות צבאים מתו מהרעלת שדות בגולן

יהודה צור

עשרות צבאים מתו ביממה האחרונה בשדות קיבוץ אפיק בגולן, כתוצאה מהרעלת שדות תירס. קיבוץ אפיק, פיזר באמצעות חברת כימאוויר רעל נגד נברנים הפוגעים ביבולים. מיד לאחר ההרעלה ההמונית החלו חגים באוויר עשרות דורסים אשר הגיעו למקום בגלל הפגרים. עכשיו נישקפת סכנת כלייה גם לעשרות נשרים ורחמים.

מקיבוץ אפיק נמסר, שפיזור הרעל נעשה עפ"י כל הכללים והוא פזור כחוק.

בשנת הלימודים תשמ"ח נפתח במרכז האמנותי נוה צדק (מעל גלריה שלוש) פרוייקט אמנותי חדש, ראשון מסוגו — סדנאות אמן.

בסדנאות אלה השתתפו בוגרים של בתי ספר לאמנות, אמנים צעירים ואמנים משתלמים.

הסדנאות נוהלו ע"י אמנים מוכרים וידועים, שתרמו לגיבושם האמנותי של המשתתפים. עתה מוצגת בגלריה שלוש התערוכה ובה עבודותיהם של משתתפי הסדנה בהנחיית האמן בני זילברמן.

(בתצלום: שמן על בד של עדי שוורצמן)